

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Europos socialinio fondo finansuojamas projektas
„Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“

IKIMOKYKLINIO (2–5 METŲ) AMŽIAUS VAIKŲ SOCIALINIO EMOCINIO
INTELEKTO UGDYMAS

PRIEMONIŲ IR PATARIMŲ KOMPLEKTAS

2022 metai

Apie projektą

Europos socialinio fondo finansuojamo projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“, projekto kodas Nr. 09.2.1-ESFA-K-728-02-0031, veiklos prasidėjo 2019 m. spalio mėnesį. Po dviejų metų – 2021 m. spalio mėnesį buvo numatyta projekto veiklų pabaiga.

Projekto vykdytojas Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“.

Projekto partneriai: Rokiškio rajono savivaldybės švietimo centras, Rokiškio mokykla-darželis „Ažuoliukas“, Rokiškio lopšelis-darželis „Nykštukas“, Rokiškio rajono Panemunėlio mokykla-daugiafunkcis centras.

Konsultuojanti įstaiga – Vilniaus lopšelis-darželis „Atžalėlės“.

Dėl karantino ribojimų pasaulinės pandemijos metu daugelį veiklų teko atidėti, todėl projekto veiklos pratęstos iki 2022 metų birželio mėnesio.

Projekto tikslas – ikimokyklinio ugdymo įstaigų bendruomenių socialinių emocijų kompetencijų stiprinimas siekiant pagerinti Rokiškio rajono ikimokyklinio ugdymo kokybę.

Uždavinys – vykdyti veiklas, telkiant įstaigų bendruomenes – tobulinant mokytojų ir tėvų (globėjų) kompetencijas, užtikrinant ir gerinant palankų vaikui socialinį emocijų klimatą, aktyviau įtraukiant šeimas ir ieškant inovatyvių būdų rezultatui pasiekti, bei projekto rezultatams įtvirtinti.

Projekto tikslui pasiekti ir uždaviniui įgyvendinti buvo vykdomos šios veiklos:

- keturi seminarai veiklą tobulinančių mokyklų mokytojams („Lygiavertis vaikų akademinių, socialinių ir emocijų gebėjimų ugdymas“, „Bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžių tobulinimas. Žmogaus kūno kalba“, „Bendravimo ir bendradarbiavimo su šeima praktiniai aspektai“, „Berniukų ir mergaičių emocijų intelekto ugdymo skirtumai“);
- šviečiamoji veikla tėvams (keturios paskaitos apie socialinio emocijų intelekto ugdymo ir tėvų-vaikų-mokytojų bendradarbiavimo svarbą gerinant ikimokyklinio ugdymo įstaigos mikroklimatą, tobulinant demokratinius procesus; seminaras „Inovatyvus vaiko emocijų intelekto lavinimas“);
- rekomenduojamų prevencinių socialinio emocijų ugdymo programų, papildančių 2–5 metų amžiaus vaikų socialinį emocijų ugdymo turinį integravimas ir išbandymas ugdymo procese;
- dešimt konsultacijų-praktinių mokymų veiklą tobulinančioms mokykloms dėl šių programų integravimo į ugdymo procesą;
- edukacinės kultūrinės veiklos veiklą tobulinančių mokyklų bendruomenės nariams kiekvienoje institucijoje: molio, Ebru, vilnos vėlimo, gongų, spalvų-šviesų-nuotaikų terapija, aromaterapijos, 4 terapijų metu sukurtų kūrinių darbų parodos;
- du vaikų socialinio emocijų lygio įvertinimo tyrimai.

Veiklą tobulinančių įstaigų mokytojai, dirbantys projekte, sukauptą patirtį, idėjas, patarimus sudėjo į patarimų ir priemonių komplektą mokytojams, tėvams (globėjams), kuris, šalia kitų ugdymo sričių, padės lavinti vaiko socialinį emocijų intelektą, mokys geriau pažinti vaikus, suprasti jų emocijas ir elgseną. Mokytojai ir tėvai (globėjai) galės ne tik taikyti pateiktas socialinio emocijų ugdymo užduotis ar veiklos pavyzdžius, bet ir, remdamiesi pateiktais metodiniais patarimais, kurti naujas užduotis ir situacijas, kurios labiausiai atitiktų ikimokyklinio amžiaus vaikų galimybes ir poreikius.

Leidinyje rasite keturių projekte veiklą tobulinančių mokyklų patarimus, priemones ir jų aprašymus. Kiekviena jų labai įdomiai ir savitai pateikia įgytą patirtį.

Tikimės, kad tiek mokytojai, ugdančys 2–5 metų amžiaus vaikus, tiek tėvai (globėjai), auginantys ikimokyklinukus, pamėgs šį leidinį.

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Europos socialinio fondo finansuojamas projektas
„Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“

ROKIŠKIO LOPŠELIS-DARŽELIS „PUMPURĖLIS“

TURINYS

Ivadas	7
1 SKYRIUS. Teorinė dalis	8
Kas yra socialinis emocinis ugdymas	8
Socialinės emocinės kompetencijos	9
2 SKYRIUS. Priemonės	10
Ugdymo priemonės	10
Žaidimai	35
Užsiėmimai visai šeimai	42
3 SKYRIUS. Patarimai ir metodinės rekomendacijos ikimokyklinio 2–5 metų amžiaus vaikų socialiniam emociniam ugdymui	47
Savęs pažinimas	47
1. Kas aš esu?	
2. Emociuko valandėlės	
3. Mano jausmų vaivorykštė	
Savęs valdymas	48
1. Kaip išreikšti jausmus?	
2. Aš noriu!	
3. Stop! Palauk!	
Socialinis pažinimas	49
1. Aš toks – tu kitoks!	
2. Labas man ir labas tau	
3. Kaip jaučiasi kitas?	
Santykių kūrimo įgūdžiai	50
1. Aš draugauju	
2. Suaugusieji ir aš	
3. Draugystės medis	
4. Gerumo spindulėlis	
Atsakingas sprendimų priėmimas	51
1. Grupės taisyklės:	
2. Aš elgiuosi atsakingai	
3. Saugau save ir kitus	
4 SKYRIUS. Literatūros sąrašas ir nuorodos į informacijos šaltinius:	
Mokytojui	52
Vaikams	52
Internetinių šaltinių nuorodos (seminarai, paskaitos, straipsniai)	53
Internetinės nuorodos į žaidimus	56
Internetinės nuorodos į rekomenduojamus filmus, vaizdo medžiagą	56
PRIEDAI	57

Įvadas

Patarimų ir priemonių kompleksas „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku“ skirtas mokytojams, dirbantiems ikimokyklinėse įstaigose su 2–5 metų vaikais ir tėvams (globėjams), auginantiems tokio amžiaus vaikus. Priemonė skirta 2–5 metų amžiaus vaikų socialinio emocinio intelekto lavinimui.

Patarimų ir priemonių kompleksą „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku“ sudaro:

- Teorinė dalis;
- Mokomosios edukacinės priemonės;
- Patarimai – metodinės rekomendacijos ikimokyklinio amžiaus vaikų SE ugdymui;
- Literatūros sąrašas ir nuorodos į informacijos šaltinius;
- Rekomenduojami filmai, vaizdo medžiaga.

Patarimų ir priemonių kompleksas „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku“ mokytojams, tėvams (globėjams), šalia kitų ugdymo sričių, padės lavinti vaiko socialinę emocinę intelektą, mokys geriau pažinti vaikus, suprasti jų emocijas ir elgseną. Mokytojai ir tėvai (globėjai) galės ne tik taikyti pateiktas socialinio emocinio ugdymo užduotis ar veiklos pavyzdžius, bet ir, remdamiesi pateiktais metodiniais patarimais, kurti naujas užduotis ir situacijas, kurios labiausiai atitiktų ikimokyklinio amžiaus vaikų galimybes ir poreikius.

Šiame patarimų ir priemonių komplekte pateikiama siūlomų veiklų pavyzdžių įvairovė mokytojui, tėvams (globėjams) suteikia galimybę patiems, įvertinus konkrečias vaikų socialines patirtis, jų artimiausios aplinkos socialinę, kultūrinę kontekstą, konstruoti vaikams aktualų, suprantamą, į sėkmę orientuotą socialinio emocinio ugdymo turinį. Mokytojai, tėvai (globėjai) turės galimybę lanksčiai ir kūrybingai pasinaudoti pateikta metodine medžiaga – ne tik pasirinkti tai, kas konkrečioje ugdymo situacijoje yra aktualu ir taikytina, bet ir plėtoti medžiagą naujomis ugdymo situacijomis ir veiklomis, tarpusavyje dalintis gerąja patirtimi.

Patarimų-metodinių rekomendacijų komplekto turinį sudaro ikimokyklinio amžiaus vaikams aktualios sociokultūrinės sritys. Šių temų nagrinėjimas užsiėmimų metu padės vaikui labiau pasitikėti savo jėgomis, didins motyvaciją, mokys elgesio įvairiose situacijose, o svarbiausia – mokys geriau pažinti save, savo jausmus, juos tinkamai išreikšti. Vaikai, gilindamiesi į metodinėse rekomendacijose pateiktas sritis, suvoks save kaip bendruomenės ir visuomenės narį, konstruktyviau bendradarbiaus, kurs ir palaikys draugiškus tarpusavio santykius.

Patarimų-metodinių rekomendacijų kompleksą sudaro 5 sritys:

- Savęs pažinimas;
- Savęs valdymas;
- Socialinis pažinimas;
- Santykių kūrimo įgūdžiai;
- Atsakingas sprendimų priėmimas.

Medžiaga sritims pateikiama laikantis toliau išvardintų turinio aspektų:

- Tema;
- Tikslas;
- Ugdymo priemonės, literatūros šaltiniai.

Patarimų ir priemonių komplekte „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku“ pateikiama medžiaga atitinka 2–5 metų ikimokyklinio amžiaus tarpsnio vaikų psichologinės raidos ypatumus. Medžiaga siejama su mokinių patirtimi, gyvenimo realijomis, problematika. Siekiama gilesnės komunikacinės ir sociokultūrinės integracijos. Tikimasi, kad pateikta medžiaga padės mokytojams, tėvams (globėjams) skatinti ugdymo proceso praktinį ir komunikacinį kryptingumą, stiprinti vaikų socialinę emocinę intelektą, ugdyti esmines vertybines nuostatas.

1 SKYRIUS

Teorinė dalis

Kiekvieną dieną mus lydi įvykiai, išgyvenimai, emocijos ir jausmai. Kaip visa tai priimti, pažinti ir išmokti su tuo susidraugauti? Kaip elgtis, kad viskas nevirstų į neišpainiojamą raizgalynę? Kaip priimti ir pasidalinti jausmais ir emocijomis? Kodėl tai taip svarbu?

Būtent emocijos lemia žmogaus mintis ir elgesį. Emocijos – stipresnis ar silpnesnis jausmas, kuris užvaldo nepriklausomai nuo mūsų norų. Džiaugsmas, pyktis, liūdesys, baimė, pavydas... Nėra nei gerų, nei blogų emocijų ir jausmų. Kiekvienas reikalingas. Svarbu tinkamai išjausti, įvardinti ir suprasti. Žinoti ką daryti, kai emocijos ir jausmai kunkuliuoja, veržiasi. Išmokti pasitikėti savimi, priimti sprendimus, kurie neskaudintų kitų.

Kodėl taip svarbu vaikui atpažinti, priimti ir valdyti savo emocijas? Gebėjimas suprasti ir kontroliuoti savo jausmus prasideda nuo pirmųjų vaiko gyvenimo dienų. Vaikas mokosi suprasti, kad jo ir aplinkinių elgesys priklauso nuo tam tikrų norų, pageidavimų. Vaikas pradeda mąstyti ne tik apie save, bet ir apie esančius šalia – jų jausmus, norus. Žinoma, pirmiausia tai mama, tėtis ir patys artimiausi šeimos nariai.

Kodėl taip svarbu vaikui gebėti bendrauti, draugauti, pasitikėti, būti pagarbiu, rūpintis kitais? Svarbu, nes taip kuriami pilnaverčiai santykiai tiek su savimi, tiek su aplinkiniu pasauliu. Tai kompetencijos, kurios ir įvardinamos kaip asmens socialinis emocinis intelektas: savimonė, atsakingas sprendimų priėmimas, tarpusavio santykiai, socialinis sąmoningumas, savitvarda.

Svarbi užduotis – pritaikyti teoriją praktiškai, atrasti sėkmingiausius socialinio emocinio ugdymo būdus, kurti saugią, pagarbią aplinką ir ugdyti socialines emocines kompetencijas.

Lydint vaikus į kelionę po nepaprastai spalvingą emocijų, jausmų pasaulį galbūt teks išgirsti:

– Kuo nori būti, kai užaugsi?

– Noriu būti geras.

(Charlie Mackesy. *Berniukas, kurmis, lapė ir arklis*)

Kas yra socialinis emocinis ugdymas

Socialinio ir emocinio ugdymo institutas – ne pelno organizacija, vykdanči socialinio ir emocinio ugdymo tyrinėjimo ir sklaidos funkcijas. Sudarant priemonių ir patarimų komplektą buvo remiamasi šio instituto rekomendacijomis: <http://www.seuinstitutas.lt/lt/kas-tai-yra-socialinis-ir-emocinis-ugdymas>

SEU yra procesas, kuris apima žinių, nuostatų ir įsitikinimų, susijusių su penkiomis pagrindinėmis kompetencijomis, formavimą ir ugdymą:

Savimonė – gebėjimas atpažinti savo jausmus, mintis ir suprasti, kaip visa tai veikia elgesį. Ši kompetencija apima stiprybių ir silpnybių įvertinimą, gebėjimą išsikelti realius tikslus, pasitikėjimą savimi ir optimizmą;

Savitvarda – gebėjimas reguliuoti savo emocijas, mintis, elgesį skirtingose situacijose. Ji apima įgūdžius ir strategijas, kurios padeda nutolinti pasitenkinimą, valdyti stresą, kontroliuoti impulsus, motyvuoti save, siekti asmeninių ir akademinų tikslų;

Socialinis sąmoningumas – gebėjimas į situaciją pažvelgti iš kito žmogaus perspektyvos ir suprasti kitus (taikoma ir žmonėms iš kitokių kultūrų bei religijų). Socialinė atsakomybė apima socialinių bei etinių normų supratimą, gebėjimą ieškoti šeimos, mokyklos ir bendruomenės išteklių;

Tarpusavio santykiai – gebėjimas sukurti ir išlaikyti tinkamus santykius (taikoma ir žmonėms iš kitokių kultūrų ir religinių grupių). Santykių kūrimo ir palaikymo įgūdžiai apima žinias, kaip reikia aiškiai bendrauti, klausyti, bendradarbiauti, atsispirti neigiamai įtakai, spręsti konfliktus ir prašyti pagalbos;

Atsakingas sprendimų priėmimas – gebėjimas priimti sprendimus priklausomai nuo mokyklos ar gyvenimo lūkesčių, etinių standartų, saugumo ir socialinių normų ir realaus pasekmių įvertinimo. Priimant tokius sprendimus, atsižvelgiama į savo paties ir aplinkinių gerovę.

Socialinės emocinės kompetencijos

Sudarant priemonių ir patarimų komplektą buvo remiamasi SEU instituto rekomendacijomis:
<http://www.seuinstitutas.lt/lt/kas-tai-yra-socialinis-ir-emocinis-ugdymas>

Savimonė	Savitvarda	Socialinis sąmo-ningumas	Tarpusavio san-tykių įgūdžiai	Atsakingas sprendimų priė-mimas
<ul style="list-style-type: none"> • Tikslus savęs su-voikimas; • Tikslus savo jausmų atpaži-nimas ir įvardi-jimas; • Savo stipriųjų ir silpnųjų pusių atpažinimas; • Pasitikėjimas savimi; • Savarankišku-mas; • Gebėjimas iš-sikelti realius tikslus; • Dvasingumas; • Teigiamas mąs-tymas; • Aktyvus veiki-mas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Impulsyvumo kontrolė; • Streso valdymas; • Emocijų valdy-mas; • Motyvacija ir disciplina; • Tikslų nusistaty-mas ir siekimas; • Organizuotu-mas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gebėjimas pa-žvelgti iš kito asmens perspek-tyvos; • Empatiškumas; • Socialinės įvai-rovės pripažini-mas; • Atsakomybė už kitus; • Kitų gerbimas; • Pagalba kitiems. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tarpusavio san-tykių kūrimas ir išlaikymas; • Bendradarbiavi-mas; • Mokėjimas spręsti konflik-tus; • Gebėjimas tar-pininkauti konf-liktuose; • Atsispyrimas neigiamai įtakai ir santykių iš-saugojimas; • Gebėjimas ieš-koti pagalbos; • Tarnavimas ben-druomenei. 	<ul style="list-style-type: none"> • Problemos iden-tifikavimas; • Situacijos ana-lizė; • Išmintingų sprendimų priė-mimas; • Veiksmas, nu-matant pase-kmes; • Asmeninės, so-cialinės, morali-nės atsakomybės prisiėmimas.

2 SKYRIUS UGDYMO PRIEMONĖS

ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“ UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS

Priemonės pavadinimas	EMOCIJŲ KOPĖTĖLĖS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Vaiva Dagė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagamavimo data	2020 m. kovo mėn.
Tikslas	Išmoks atpažinti emocijas ir jas kontroliuoti.
Uždaviniai	Susipažins su skirtingomis emocijomis. Išmoks atpažinti ir įvardinti. Mokysis reguliuoti ir kontroliuoti savo emocijas.
Skirta (vaikų amžius)	3–5 metų amžiaus vaikams.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	<p>Priemonė pagaminta iš medinių pagaliukų, sudėliotų kopėtelių principu. Atspausdinti ir užlaminuoti penki nuotaikų veidukai. Jie priklijuoti ant kopėtelių pakopų. Ant medinių segtukų užklijuoti vaikų vardai.</p>
Naudojimo taisyklės, variantai	Vaikas segtuką su savo vardu prisega ant to emocijų veiduko, kuris jam labiausiai tinka pagal tos dienos nuotaiką. Diskutuoja, aptaria, kodėl jis taip jaučiasi.
Numatomas rezultatas	Susipažins su skirtingomis emocijomis. Išmoks atpažinti ir įvardinti. Išmoks reguliuoti ir kontroliuoti savo emocijas.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	Idėjos autorė – psichologė Eglė Gudeliienė.

**ESF projekto „Keliuokim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	PIRŠTUOTOS NUOTAIKOS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Vaiva Dagė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2020 m. spalio mėn.
Tikslas	Ugdys gebėjimą atpažinti skirtingas emocijas pagal atitinkančią spalvą.
Uždaviniai	Susipažins su emocijas atitinkančiomis spalvomis. Žaisdami mokysis atskirti emocijas. Mokysis bendrauti ir išreikšti savo emocijas.
Skirta (vaikų amžius)	3–5 metų amžiaus vaikams.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	<p>Priemonę sudaro guminės pirštinės (mėlynos, žalios, geltonos, rausvos, juodos spalvos). Ant kiekvienos priklijuota ar nupiešta skirtingų elementų, kurie padeda atpažinti nuotaiką.</p>
Naudojimo taisyklės, variantai	Priemonė naudojama vaidybiniam žaidimams. Vaikai išmoka atpažinti emocijas. Aptaria kiekvienos emocijos spalvas. Diskutuoja, kodėl būtent ta spalva pasirinkta tai emocijai.
Numatomas rezultatas	Susipažins su emocijas atitinkančiomis spalvomis. Žaisdami išmoks atskirti emocijas. Išmoks draugiškai bendrauti ir išreikšti savo emocijas.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	https://www.facebook.com/groups/idebankbarnehage

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	NUOTAIKŲ DĖLIONĖ
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Vaiva Dagė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2020 m. rugsėjo mėn.
Tikslas	Susipažins su emocijomis: linksmas, liūdnas, piktas, nustebęs.
Uždaviniai	Žaidimo forma mokysis atpažinti veido emocijos išraiškas, jas įvardinti. Lavins smulkiąją motoriką. Mokysis pažinti spalvas.
Skirta (vaikų amžius)	3–5 metų amžiaus vaikams
Priemonės aprašymas ir sudėtis	<p>Spalvoti (mėlyni, žali, geltoni, raudoni, oranžiniai) laminuoti nuotaičių veidukai, perkirpti per pusę.</p>
Naudojimo taisyklės, variantai	Vaikas pasirenka norimą spalvą. Dėlioja paveikslėlį – veiduką iš dviejų dalių. Įvardija sudėlioto veiduko emociją. Bando pavaizduoti veido išraiška įvardintą emociją.
Numatomas rezultatas	Žaisdami vaikai išmoks atskirti veido emocijų išraiškas, gebės jas įvardyti. Lavins smulkiąją motoriką. Išmoks pažinti spalvas.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	https://www.pinterest.com/pin/794111346783040710/

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	EMOCIJŲ DĖŽUTĖS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Austra Marmokienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2020 m. lapkričio mėn.
Tikslas	Mokysis išreikšti, atpažinti ir įvardinti savo bei draugų jausmus ir emocijas.
Uždaviniai	Atpažins ir įvardins savo jausmus bei emocijas. Geriau supras savo ir kitų jausmus ir emocijas žaidžiant.
Skirta (vaikų amžius)	3–6 amžiaus vaikams.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	<p>Priemonę sudaro 11 degtukų dėžučių. Ant dėžutės viršaus priklijuotas veidukas su emocija. Dėžutės viduje taip pat priklijuotas veidukas su ta pačia emocija.</p>
Naudojimo taisyklės, variantai	Vaikas išardo dėžutes. Sumaišęs dėžutes, ugdytinis suranda atitinkamą emocijų veiduką (emocijų veidukas turi būti vienodas dėžutės viršuje ir viduje).
Numatomas rezultatas	Ugdytiniai išmoks skirti emocijų veidukus. Įvardins emociją.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	https://www.pinterest.com/pin/516858494708536253/ Pagal šį pavyzdį sukūriau savo priemonę.

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	ANTISTRESINĖ DĖŽUTĖ
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Austra Marmokienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2020 m. lapkričio mėn.
Tikslas	Išmoks smagių pykčio, streso valdymo būdų.
Uždaviniai	Pažins emocijas, tinkamai įvardins jausmus. Padės sau nusiraminti, atsipalaiduoti. Pasakos apie savo jausmų ir emocijų pokyčius.
Skirta (vaikų amžius)	3–6 metų amžiaus vaikams.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	<p>Antistresinę dėžutę sudaro : antistresiniai kamuoliukai, žvynelinė lenta, žvaigždutė, emocijų kamuoliukai, krakmolo balionėliai, šypsėnų kamuoliukai, nusiramino (pykčio) kilimėlis.</p>
Naudojimo taisyklės, variantai	Rankoje laiko ir maigo antistresinius kamuoliukus. Ištrypia pyktį, neigiamas emocijas ant „Pykčio paleidimo kilimėlio“. Piešia, kuria emocijas ant žvynelinės medžiagos.
Numatomas rezultatas	Streso nuraminimo daiktai vaikui suteiks jutiminę stimuliaciją, ramybę, sumažins stresą, padės nurimti, išmokys pykčio valdymo būdų, pakels nuotaiką.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	https://www.delfi.lt/mokslas/technologijos/ne-tik-suktukai-gali-malsinti-stresa-5-antistresiniai-zaislai.d?id=74795290

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	EMOCIJŲ TEPTUKAI
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Austra Marmokienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2020 m. gegužės mėn.
Tikslas	Išmoks išreikšti savo emocijas.
Uždaviniai	Atpažins ir įvardins savo emocijas. Pieš, išreikš savo emocijas popieriaus lape.
Skirta (vaikų amžius)	3–6 metų amžiaus vaikams.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	<p>Iš kartono pagaminti emocijų veidukai, priklijuoti prie atitinkamo storio teptukų.</p>
Naudojimo taisyklės, variantai	Išreiškia savo jausmus, emocijas tapydami popierius lape. Panaudoja įvairaus storio teptukus.
Numatomas rezultatas	Vaikai išreikš savo emocijas, užsiimdami menine veikla. Išmoks ne tik valdyti, bet ir pasidžiaugti, susidraugauti su savo jausmais, emocijomis.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	https://www.pinterest.com/pin/472103973438565642/

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	EMOCIUKŲ DĖLIONĖ
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Austra Marmokienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2020 m. gruodžio mėn.
Tikslas	Mokysis pažinti savo jausmus, emocijas.
Uždaviniai	Reikš savo jausmus, emocijas. Išsakys savo jausmus, susijusius su kiekviena emocija.
Skirta (vaikų amžius)	3–6 metų amžiaus vaikams.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	<p>Ant popieriaus atšviesti 24 geltoni emocijų veidukai. Jie priklijuoti prie kartono, sukarpyti į dvi dalis įvairiomis formomis.</p>
Naudojimo taisyklės, variantai	Sumaišo emocijų veidukų dalis. Suranda ir sudėlioja atitinkamą emociją. Randa linksmą, liūdną, piktą, išsigandusią ir kt. emocijas. Emocijų veidukus apibūdina.
Numatomas rezultatas	Vaikai ras emocijų porą, ją sudėlios. Atpažins, įvardins emociją.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	https://www.pinterest.com/pin/706572629020595992/

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	JAUSMŲ TERMOMETRAS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Austra Marmokienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2020 m. birželio mėn.
Tikslas	Atpažins skirtingas emocijas ir jas įvardins.
Uždaviniai	Susipažins su jausmų, emocijų termometru. Termometre išmoks pažymėti savo jausmus, emocijas ir jas apibūdins.
Skirta (vaikų amžius)	3–6 metų amžiaus vaikams.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	<p>Termometras pagamintas iš kartono, laminuotas. Priklijuotos emocijos ir žymeklis.</p>
Naudojimo taisyklės, variantai	Vaikas įvardina savo emociją, jausmą pažymi termometre. Pavadina, apibūdina savo emocijas, jausmus.
Numatomas rezultatas	Padės vaikams atpažinti ir pažymėti termometre užplūstančias emocijas.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	https://www.pinterest.com/pin/8866530505126971/?nic_v2=1a5XuZymc

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	AKMENUKŲ PASAULYJE
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Austra Marmokienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagamavimo data	2020 m. rugsėjo mėn.
Tikslas	Atpažinti ir įvardinti savo ir draugų emocijas.
Uždaviniai	Mokysis nusakyti savo jausmą. Pasakos, kodėl taip jaučiasi. Ugdysis supratimą, kad nuotaikos gali būti įvairios.
Skirta (vaikų amžius)	3–6 amžiaus vaikams.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	<p>Priemonė pagaminta iš gamtoje rastų akmenukų. Ant akmenukų nupieštos įvairios emocijos. Pagamintas lininis maišelis sudėti akmenukų emocijoms. Ant maišelio pritvirtintas žmogaus siluetas.</p>
Naudojimo taisyklės, variantai	Vaikai dėlioja emocijų akmenukus ant žmogaus silueto. Įvardina savo ir kitų emocijas. Kuria pasakas, pasakojimus apie emocijas.
Numatomas rezultatas	Vaikai, žaisdami su akmenukais, išmoks nusakyti savo emocijas ir jausmus. Kurs pasakojimus, geriau pažins savo ir draugų emocijas, mokysis jas išreikšti, valdyti.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	https://www.pinterest.com/pin/60798663708343575/

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	SPALVOTI EMOCIUKAI
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Austra Marmokienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2021 m. sausio mėn.
Tikslas	Ugdysis gebėjimą atpažinti skirtingus jausmus, emocijas ir jas įvardinti.
Uždaviniai	Atpažins ir įvardins savo jausmus. Atpažins skirtingas emocijas, jausmus, jas įvardins ir mokysis valdyti.
Skirta (vaikų amžius)	3–6 amžiaus vaikams.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	<p>Priemonė pagaminta iš spalvotos medžiagos. Iškirpti dvigubi žmogeliukų siluetai. Jie suklijuoti. Ant emocijų žmogeliukų siluetų priklijuotos akytės, veidukai, atitinkantys emocijas. Pagaminti 6 emocijų žmogeliukai.</p>
Naudojimo taisyklės, variantai	Vaikai žaidžia su emocijų žmogeliukais. Kuria pasakojimus, nutikimus. Suvaidina situacijas su emocijų žmogeliukais.
Numatomas rezultatas	Geriau pažins, įvardins savo ir draugų jausmus, emocijas.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	https://www.pinterest.com/pin/281543711224935/

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	PYKČIO DĖŽUTĖ
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Jolanta Butėnienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2020 m. vasario mėn.
Tikslas	Išmoks pažinti ir valdyti emocijas.
Uždaviniai	Išmoks atpažinti ir įvardinti emociją. Mokysis kontroliuoti, išjausti bei paleisti pyktį. Išmoks nusiraminti.
Skirta (vaikų amžius)	2–6 metų amžiaus vaikams.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	<p>Priemonė – veltinio dėžutė, papuošta „Spalvų monstriuko“ atvaizdu. Dėžutėje – gniaužomi, tampomi, minkomi „emociukai“, įvairių tekstūrų ir faktūrų medžiagos, popierius plėšymui. Sudėtos priemonės, skleidžiančios garsus, įvairiai judančios.</p> <p>Dėžutės turinys papildomas ir keičiamas.</p>
Naudojimo taisyklės, variantai	Vaikas pats pasiima dėžutę ar pasiūlo mokytoja. Žaidžia, kol nusiramina. Bando įvardinti, kaip jautėsi ar jaučiasi. Gali kurti situacijas, pasakojimus.
Numatomas rezultatas	Susipažins su skirtingomis emocijomis. Išmoks atpažinti, įvardinti, paleisti pyktį. Išmoks nusiraminti. Ugdysis pasitikėjimą. Ugdysis gebėjimą susidoroti su nemaloniais jausmais.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	Idėjos autorė – psichologė Eglė Gudalienė.

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	SPALVŲ MONSTRIUKO KAMUOLIUKAI
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Jolanta Butėnienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2020 m. sausio mėn.
Tikslas	Susipažins su pagrindiniais jausmais: džiaugsmu, liūdesiu, pykčiu, baime, ramybe. Išmoks sieti jausmus su spalva.
Uždaviniai	Išmoks atpažinti ir įvardinti jausmus. Išmoks paprašyti pagalbos. Išmoks pastebėti, kaip keičiasi emocijos.
Skirta (vaikų amžius)	2–6 metų amžiaus vaikams.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	<p>Penkių spalvų veltinio kamuoliukai: geltonas, mėlynas, raudonas, juodas, žalias. Iš viso 100 vienetų. Vienas spalvotas maišelis, į kurį sudėti kamuoliukai. Penki skirtingų pagrindinių spalvų kibirėliai. Lėlė – Spalvų monstriukas.</p>
Naudojimo taisyklės, variantai	Mokytojas (gali ir vaikas) kuria pasakojimą apie monstriuko kelionę ir jos metu patirtus jausmus. Vaikai papasakoja apie savo jausmus. Visiems pasisakius, nusprendžiama, kur kokio jausmo indas. Monstriukas iš maišelio paberia savo jausmus. Vaikai sudėlioja kamuoliukus į atitinkamos spalvos indus.
Numatomas rezultatas	Išmoks ne tik suprasti, įvardinti, bet ir atpažinti jausmą iš balso, kūno pozų.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	Anna Llenas „Spalvų monstriukas“ www.pinterest.com

ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS

Priemonės pavadinimas	EMOCIUKAI
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Ramunė Sukauskienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2020 m. spalio mėn.
Tikslas	Mokysis atpažinti emocijas.
Uždaviniai	Susipažins su skirtingomis emocijomis. Įvardins, ką daro susidūrus su tam tikra emocija. Susipažins su emocijų spalvomis.
Skirta (vaikų amžius)	3–5 metų amžiaus vaikams.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	<p>Priemonę „Emociukai“ sudaro skirtingų spalvų ir įvairias emocijas perteikiantys šeši laminuoti nuotaikų veidukai.</p>
Naudojimo taisyklės, variantai	<p>Priemonė skirta individualiam ir grupiniam naudojimui. Ugdytiniai pagal emocijas sudėlioja veidukus nuo linksmiausio iki pikčiausio. Mokosi pavadinti emociją (<i>linksmas, nustebęs, laimingas, abejingas, liūdnas, piktas</i>). Pasako emociją atitinkančią spalvą. Pasirinkę emociją, vaikai pasakoja, kada paskutinį kartą jie taip jautėsi. Galima pasirinktą frazę pasakyti skirtinga intonacija.</p>
Numatomas rezultatas	<p>Vaikai išmoks pavadinti kylančius jausmus, emocijas. Susipažins su emocijas atitinkančiomis spalvomis. Išmoks kalbėti apie savo jausmus. Gebės reikšti jausmus skirtingomis intonacijomis.</p>
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	https://buratinas.mir.lt/wp-content/uploads/2020/04/Psicholog%C4%97s-parengtos-u%C5%BEduotys.-Emocijos.pdf

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	PYKČIO IŠTRYPIMO KILIMĖLIS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Ramunė Sukauskienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2020 m. rugsėjo mėn.
Tikslas	Mokysis valdyti neigiamas emocijas.
Uždaviniai	Mokysis atpažinti savo emocijas. Išreikš jas tinkamai, nežalojant šalia esančių.
Skirta (vaikų amžius)	3–5 metų amžiaus vaikams.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	<p>Pagaminta iš putų polietileno. Matmenys 130x50x0,8</p>
Naudojimo taisyklės, variantai	Priemonė skirta mokytis valdyti neigiamas emocijas, pavyzdžiui, pyktį ar įniršį. Kai sukyla emocijos, vaikas atsikrato neigiamos energijos, trypdamas kojomis ar šokinėdamas aukštyn ir žemyn.
Numatomas rezultatas	Vaikai išmoks atpažinti emocijas. Užėjus impulsyviai pykčiui, jį apmalšins kilimėlyje.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	https://www.ve.lt/naujienos/laisvalaikis/patarimai/pykcio-kilimelis-618911/ https://www.gruzdziudarzelis.lt/geras-emocijas-kaupiu/ https://www.tavovaikas.lt/lt/vystymasis-ir-raida/g-64191-psichologe-ka-mamos-ir-teciai-turetu-zinoti-apie-vaiko-pykcio-protrukius

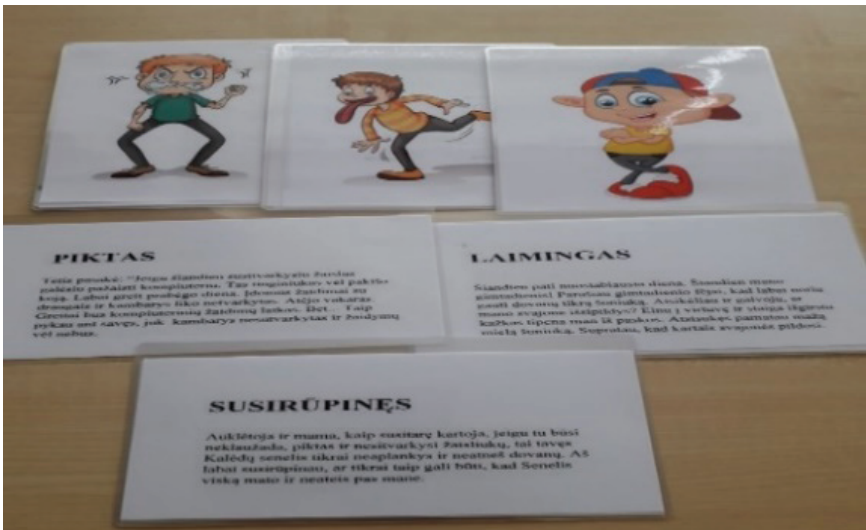
**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	LINKSMAS – LIŪDNAS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Daiva Keliačienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“ Rasa Šimėnienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2020 m. spalio mėn.
Tikslas	Pažins emocijas ir mokysis pozityvių konfliktų sprendimo būdų.
Uždaviniai	Naudodami korteles aiškinsis svarbiausias socialumo temas: pagalba, empatija, mandagumas, dalinimasis, bendradarbiavimas, taisyklių laikymasis, pagarba ir įsitraukimas.
Skirta (vaikų amžius)	4–5 metų amžiaus vaikams.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	<p>Priemonę sudaro kortelės, pagamintos iš popieriaus, kuriose pavaizduota tinkami ir netinkami elgesio moduliai. Taip pat atitinkamų emocijų veidukai, kurie padeda juos identifikuoti: džiaugsmas, liūdesys. Dėžutėje yra 17 kortelių (21x15 cm) ir 13 emocijų veidukų, priklijuotų ant segtukų. Priemonė nuolat pildoma.</p>
Naudojimo taisyklės, variantai	<p>Susipažįsta su elgesio modulių paveikslėliais. Įvertina ir apibūdina kortelėse pavaizduotas situacijas. Įvardina emocijas ir numato neigiamo elgesio pasekmes bei elgesio koregavimo būdus. Pasidalina savo patirtimi. Įvertina situacijas ir prie kortelės prisega atitinkamą emocijos veiduką.</p>
Numatomas rezultatas	Žaidimas „Linksmas – liūdnas“ padės pažinti ir įvertinti tinkamą ir netinkamą elgesį, jo sukeltas emocijas skirtingose situacijose, mokys problemų sprendimo įgūdžių, pasitelkiant emocijų įvairovę.

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	„ŠYPSNIUKAS“
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Daiva Keliacienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurelis“
Pagaminimo data	2020 m. rugsėjo mėn.
Tikslas	Skatinti pozityvios savivertės jausmą ir gerinti grupės bendruomenės tarpusavio santykius.
Uždaviniai	Mokysis išreikšti teigiamas emocijas, suteiks drąsos kalbėti viešai, skatins empatiškumą.
Skirta (vaikų amžius)	4–5 metų amžiaus vaikams.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	<p>Priemonė pasiūta iš malonios faktūros audinio, aplikuotas teigiamą emociją transliuojantis veidukas.</p>
Naudojimo taisyklės, variantai	Užsiėmimų metu vaikai perduoda vieni kitiems pozityvią emociją. Papasakoja, kada jautė vienokią ar kitokią emociją, su koku jausmu susijusi ši emocija, kas ją išprovokavo. Diskutuoja, kaip nedera elgtis su draugais ir suaugusiais, kaip patinka ar nepatinka jaustis pačiam.
Numatomas rezultatas	Priemonė skatins pozityvios savivertės jausmą ir gerins grupės bendruomenės tarpusavio santykius.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	

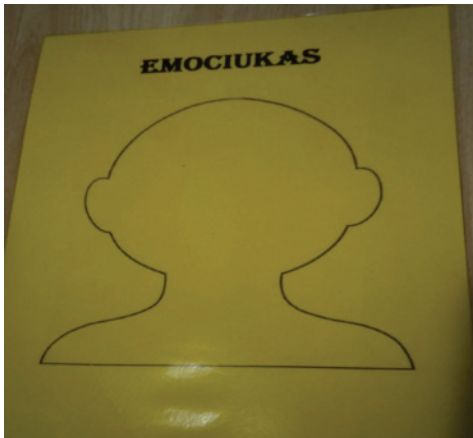
**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	MŪSŲ JAUSMAI IR EMOCIJOS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Daiva Keliačienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurelis“ Rasa Šimėnienė, vyr. mokytoja vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurelis“
Pagaminimo data	2021 m. sausio mėn.
Tikslas	Mokysis kontroliuoti emocijas ir jausmus sudėtingose bendravimo situacijose, gebės verbalizuoti savo būsenas ir jausmus.
Uždaviniai	Susipažins ir įvardins įvairius jausmus; Nagrinės tinkamo ir netinkamo elgesio pavyzdžius; Aptars sukauptą patirtį, ieškos tinkamų išeičių; Išgys problemų sprendimo įgūdžių.
Skirta (vaikų amžius)	4–6 metų amžiaus vaikams.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	<p>Priemonę sudaro 22 laminuotos kortelės, atspindinčios įvairias emocijas ir jausmus ir 12 kortelių su elgesio situacijų aprašymais.</p>
Naudojimo taisyklės, variantai	<p>Vaikai susipažįsta su emocijomis ir bando žodžiais jas „nupiešti“. Mokosi pažinti jausmus ir būsenas, kurios išplaukia iš šių pamatinių emocijų. Atpažįsta emocijas ir išsako savo patirtus jausmus įvairiose situacijose. Pasakoja, kokius jausmus patiria esant vienokiai ar kitokiai situacijai. Diskutuoja apie priimtina elgesį bendraujant su draugais ir suaugusiaisiais. Bando atspėti emocijas iš veido išraiškos ir balso tono. Sako tą pačią frazę liūdnai, linksmi, piktai, išdidžiai, nedrąsiai, o kiti vaikai spėja, ką tuomet jaučia kalbėtojas.</p>
Numatomas rezultatas	Priemonė skatins pozityvios savivertės jausmą ir gerins grupės bendruomenės tarpusavio santykius.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	Paveikslėliams naudota https://www.pinterest.com/

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	GIRGŽDUKAI
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Daiva Keliacienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“ Rasa Šimėnienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2020 m. spalio mėn.
Tikslas	Išmoks savarankiškai nurimti ir reguliuoti savo emocijas.
Uždaviniai	Lavins sensorinius pojūčius, išgaus sau tinkančią emociją, susikoncentruos, atsipalaiduos, galės būti čia ir dabar.
Skirta (vaikų amžius)	4–6 metų amžiaus vaikams.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	<p>Priemonė pagaminta iš baliono, kuris pripildytas krakmolo. Ant išgautos formos išpieštas veidukas.</p>
Naudojimo taisyklės, variantai	Gniaužo Girgždukus. Išgauna sau tinkančią emociją ar tiesiog su jais „pasikalba“.
Numatomas rezultatas	Žaisdamas nusiramins, patirs teigiamų emocijų.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	-

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	ŽMOGELIUKAS-EMOCIUKAS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Lina Kalvelienė, ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2020 m. lapkričio mėn.
Tikslas	Sudėlioti emocijas pagal pateiktus paveikslėlius.
Uždaviniai	Susipažins su emocijomis. Sudėlios jas pagal pateiktus pavyzdžius. Įvardins, ką reiškia emocijos. Gebės pavaizduoti pateiktas emocijas.
Skirta (vaikų amžius)	3 metų amžiaus vaikams.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	<p>Priemonę sudaro kortelės, pagamintos iš popieriaus, kuriose pavaizduotos emocijos. Pagrindinė kortelė – žmogaus galva, kurią reiks užpildyti. Taip pat atitinkamų emocijų veidukai, sukarpyti į dėlionę. Dėlionėje yra 10 emocijų veidukų, priklijuotų ant segtukų. Priemonė nuolat pildoma.</p>
Naudojimo taisyklės, variantai	Susipažįsta su emocijų paveikslėliais. Suvokia, kaip sudėlioti paveikslėlius. Apibūdina kortelėje pavaizduotą emociją. Įvardina emocijas artimoje aplinkoje.
Numatomas rezultatas	Vaikai susipažins su emocijomis. Gebės jas atskirti ir sudėlioti dėlionės pagal pateiktus pavyzdžius. Pavaizduos ir įvardins, ką reiškia atitinkamas paveikslėlis.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	https://www.google.com/search?q=emoji+for+kids

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	EMOCIJŲ LAIKRODIS – KAIP AŠ JAUČIUOSI
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Lina Kalvelienė, ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2021 m. vasario mėn.
Tikslas	Išsiaiškinti vaiko emociją atėjus į darželį.
Uždaviniai	Susipažinti su emocijomis. Parodyti, kokia jo emocija šiandien. Įvardinti, kodėl taip jaučiasi.
Skirta (vaikų amžius)	3 metų amžiaus vaikams.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	<p>Priemonę sudaro laikrodis, pagamintas iš popieriaus, kuriame pavaizduotos 8 emocijos. Įlaminuotos rodyklės.</p>
Naudojimo taisyklės, variantai	Susipažinti su emocijų paveikslėliais. Išmokti, kaip sukurti rodyklę. Apibūdinti pavaizduotą emociją.
Numatomas rezultatas	Vaikai susipažinti su emocijomis. Gebės jas parodyti emocijų laikrodiu. Įvardinti ką reiškia atitinkamas paveikslėlis.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	https://www.google.com/search?q=emoji+for+kids

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	EMOCIJŲ RINKINUKAS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Lina Kalvelienė, ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2020 m. rugsėjo mėn.
Tikslas	Susipažins su emocijomis, kurias patiria kas dieną.
Uždaviniai	Susipažins su kasdieninėmis emocijomis. Išsiaiškins, ką kiekviena emocija reiškia. Įvardins situacijas, kada su šiomis emocijomis susiduria.
Skirta (vaikų amžius)	2–7 metų amžiaus vaikams.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Priemonė padaryta „Storyjumper“ programoje. Naudojami žaismingi „emoji“ paveikslėliai su skirtingomis emocijomis (linksmas, liūdnas, piktas, žaismingas, susimąstęs, laimingas, besirūpinantis, išsigandęs).
Naudojimo taisyklės, variantai	Susipažįsta su sąvoka „emocija“. Analizuoja, kokios emocijos apanko. Aptaria dienos emocijas.
Numatomas rezultatas	Vaikai susipažins ir geriau įsimins emocijas, žiūrėdami pateiktus iliustruotus paveikslėlius „Storyjumper“ programoje, sužinos kokias emocijas jie patiria. Vaikai, žiūrėdami jas, galės geriau įsiminti ir įvardinti emocijas, kurias patiria kas dieną.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	https://www.google.com/search?q=emoji+for+kids&rlz=1C1GCEA_enLT928LT928&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=2ahUKEwieke_cz53tAhVI26QKHf-PeAKYQ_AUoAXoECAMQAw&biw=1366&bih=625#imgrc=kbhccvtXQXx24M http://www.lkz.lt/
Priedai	https://www.storyjumper.com/book/read/87264235/LinaKalv

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	SUKURK EMOCIJĄ
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Virginija Savičienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2021 m. vasario mėn.
Tikslas	Supras, atpažins ir įvardins, kokia emocija slepiasi po atitinkama veido išraiška.
Uždaviniai	Turtins, plės emocinį žodyną. Modeliuos skirtingas veido išraiškas, emocijas.
Skirta (vaikų amžius)	3–6 metų amžiaus vaikams.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	<p>Priemonę sudaro medžiaginiai mergaitės ir berniuko portretai su atskiromis modeliuojamomis veido dalimis.</p>
Naudojimo taisyklės, variantai	Dėlioja mergaitės portretą. Pagal veido išraišką nusako emociją, nuotaiką. Dėlioja berniuko portretą. Pagal veido išraišką nusako emociją, nuotaiką. Pagal įvardintą emociją sudėlioja portretą.
Numatomas rezultatas	Atpažins, įvardins jausmą, emociją. Išmoks naujų emocijų pavadinimų.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	https://buratinas.mir.lt/wp-content/uploads/2020/04/Psicholog%C4%97s-parengtos-u%C5%BEEduotys.-Emocijos.pdf

ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS

Priemonės pavadinimas	EMOCIJŲ KAMUOLIUKAI
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Virginija Savičienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagamini- mo data	2020 m. lapkričio mėn.
Tikslas	Domėtis jausmais ir emocijomis, plėst emocinį žodyną.
Uždaviniai	Atpažinti emociją ir ją įvardinti apžiūradamas kamuoliuką. Pagal įvardintą emociją suras atitinkamą kamuoliuką.
Skirta (vaikų amžius)	3–6 metų amžiaus vaikams.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	<p>Priemonę sudaro 6 vidutinio dydžio minkšti skirtingų spalvų kamuoliukai su pa- vaizduotomis skirtingomis emocijomis.</p>
Naudojimo taisyklės, variantai	Išsirenka kamuoliuką ir pasako atitinkamą emociją, jausmą. Įvardina emociją, suranda atitinkamą kamuoliuką.
Numatomas rezultatas	Atpažinti ir įvardinti emocijas. Išmoks įvairesnių jausmų, emocijų pavadinimų.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	https://www.tinklinis.eu/kamuoliuku_rinkinys_emocijos_6_vnt .

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	MERGAITĖS EMOCIJOS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Virginija Savičienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Pagaminimo data	2021 m. vasario mėn.
Tikslas	Lavins socialines, emocines kompetencijas, empatiją.
Uždaviniai	Atpažins emocijas, pavadins, supras, ką jos reiškia. Įsijaus ir supras kito jausmus, emocijas.
Skirta (vaikų amžius)	3–6 metų amžiaus vaikams.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	<p>Priemonę sudaro 12 spalvotų laminuotų emocijų veidukų ant pagaliukų ir 15 spalvotų, laminuotų mergaičių veidukų paveikslėlių skirtingomis veido išraiškomis.</p>
Naudojimo taisyklės, variantai	Žaidžia vienas arba keli vaikai. Parenka kiekvienam mergaitės paveikslėliui atitinkantį emocijų paveikslėlį. Pavadina emociją. Parenka kiekvienai emocijai atitinkantį mergaitės paveikslėlį.
Numatomas rezultatas	Atpažins, pavadins emocijas, turtins emocinį žodyną, ugdysis empatiją.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	https://www.delfi.lt/seima/psichologija/psichoterapeute-pataria-kaip-vaika-ismokytipazinti-emocijas.d?id=81035571 http://www.pozityvitevyste.lt/lt/rekomenduojame-paskaityti/112-apie-vaiku-empatija-gebejima-suprasti-kitu-emocijas

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	VEIDRODĖLI, VEIDRODĖLI, KOKIA MANO NUOTAIKĖLĖ?
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Virginija Savičienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurelis“
Pagaminimo data	2020 m. gruodžio mėn.
Tikslas	Stebės, atpažins ir kontroliuos savo jausmus ir emocijas.
Uždaviniai	Atkreips dėmesį į savo veido išraišką. Atpažins pozityvias ir negatyvias emocijas. Plės emocinį žodyną.
Skirta (vaikų amžius)	3–6 metų amžiaus vaikams.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	<p>Priemonę sudaro dėžutė ir 6 maži atsidarantys ir užsidarantys veidrodėliai, papuošti emocijų lipdukais.</p>
Naudojimo taisyklės, variantai	Vaikas stebi savo atvaizdą veidrodyje, keičia veido išraiškas. Įvardina savo emociją, nuotaiką, jausmą. Pagal įvardintą emociją mėgdžioja atitinkamą veido išraišką. Stebi savo besikeičiantį veidą.
Numatomas rezultatas	Pagal veido išraišką atpažins ir pavadins emocijas, nuotaikas. Stebės ir kontroliuos savo veido išraišką.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	https://www.pojuciugama.lt/pagrindinis/158-268-emociju-pazinimo-veidrodemis.html

ŽAIDIMAI VAIKAMS

ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“ ŽAIDIMO APRAŠAS

Žaidimo pavadinimas	LINKSMOSIOS RANKYTĖS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Daiva Keliačienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“ Rasa Šimėnienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Data	2020 m. rugsėjo mėn.
Tikslas	Skatins pozityvius tarpusavio santykius.
Skirta (vaikų amžius)	4–6 metų amžiaus vaikams.
Priemonės / žaidimo aprašymas ir sudėtis	<p>Stalai grupėje sustatomi taip, kad vaikai susėstų ratu. Vaikams pasiūloma ant balto popieriaus lapo apibrėžti savo ranką, rankos siluetą iškirpti, užrašyti savo vardą. Ratu sėdintys vaikai savo iškirptą ranką perduoda draugui iš dešinės ir gauna ranką iš draugo, sėdinčio kairėje. Visi vaikai piešia linksmą piešinėlį ant kiekvienos iš kaimyno dešinėje gautos rankytės. Vaikai keičiasi rankytėmis, kol rankyčių siluetai apkeliauja visą ratą ir rankytės suranda savo šeiminkus.</p> <p>Kad vaikai geriau suprastų užduotį, prieš pradedant žaidimą aptariama, kokie piešinukai gali pradžiuginti draugus.</p> <p>Po žaidimo duodama laiko apžiūrėti savo linksmą rankytę, yra galimybė padiskutuoti, kas kurį piešinuką piešė. Suteikiama galimybė padėkoti vieni kitiems. Diskutuojama apie tai, kaip svarbu padėkoti už gražius ir malonius poelgius.</p>
Reikalingos priemonės	A4 formato baltas popieriaus lapas, žirkklės, spalvoti pieštukai.

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
ŽAIDIMO APRAŠAS**

Žaidimo pavadinimas	RADAU ŽAIDIMŲ DRAUGĄ
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Daiva Keliačienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“ Rasa Šimėnienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Data	2020 m. spalio mėn.
Tikslas	Supras, kad mėgstamos veiklos ir pomėgiai padeda susidraugauti.
Skirta (vaikų amžius)	4–6 metų amžiaus vaikams.
Priemonės / žaidimo aprašymas ir sudėtis	Vaikai susėda ratu. Mokytoja inicijuoja diskusiją apie mėgstamus žaidimus ir pomėgius. Mokytoja 3–4 grupėms (priklausomai nuo vaikų skaičiaus grupėje) erdvėse pakabina paveikslėlius, vaizduojančius įvairius žaidimus žaidžiančius vaikus. Prie kiekvieno paveikslėlio dedami paveikslėlyje pavaizduotą žaidimą atliepiantys žaislai. Vaikams pasiūloma pagalvoti ir apsispręsti, kurioje erdvėje jie norėtų žaisti. Kai visi vaikai pasirenka mėgstamą veiklą, susidariusios grupelės tariasi apie žaidimo taisykles ir žaidžia. Pažaidę 15–20 minučių, vėl susėda ant kilimo grupelėmis, kuriomis žaidė. Vaikai skatinami papasakoti apie tai, kaip sekėsi žaisti ir padėkoti vieni kitiems už maloniai praleistą laiką kartu.
Reikalingos priemonės	4 įvairius vaikų žaidimus vaizduojantys paveikslėliai (pvz.: virtuvėlė, lėlės, mašinėlės, konstravimas, statybos didelėmis kaladėmis ir pan.), žaislai.

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
ŽAIDIMO APRAŠAS**

Žaidimo pavadinimas	AŠ IR MES
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Daiva Keliačienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“ Rasa Šimėnienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Data	2020 m. spalio mėn.
Tikslas	Suvoks savo unikalumą ir priklausymą grupei.
Skirta (vaikų amžius)	5–6 metų amžiaus vaikams.
Priemonės / žaidimo aprašymas ir sudėtis	<p>Didelis plakatas ar kalendorius sukarpomamas į tiek dalių, kiek vaikų žais žaidimą. Sukarpytos detalės dedamos paveikslėliu į apačią, o vaikai išsirenka po vieną detalę. Ant baltosios detalės pusės nupiešia save ir užsirašo vardą. Baigę piešti vaikai susėda į ratą ir tardamiesi bando sudėlioti plakatą ar kalendorių. Baigus darbą vaikams pasiūloma atsargiai apversti po vieną sudėtos dėlionės dalį. Tuomet vaikai pamato, kad jie visi kartu sukūrė dar vieną paveikslą, savo grupės „fotografiją“.</p> <p>Su vaikais aptariama, kaip smagu veikti drauge. Diskutuojama apie tai, ar būtų pavykę sudėlioti visą dėlionės vaizdą, jei nors vienas vaikas būtų nepadėjęs savo dėlionės dalies.</p> <p>Vaikai paskatinami padėkoti vieni kitiems už maloniai praleistą laiką kartu.</p>
Reikalingos priemonės	Plakatas, žirkklės, spalvoti pieštukai.

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
ŽAIDIMO APRAŠAS**

Žaidimo pavadinimas	RANKYČIŲ FUTBOLIUKAS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Daiva Keliačienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“ Rasa Šimėnienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Data	2020 m. spalio mėn.
Tikslas	Kurs smagią ir draugišką grupės atmosferą
Skirta (vaikų amžius)	5–6 metų amžiaus vaikams.
Priemonės / žaidimo aprašymas ir sudėtis	Visi žaidimo dalyviai sustoja ratu ir plačiai išskečia kojas – tai futbolo vartai. Žaidėjai kojomis turi liestis, tai yra, tarp vartų negali būti tarpų. Vaikai, pasilenkę į priekį, savo vartus gina rankomis, taip pat rankomis stengiasi įmušti įvartį į kitų vaikų vartus. Kamuolį galima tik ridenti. Jei vaikui įmušamas įvartis, vaikas užpakaliu atsisuka į rato vidurį. Žaidžiama toliau. Laimi tas futbolininkas, kuris liko stovėti į rato vidurį veidu. Galima žaidimą baigti likus 2–3 geriausiems žaidėjams. Po žaidimo vaikai susėda ratu, nusiramina ir būtinai padėkoja vienas kitam už linksmai praleistą laiką kartu.
Reikalingos priemonės	Vidutinio dydžio kamuolys.

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
ŽAIDIMO APRAŠAS**

Žaidimo pavadinimas	LINKSMUOLIS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Daiva Keliačienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“ Rasa Šimėnienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Data	2020 m. lapkričio mėn.
Tikslas	Kurs smagią ir draugišką grupės atmosferą.
Skirta (vaikų amžius)	5–6 metų amžiaus vaikams.
Priemonės / žaidimo aprašymas ir sudėtis	Vaikai susėda puslankiu. Į priekį pakviečiamas savanoris, norintis pradėti žaidimą ir būti pirmuoju linksmintoju. Vaikas įvairiais būdais – gestais, dainomis, garsais, pasakojimais – mėgina prajuokinti kitus žaidimo dalyvius. Susijuokęs vaikas tampa linksmintoju, o ankstesnis linksmintojas sėdasi į naujojo linksmintojo vietą. Po žaidimo aptariami žaidimo išpūdžiai, aiškinama vaikams, kad kiekvienas iš jų yra nepakartojamas ir unikalus. Vaikai paskatinami padėkoti vienas kitam už linksmiai praleistą laiką kartu.
Reikalingos priemonės	-

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
ŽAIDIMO APRAŠAS**

Žaidimo pavadinimas	PŪKINĖ KĖDUTĖ
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Daiva Keliačienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“ Rasa Šimėnienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Data	2020 m. lapkričio mėn.
Tikslas	Kels savivertę, mokysis sakyti malonius žodžius (komplimentus).
Skirta (vaikų amžius)	4–6 metų amžiaus vaikams.
Priemonės / žaidimo aprašymas ir sudėtis	<p>Vaikai susėda puslankiu, priešais pastatomas sėdmaišis – tai „pūkinė kėdutė“. Nepermatomame maišelyje vaikams duodama paliesti tai, kas yra jo viduje (ten yra plunksnos). Kai vaikai atspėja, kas slepiasi maišelyje, gali iš jo pasiimti po vieną plunksną. Vaikai skatinami perbraukti plunksna per rankas, veidą, kaklą. Klausama jų nuomonės: ką jie jaučia, kokią emociją sukelia jiems plunksnos prisilietimas. Vyksta diskusija apie pojūčius. Vaikų klausama, kas, jų nuomone, dar gali suteikti malonių pojūčių. Komplimentai! Malonūs žodžiai! Pagyrimai! Pasiūloma išbandyti malonių žodžių sukeliamus pojūčius.</p> <p>Savanoris sėdasi ant pūkinės kėdutės. Vaikai turi pasakyti po vieną komplimentą ar pagyrimą vaikui, sėdinčiam ant pūkinės kėdutės. Pagirtasis padėkoja už gražius žodžius, sėstis ant pūkinės kėdutės pakviečia tą vaiką, kurio komplimentas jam buvo maloniausias. Žaidžiama tol, kol visi vaikai pasėdi ant pūkinės kėdutės.</p> <p>Po žaidimo būtina dar karta akcentuoti, kad komplimentai žmonėms yra labai malonūs, todėl reikia juos kuo dažniau sakyti vienas kitam.</p>
Reikalingos priemonės	Sėdmaišis, plunksnos.

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
ŽAIDIMO APRAŠAS**

Žaidimo pavadinimas	VARDŲ ŽAIDIMAS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Daiva Keliačienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“ Rasa Šimėnienė, vyresniosios ikimokyklinio ugdymo mokytojos kval. kat. Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“
Data	2020 m. spalio mėn.
Tikslas	Mokysis grupės vaikų vardus, kurs draugišką grupės atmosferą.
Skirta (vaikų amžius)	3–5 metų amžiaus vaikams.
Priemonės / žaidimo aprašymas ir sudėtis	Vaikai sustoja ratu. Skaičiuote išrenkamas vaikas, kuris užrištomis akimis, palietus rate stovintį draugą, turės jį apibūdinti ir atspėti jo vardą. Vaikai sustoja ratu. Skaičiuote išrenkamas vaikas, kuriam užrišamos akys. Priešais jį pasodinamas kitas vaikas, kurį draugai turi apibūdinti (charakteris, būdo bruožai, išorė). Vaikas užrištomis akimis turi atspėti, apie kokį draugą čia kalbama.
Reikalingos priemonės	Skarelė, kėdė.

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UŽSIĖMIMAI VISAI ŠEIMAI**

I sritis. Savęs pažinimas

Tikslas: padėti vaikams išmokti pažinti, reikšti, suvokti savo jausmus ir emocijas.

Tema	Priemonės	Aprašymas
MŪSŲ JAUSMAI	Piešimo priemonės. Vaikas gali rinktis iš tų, ką turi namuose. Balto popieriaus lapas. Įvairūs namuose esantys žurnalai.	Paprašoma savo vaiko nupiešti žmones, išgyvenančius įvairius jausmus – laimingą berniuką, išsigandusią mergaitę, piktą vyrą, nuliūdusią moterį... Vaikas taip pat gali paieškoti skirtingus jausmus išgyvenančių žmonių nuotraukų žurnaluose. Tuomet užduodami klausimai apie tuos piešinius arba nuotraukas: „Kaip tu manai, kodėl tas berniukas jaučiasi laimingas? Kodėl ši moteris nuliūdusi? Ar tu kada nors buvai supykęs?..“ Šis žaidimas žaidžiamas ir tada, kai vaikas jaučiasi prislėgtas. Piešimas padeda vaikams išreikšti savo jausmus ir skatina juos kalbėti
MAN SVARBŪS ŽMONĖS	Piešimo priemonės. Vaikas gali rinktis iš tų, ką turi namuose. Balto popieriaus lapas.	Paprašoma savo vaiko nupiešti žmones, kurie jam padėtų, jei jis būtų susirūpinęs, išsigandęs ar jam reikėtų pagalbos. Šie piešiniai pakabinami ant sienos. Paprašoma vaiko paaiškinti, kodėl kiekvienas iš šių žmonių jam yra svarbus ir kaip jie prireikus galėtų padėti. Taip pat galima prisiminti situaciją, kurioje vaikui reikėjo pagalbos, arba sugalvoti, kokioje situacijoje jos galėtų reikėti. Paklausama vaiko, į kurį iš šių svarbių žmonių jis kreiptųsi tuo atveju.
STEBUKLINGAS MANO PAGALBININKAS	Pokalbio metu vaikas gali turėti mėgstamą žaisliuką.	Maži vaikai dažnai keičia draugus ir gerai žino, ką reiškia, kai draugas nebenori su jais žaisti. Kalbama su savo vaiku apie tuos atvejus, kai jis jautėsi vienišas ir atstumtas, paklausama, ką jis darė, kad pasijustų geriau. Paskatinama jį sugalvoti daugiau būdų padėti sau, pavyzdžiui, padainuoti savo mėgstamą dainelę, apsikabinti savo meškiuką, pažaisiti su mėgstamu žaislu, pagalvoti ką nors malonaus. Galbūt kartu galima sugalvoti, kas nuramintų vaiką, kai jis jaučiasi vienišas, - tai galėtų būti turima nuotrauka, mažas žaisliukas ar netgi koks nors stebuklingas žodis. Šis pratimas ypač naudingas, jei vaikas jaučiasi vienišas ir atstumtas.
MŪSŲ JAUSMŲ DIENORAŠTIS	Piešimo priemonės. Vaikas gali rinktis iš tų, ką turi namuose. Balto popieriaus lapas. Įvairūs namuose esantys žurnalai.	Visą savaitę kas vakarą tėvai ir vaikas turi atskleisti vienas kitam po vieną jausmą, kurį patyrė tą dieną. Tą jausmą galima pavaizduoti piešiniu, užrašomais nesudėtingais žodžiais arba žurnaluose randamomis nuotraukomis, kuriose vaizduojami tą patį jausmą išgyvenantys žmonės. Tai padeda vaikams suprasti, kad mūsų jausmai keičiasi – kartais jaučiamės nuliūde, o kartais – linksmi. Būtų visai smagu pažaisiti. Kąkas suvaidina tuos jausmus ir pažiūri, ar kitas žmogus atspės, koks jausmas vaizduojamas.

ŠIANDIEN AŠ JAUČIUOSI...		Prisėdama kartu su savo vaiku. Ir jūs, ir vaikas turi prisiminti vieną tą dieną įvykusį gerą ir vieną blogą dalyką. Abu papasakoja, kaip tada jautėsi ir kodėl taip jautėsi. Kalbant apie blogąjį dalyką, aiškiai pasakoma, kas daroma, kad pasijustumėme geriau. Galima padėti savo vaikui galvoti apie galimus sprendimus: „Ką dar būtų galima padaryti, kad pasijustum geriau?“ Šis pratimas labai tinka prieš miegą. Svarbu, kad ne tik klausytumėte savo vaiko, bet ir kalbėtumėte apie jausmus.
REPORTAŽAS APIE MANE	Popierius, pieštukai.	Susėdame ratu ir pasirenkame kiekvienas vieną šeimos narį, apie kurį norėtumėte daugiau sužinoti ar išsiaiškinti jo pomėgius. Nupiešiame pasirinktą šeimos narį, piešdami paimame interviu vienas iš kito. Klausimai galėtų skambėti taip: Apie ką dažniausiai svajoji?; Ko labiausiai bijai?; Kas norėtum būti? Baigus piešti piešiniai parodomi visai šeimai, taip kiekvienas jį pristato ir žaidimas tęsiamas ieškant bendrumų.
MANO KETVERTUKAS	Popieriaus lapas.	Šiuo žaidimu mokoma išreikšti jausmus žodžiais ir be jų. Susėdama ratu. Kiekvienas šeimos narys gauna po lapą, kuriame pavaizduotos figūros. Figūrų veido išraiškos rodo pagrindinius keturis jausmus (džiaugsmas, liūdesys, pyktis ir baimė). Lapų galai užlenkiami galuose ir padaromas keturkampis, kuris pastatomas ant žemės. Visi vaikštinėdami aplink keturkampį, renkasi figūrą, kuri geriausiai apibūdina jo dabartinę savijautą.

II sritis. Savęs valdymas

Tikslas: padėti valdyti jausmų ir emocijų išraišką, plėtoti savitvarkos įgūdžius, būti atsakingam už savo elgesį ir veiksmus.

Tema	Priemonės	Aprašymas
IŠPILDYK KITO NORĄ		Visa šeima susėda ratu. Sėdintis kairėje išsako norą, pageidavimą, sėdinčiam dešinėje. Pvz.: nusišypsok, pasakyk kitam komplimentą, prajuokink visus, suplok 5 kartus ir t. t. Žaidžiama, kol norus išsako ir išpildo visi šeimos nariai. Pageidavimai turi būti nesudėtingi ir realiai išpildomi. Svarbu pasitelkti fantaziją ir išmonę, ir nepamiršti pasidžiaugti, padėkoti už išpildytą norą. Po žaidimo aptarti, kokias visi patyrė emocijas. Kad malonu atsižvelgti ne tik į savo, bet ir kito norus.
JEI MANO JAUSMAS BŪTŲ SPALVA	Spalvotas ir baltas popierius, guašas ar akvarelė, teptukai. Galima įsijungti ramią, atpalaiduojančią muziką.	Kiekvienas šeimos narys pasirenka spalvotą popieriaus lapą, kuris atitiktų jo jausmą arba piešia pasirinkta spalva. Paaiškina kitiems, kodėl ta spalva atitinka jo jausmą, kaip jis jaučiasi šiuo metu ir kodėl. Įvardina savo jausmą.

AŠ – ORO BALIONAS	Balionai	Kartu su vaiku pripūskite oro balioną, tada lėtai išleiskite orą. Atidžiai stebėkite, kaip iš baliono išeina oro srovė. Tada paprašykite vaiko tapti oro balionu: tegul jis įtraukia per nosį į plaučius kuo daugiau oro, o tada jį išleidžia – lėtai ir tolygiai. Tegul vaikas papasakoja jums apie situacijas, kuriose jis jaučiasi oro balionu – kai jį perpildo emocijos, kai tiesiog sprogs nuo pykčio, nuoskaudos arba neapykantos. Pripūskite balioną, kol jis susprogs. Pasiūlykite vaikui sudėtingose situacijose atlikti pratimą „Aš – oro balionas“. Tuomet vėl pakartokite su juo lėto kvėpavimo praktiką.
JEI MANO JAUSMAS BŪTŲ GYVŪNAS		Visi po vieną suvaidinkite gyvūną, kuris atitiktų jūsų jausmą šiuo metu. Kiti šeimos nariai tegul spėja, kokį gyvūną pavaizdavote. Paaiškinkite, kodėl pasirinkote būtent šį gyvūną ir kaip jis atspindi jūsų jausmą. Įvardinkite jausmą. Kodėl taip jaučiatės? Ką daryti, kad jaustumėtės geriau?
JEI MANO JAUSMAS BŪTŲ GARSAS	Namuose esantys muzikos instrumentai, grotuvas, įvairūs daiktai	Visi po vieną savo jausmą išreikškite koku nors garsu, atitinkančiu jūsų jausmą šiuo metu. Pvz., galima garsiai suploti, tyliai pašnibždėti, padainuoti, patrepsėti ir t. t. Paaiškinkite, kodėl pasirinkote tokį garsą ir kaip jis atspindi jūsų jausmą. Įvardinkite savo jausmą. Kodėl taip jaučiatės? Ką daryti, kad jaustumėtės geriau?

III sritis. Socialinis pažinimas

Tikslas: ugdyti gebėjimą pažvelgti iš kito asmens perspektyvos, rodyti rūpestį ir gebėti kurti abipusę vertę komunikuojant.

Tema	Priemonės	Aprašymas
EMOCIJŲ GĖLĖS	Popierius, spalvos, žirklys	Kiekvienas šeimos narys piešia gėlę, stengdamasis nupiešti ją tokią, kokios nuotaikos jis pats. Spalvindamas spalvą renkasi pagal nuotaiką. Nupiešęs iškerpa. Ant didelio lapo visi suklijuoja savo gėles, prieš tai papasakodami apie savo nuotaiką, kodėl... Pamažu išaugs emocijų gėlynas. Galima palikti vietas, vėliau papildyti.
PRATĖSK PASAKOJIMĄ	Kamuoliukas	Visi šeimos nariai susėda ratu. Pasakojimą pradeda pasirinktinai (kam linksma, kam liūdna...), rankose laikydamas kamuoliuką. Pasakęs keletą sakinių, kamuoliuką perduoda kitam. Pasakojime siūloma panaudoti raktinius žodžius: <i>piktas, liūdnas, linksmas, nustebęs, mandagus, paslaugus, rūpestingas...</i> Pasakojimą galima užrašyti ir sukurti knygą.
AŠ BŪSIU TAVIMI		Užsiėmimas gali trukti valandą ar... ištisą dieną. Žaisti galima beveik visada – užtenka susikeisti vaidmenimis veikiant ką nors įprasto, ką nors kasdieniško namų ruošoje. Galima atkartoti būdingus ar net ydingus šeimos nario bruožus. Taip pat galima pasikeisti drabužiais... Stenkitės kuo geriau pamėgdžioti šeimos nario balsą, kurį vaidinate, atkartoti elgsenos įpročius. Ypač gera proga pasijuokti iš visų ir visko, pirmiausia iš savęs ir suprasti, kad visi esame skirtingi.

IV sritis. Santykių kūrimo įgūdžiai

Tikslas: lavinti gebėjimą bendrauti ir bendradarbiauti, kurti ir išlaikyti teigiamus tarpusavio santykius.

Tema	Priemonės	Aprašymas
ĮVARDINK EMOCIJĄ	Popieriaus lapas, pieštukas, dėžutė	Ant lapelių nupiešiame įvairias emocijas ir sudedame į dėžutę, kepurę ar krepšelį. Traukiame lapelį ir vien veido išraiška bandome nupieštą emociją pavaizduoti, suvaidinti. Kiti šeimos nariai turi ją atspėti. Kita žaidimo versija – bandyti atspėti emocijas ne iš veido išraiškos, o iš balso tono. Pabandykite pasakyti tą pačią frazę, pavyzdžiui, <i>Ateik pas mane liūdnai, linksmai, piktai, išdidžiai, droviai, pavydžiai</i> ir pan. – lai kiti įvardina, ką jaučiate. Vėliau susikeiskite vaidmenimis.
NUPIEŠK VEIDUKĄ	popierius, pieštukai ir žaidimų kauliukas	Susitariate, kokią veido dalį piešite, kai iškris tam tikras taškų skaičius. Pavyzdžiui: 1 – veido forma, 2 – burna, 3 – akys, 4 – antakiai, 5 – nosis, 6 – plaukai. Tada iš eilės kiekvienas meskite kauliuką ir pieškite. Laimės tas, kuris nupieš daugiausiai veidų su skirtingomis išraiškomis (galite nusistatyti ir tam tikrą laiko tarpą, pavyzdžiui, laimėtoją rinksite po 10 minučių žaidimo).
NUOTRAUKŲ KALEIDOSKOPAS	Įvairūs žurnalai, žirklės, klėjai, popieriaus lapas.	Piešiniuose emocijas galima pavaizduoti labai išraiškingai, tad vaikui jas suprasti yra lengviau, nei nuskaityti iš žmonių veidų. Tai emocijų atpažinimas nuotraukose. Tam labai tinka žurnalai. Užrašykite ant lapo keletą emocijų, o vaikas lai suranda jas atitinkančias nuotraukas žurnale, iškerpa ir prikljuoja. Dar vienas žaidimo variantas – pasiūlykite vaikui iškirpti daug įvairių nuotraukų iš žurnalų ir sugrupuoti jas į malonias ir nemalonias emocijas, vėliau bandyti apibūdinti kiekvieno nuotraukoje vaizduojamo žmogaus emociją.
ŠEIMOS TEATRAS	Žaislai, popierius, žirklės, spalvoti pieštukai.	Išsirinkite su vaiku pasaką ir pabandykite ją suvaidinti. Personažus galite nusipiešti ir išsikirpti iš popieriaus arba panaudoti namie esančius žaislus. Prieš vaidinimą labai svarbu aptarti ne tik siužetą, bet ir herojų charakterius. Rinkitės gerai vaikui žinomą pasaką ir prieš vaidinimą aptarkite: kokiu balsu kalbės personažas, kaip jis jausis, ko bijos ir pan. Pavyzdžiui, pakalbėkite, kaip jautėsi Raudonkepuraitė, pamačiusi vilką? Išsigando? Nustebo? Elgėsi drąsiai? Paprašykite vaiko parodyti šias emocijas. Parepetavus vaidinti bus lengviau. Tokie nesudėtingi vaidinimai bei pasakų interpretacijos vaikui padeda išgyventi daugybę situacijų, patirti platų spektrą emocijų, „pasimatuoti“ jas ir išmokti suprasti bei valdyti.

V sritis. Atsakingas sprendimų priėmimas

Tikslas: ugdyti gebėjimą išmintingai spręsti problemas, numatyti pasekmes, priimti teisingus sprendimus.

Tema	Priemonės	Aprašymas
SAVAITĖS HEROJUS	Indelių ar maišelių tiek, kiek yra šeimos narių. Herojaus plusai (akmenukai, kamšteliai, kaštonai, pupelės...) Karūna (iš popieriaus).	Šeimos nariai aptaria, kokie yra geri darbai, kokių taisyklių ir susitarimų laikysis namuose. Kiekvieną vakarą aptariama, kas yra vertas šios dienos herojaus pluso ir įdeda į jo indelį. Plusai renkami visą savaitę, savaitgalį – suskaičiuojami. Laimėtojas tampa „Savaitės herojumi“, jam uždedama karūna. Visi šeimos nariai pildo laimėtojo norus ir užgaidas, kurios turi būti prieš tai aptartos ir patvirtintos šeimos rate.
TYLOS VARPELIS	Varpelis	Susėskite visi laikydamiesi didesnio atstumo. Pasiimkite varpelį. Pasiklausykite jo skambėjimo, aptarkite, ką primena šis garsas, kam galime jį panaudoti. Tada perduokite vienas kitam varpelį taip, kad jis nesuskambėtų. Galite, prieš perduodami varpelį, sugalvoti užduotį: pašokti, nunešti į kitą kambarį ir sugrįžti, pralįsti pro kliūtį... Pagrindinė sąlyga – netrikdyti tylos.

3 SKYRIUS
PATARIMAI IR METODINĖS REKOMENDACIJOS
IKIMOKYKLINIO 2–5 METŲ AMŽIAUS VAIKŲ SOCIALINIAM
EMOCINIAM UGDYMIUI

I sritis. Savęs pažinimas (savimonės kompetencija)

Temos	Tikslas	Raktiniai žodžiai (tikslams numatyti) KOMPETENCIJOS	Priemonės ir literatūra
Kas aš esu?	Mokysis su- prasti save, tyrinės savo jausmų raiš- ką.		<p>Ugdomosios priemonės: <i>Emociukai;</i> <i>Emocijų kopėtelės;</i> <i>Nuotaikų dėlionė;</i> <i>Emocijų kamuoliukai.</i></p> <p>Knygos: MANCINI, P., de LEONE, L. <i>Atverk ir sužinok. Jausmai;</i> ŽUTAUTĖ, L. <i>Kakės Makės atradimai. Emocijos.</i></p> <p>Užsiėmimai visai šeimai: <i>Mūsų jausmai;</i> <i>Man svarbūs žmonės;</i> <i>Stebuklingas mano pagalbininkas;</i> <i>Reportažas apie mane.</i></p>
Emociuko valandėlės	Nagrineda- mi emocijas susipažins ir atpažins savo stipriąsias ir silpnąsias puses.	<ul style="list-style-type: none"> • Tikslus savęs suvo- kimas; • Tikslus savo jaus- mų atpažinimas ir įvardijimas; • Savo stipriųjų ir silpnųjų pusių atpa- žinimas; • Pasitikėjimas sa- vimi; • Savarankiškumas; • Gebėjimas išsikelti realius tikslus; 	<p>Ugdomosios priemonės: <i>Dėlionė Emociukas;</i> <i>Emocijų laikrodis. Kaip aš jaučiuosi;</i> <i>Spalvų monstriuko kamuoliukai.</i></p> <p>Žaidimai: <i>Žaidimas Atspėk emociją</i></p> <p>Knygos: ŽUTAUTĖ, L. <i>Kakės Makės atradimai. Emocijos;</i> ŽUTAUTĖ, L. <i>Kakės Makės atradimai. Emocijos.</i> <i>Užduotys</i></p> <p>Užsiėmimai visai šeimai: <i>Mūsų jausmų dienoraštis.</i></p>
Mano jaus- mų vaivo- rykštė	Gebės atpa- žinti ir įvar- dinti savo jausmus.	<ul style="list-style-type: none"> • Dvasingumas; • Teigiamas mąsty- mas; • Aktyvus veikimas. 	<p>Ugdomosios priemonės: <i>Emocijų rinkinukas;</i> <i>Pirštuotos nuotaikos;</i> <i>Spalvoti emociukai.</i></p> <p>Žaidimai: <i>Jausmų kubas;</i> <i>Namų teatras.</i></p> <p>Knygos: BALTUŠKAITIENĖ, Š. <i>Kaip zuikis jausmus pa- žino;</i> CHIEN CHOW CHINE, A. <i>Mano jausmai. Vie- naragis Gastonas</i> MORONEY, T. <i>Kai supykstu;</i> MORONEY, T. <i>Kai myliu;</i> MORONEY, T. <i>Kai esu laimingas.</i></p> <p>Užsiėmimai visai šeimai: <i>Šiandien aš jaučiuosi;</i> <i>Mano ketvertukas.</i></p>

Savęs valdymas (savitvartos kompetencija)

Temos	Tikslas	Raktiniai žodžiai (tikslams numatyti)	Priemonės ir literatūra
Kaip išreikšti jausmus?	Gebės valdyti, kontroliuoti jausmų ir emocijų išraišką. Plėtos savimonės ir savitvartos įgūdžius.		<p>Ugdomosios priemonės: <i>Emocijų laikrodis;</i> <i>Kaip aš jaučiuosi?;</i> <i>Emocijų teptukai.</i></p> <p>Žaidimai: <i>Nuotraukų kaleidoskopas,</i> <i>Sukurk emociją.</i></p> <p>Knygos: CHIEN CHOW CHINE, A. <i>Mano jausmai. Vienaragis Gastonas</i></p> <p>Užsiėmimai visai šeimai: <i>Jei mano jausmas būtų spalva;</i> <i>Jei mano jausmas būtų garsas;</i> <i>Jei mano jausmas būtų gyvūnas.</i></p>
Aš noriu!	Motyvuotai, disciplinuotai sieks asmeninių tikslų.	<ul style="list-style-type: none"> • Impulsyvumo kontrolė; • Streso valdymas; • Emocijų valdymas; • Motyvacija ir disciplina; • Tikslų nusistatymas ir siekimas; • Organizuotumas 	<p>Ugdomosios priemonės: <i>Grupės taisyklės</i></p> <p>Žaidimai: <i>Veidrodėli, veidrodėli, kokia mano nuotaikėlė</i></p> <p>Video medžiaga: Edukacinė laida vaikams. <i>Jausmai ir emocijos</i> https://www.youtube.com/watch?v=tyWKO_DrajY</p> <p>Užsiėmimai visai šeimai: <i>Išpildyk kito norą</i></p>
Stop! Palauk!	Valdys stresines situacijas, impulsyvumą, elgsis organizuotai.		<p>Ugdomosios priemonės: <i>Emocijų kamuoliukai;</i> <i>Pykčio kilimėlis.</i></p> <p>Žaidimai: <i>Palauk savo eilės</i></p> <p>Video medžiaga: Filmukas <i>Didžiausias draugas;</i> Edukacinis filmukas <i>Kodėl muštis negerai. Ką pasakė Kakė Makė?:</i> https://www.youtube.com/watch?v=hkpaureNt8k</p> <p>Užsiėmimai visai šeimai: <i>Aš oro balionas</i></p>

Socialinis pažinimas (socialinio sąmoningumo kompetencija)

Temos	Tikslas	Raktiniai žodžiai (tikslams numatyti)	Priemonės ir literatūra
Aš toks – tu kitoks!	Gebės į situaciją pažvelgti iš kito žmogaus perspektyvos ir užjausti kitus.	<ul style="list-style-type: none"> • Gebėjimas pažvelgti iš kito asmens perspektyvos; • Empatija; • Socialinės įvairovės pripažinimas; 	<p>Ugdomosios priemonės: <i>Emocijų termometras;</i> <i>Emocijų dėžutės.</i></p> <p>Video medžiaga: Filmukas apie draugystę https://www.youtube.com/watch?v=ue3MBwXgDQ4&list=PL7wh9jEfZvc4ZCsS-DwJZPVozNjwR3d8Q</p> <p>Žaidimas: <i>Nuotraukų kaleidoskopas</i> (žr. skyriuje naudota literatūra – žaidimai Nr. 3);</p> <p>Knygos: GLIORI, D. <i>Mylėsiu tave, kad ir kas nutiktų;</i> WECHTEROWICZ, P., DZIUBAK, E. <i>Apkabink mane.</i></p> <p>Užsiėmimai visai šeimai: <i>Aš būsiu tavimi.</i></p>
Labas man ir labas tau	Gebės kurti abipusę vertę komuniikuodami.	<ul style="list-style-type: none"> • Atsakomybė už kitus; • Kitų gerbimas; • Pagalba kitiems. 	<p>Ugdomosios priemonės : <i>Akmenukų pasaulyje</i> Žaidimai : <i>Radau žaidimų draugą</i></p> <p>Užsiėmimai visai šeimai: <i>Pratęsk pasakojimą</i></p>
Kaip jaučiasi kitas?	Ugdys gebėjimą pajausti, gerbti ir rodyti rūpestį kitais.		<p>Ugdomosios priemonės : <i>Spalvoti emociukai</i></p> <p>Žaidimai: <i>Mergaitės emocijos;</i> <i>Emocijų kamuoliukai.</i></p> <p>Knygos: ŽUTAUTĖ, L. <i>Kakė Makė ir draugystės šluota</i></p> <p>Užsiėmimai visai šeimai: <i>Emocijų gėlės</i></p>

Santykių kūrimo įgūdžiai (tarpusavio santykių kūrimo įgūdžių kompetencija)

Temos	Tikslas	Raktiniai žodžiai (tikslams numatyti)	Priemonės ir literatūra
Aš draugu	Lavins gebėjimą kurti ir išlaikyti tarpusavio santykius.		<p>Ugdomosios priemonės: <i>Šypsniukas; Mergaitės emocijos;</i> Žaidimai: <i>Draugystės rankytės;</i> <i>Vardų žaidimas;</i> <i>Radau žaidimų draugą!</i> Vaizdo medžiaga: Filmukas <i>Obuolių maišas</i> https://www.youtube.com/watch?v=6wCe3iGXfsY. Knygos: BRUCE, E. <i>Atsiprašau</i>; BRUCE, E. <i>Prašau</i>; BRUCE, E. <i>Ačiū</i>. Užsiėmimai visai šeimai: <i>Nuotraukų kaleidoskopas;</i> <i>Nupiešk veiduką.</i></p>
Suaugusieji ir aš	Pasitikės suaugusiais ir gebės ieškoti pagalbos.	<ul style="list-style-type: none"> • Tarpusavio santykių kūrimas ir išlaikymas; • Bendradarbiavimas; • Mokėjimas spręsti konfliktus; • Gebėjimas tarpininkauti konfliktuose; • Atsispyrimas neigiamai įtakai ir santykių išsaugojimas; • Gebėjimas ieškoti pagalbos; • Tarnavimas bendruomenei. 	<p>Ugdomosios priemonės: <i>Spalvų monstriuko kamuoliukai</i> Knygos: ABROMAVIČIUS, S. <i>Gerumo pamokėlės</i>; WECHTEROWICZ, A.; DZIUBAK, A. <i>Apkabink mane</i>. Žaidimai: <i>Draugystės rankytės;</i> Užsiėmimai visai šeimai: <i>Šeimos teatras;</i> <i>Man svarbūs žmonės;</i> <i>Nuotraukų kaleidoskopas.</i></p>
Draugystės medis	Mokysis tarpininkauti sprendžiant konfliktus.		<p>Ugdomosios priemonės: <i>Linksmas-liūdnas.</i> Žaidimai: <i>Pūkinė kėdutė.</i> Knygos: ŽUTAUTĖ, L. <i>Kakė Makė ir draugystės šluota</i>; BALTRUŠAITIENĖ, Š. <i>Kaip zuikis jausmus pažino</i>. Užsiėmimai visai šeimai: <i>Nupiešk veiduką; Radau žaidimų draugą.</i> Vaizdo medžiaga: Filmukas <i>Didžiausias draugas</i> https://www.youtube.com/watch?v=ue3MBwXgDQ4&list=PL7wh9jEfZvc4ZCsS-DwJZPVozNJwR3d8Q</p>
Gerumo spindulėlis	Gebės suprasti aplinkinių jausmus ir bendradarbiauti.		<p>Ugdomosios priemonės: <i>Šypsniukas; Akmenukų pasaulyje.</i> Žaidimai: <i>Aš ir mes</i> Užsiėmimai visai šeimai: <i>Įvardink emociją</i> Knygos: WECHTEROWICZ, A.; DZIUBAK, A. <i>Apkabink mane</i>; BALTRUŠAITIENĖ, Š. <i>Kaip zuikis jausmus pažino</i>.</p>

Atsakingas sprendimų priėmimas

Temos	Tikslas	Raktiniai žodžiai (tikslams numatyti)	Priemonės ir literatūra
Grupės taisyklės	Išmoks priimti išmintingus sprendimus ir nustatyti taisyklės numatydami pasekmes.		<p>Ugdomosios priemonės: MAINELIENĖ, A; BRISKMANIENĖ, J. <i>Gero elgesio taisyklės Antistresinė dėžutė</i></p> <p>Knygos: NEKROŠIUS, J. <i>Gero elgesio ABC</i></p> <p>Užsiėmimai visai šeimai: <i>Savaitės herojus</i></p>
Aš elgiuosi atsakingai	Mokysis išmintingai spręsti problemas.	<ul style="list-style-type: none"> • Problemos identifikavimas; • Situacijos analizė; • Išmintingų sprendimų priėmimas; • Veiksmas, numatant pasekmes; • Asmeninės, socialinės, moralinės atsakomybės prisiėmimas. 	<p>Ugdomosios priemonės: GUDELIENĖ, E. <i>Atpažink jausmus.</i> https://www.sviesa.lt/leidiniai/atpa-ink-jausmus-kortel-s-99</p> <p>Žaidimai: <i>Linksmas-liūdnas</i></p> <p>Užsiėmimai visai šeimai: <i>Tylos varpelis</i></p> <p>Knygos: KOROLAINEN, T; RONNS, T. <i>Katulis ir pykčio maišelis</i> BALTRUŠAITIENĖ, Š. <i>Kaip zuikis jausmus pažino</i></p>
Saugau save ir kitus	Atpažins tinkamus ir netinkamus veiksmus, numatys pasekmes, priims išmintingus sprendimus.		<p>Knygos: VAINILAITIS, M. <i>Ežio namas</i> CHIEN CHOW CHINE, A. <i>Mano jausmai</i></p> <p>Žaidimai: <i>Linksmas-liūdnas.</i></p>

4 SKYRIUS

LITERATŪROS SĄRAŠAS

LITERATŪRA MOKYTOJUI

1. BURVYTĖ, Sigita. *Sumanioji edukacija vaikų žaidimuose*. Vaikų ugdymas. 2019. 148 p.
2. ČEKUOLIENĖ, Edita. *Augi(ni)mo psichologija*. Alma littera, 2014. 392 p.
3. DALE, Carnegie. *Kaip atsikratyti nerimo ir pradėti gyventi*. Eugrimas, 2017. 324 p.
4. DR. DAN, Kidlon, DR. MICHAEL, Thomson. *Augant Kainui*. Vaga, 2016. 376 p.
5. DREIKURS, Rudolf, SOLTZ, Vicki. *Laimingi vaikai. Iššūkis tėvams*. Vaga, 2017. 352 p.
6. ELAINE N., Aron. *Intin jautrus asmuo*. Sofoklis, 2020. 352 p.
7. FABER, A. ir MAZLISH, E. *Kaip kalbėti su vaikais, kad jie klausytų ir kaip klausyti, kad vaikai kalbėtų*. Vaga, 2018. 336 p.
8. FILLIOTAZ, Isabelle. *Viską išbandžiau. Priešgyniavimas, ašaros ir įniršio priepuoliai*. Baltos lankos, 2017. 172 p.
9. FOSSLIEN, Liz, WEST DUFFY, Mollie. *Emocijos*. Alma littera, Vilnius. 2020. 301 p.
10. GABRIELLE, Bernstein. *Maži stebuklai*. Alma littera, Vilnius, 2015. 264 p.
11. J. SIEGELIS, Danielis, PAYNE BRYSON, Tyne. *Auklėjimas be dramų*. Vaga, 2015. 304 p.
12. KURIENĖ, Aušra. *Kaip užauginti žmogų*. Alma littera, Vilnius, 2016. 224 p.
13. MACKESY, Charlie. *Berniukas, kurmis, lapė ir arklys*. Alma littera, Vilnius. 2020. 128 p.
14. N. ARON, Elaine. *Itin jautrus vaikas*. Sofoklis, 2020. 416 p.
15. NEKROŠIUS, Juozas. *Gero elgesio ABC*. Ramduva, 2011. 56 p.
16. NÚRIA, Roca. *Baimė. Nuo bailumo iki drąsos*. Šviesa, 2004. 35 p.
17. OAKLANDER, Violet. *Langas į vaiko pasaulį*. 2007. 310 p.
18. W. GREENE, Ross. *Nevaldomų vaikų nebūna: kai vaikas – it tiksinti bomba*. Vaga, 2017. 272 p.
19. WOLFGANG, Goebel, MICHAILA Glockler. *Padėkime augti. Sveikas ir saugus vaikas nuo kūdikystės iki brandos*. Asociacija „Paramos Valdorfo pedagogikai bendrija“, 2015. 620 p.

LITERATŪRA VAIKAMS

1. AURELIE, Chien. Chow. Chine. *Mano jausmai*. Baltos lankos, 2019. 96 p.
2. AURELIE, Chien. Chow. Chine. *Vienaragis Gastonas. Kaip elgtis, kai užvaldo įvairios emocijos*. Baltos lankos, 2019. 96 p.
3. BALTRUŠAITIENĖ, Šarūnė. *Kaip zuikis jausmus pažino*. 2017. 48 p.
4. BRUCE, Emili. *Atsiprašau*. Kaunas, 2018. 12 p.
5. BRUCE, Emili. *Ačiū*. Kaunas, 2018. 12 p.

6. BRUCE, Emili. *Prašau*. Kaunas, 2018. 12 p.
7. GLIORI, Debi. *Mylėsiu tave, kad ir kas nutiktų*, Baltos lankos, 2019. 29 p.
8. JÓNSDÓTTIR, Áslaug, GÜETTLER, Kalle, HELMSDAL, Raket. *Mažasis Pabaisiukas sako Ne! Burokėlis*, 2014. 32 p.
9. KOROLAINEN, Tuula, RONNS Christel. *Katulis ir pykčio maišelis*. Vilnius, 2017. 28 p.
10. KUDREVIČĖ, Indrė, JONYNIENĖ, Jolita. *Mano svajonių ir emocijų knyga*. Asmeninio augimo akademija, 2017. 160 p.
11. LLENAS, Ana. *Spalvų monstriukas*. 2016. 44 p.
12. MANCINI, Paolo ir LEONE, de Luca. *Atverk ir sužinok. Jausmai*. Alma littera, Vilnius, 2019. 10 p.
13. MOLL, Ernas. *Šiaušiukai*. 2019. 32 p.
14. MOORE-MALINOS, Jenifer. *Mano jausmai. Ką jie reiškia*. Alma littera, Vilnius, 2018. 96 p.
15. MORONEY, Trace. *Kai jaučiuosi geras, Kai jaučiuosi piktas, Kai jaučiu pavydą, Kai jaučiuosi laimingas*. Baltos lankos, 2019. 20 p.
16. MORONEY, Trace. *Kodėl myliu draugus*. 2014. 24 p.
17. NÚÑEZ PEREIRA, Cristina, R. VALCÁRCEL, Rafael. *Pasakyk, ką jauti. Emocijų knyga*. Alma littera, 2017. 96 p.
18. ROCA, Nuria. *Jausmai: nuo nevilties iki laimės*. Šviesa, 2004. 35 p.
19. VALERIE, Thomas ir KORKY, Paul. *Katino Vilburo jausmų knygelė*. 2014. 12 p.
20. WECHTEROWICZ, Przemyslaw, DZIUBAK, Emilia. *Apkabink mane*. Vilnius, 2018. 35 p.
21. ŽELVYS, Rimantas. *Aš esu aš. Psichologijos ABC/SMALSUTIS*. Vyturys. 1990. 24 p.
22. ŽUTAUTĖ, Lina. *Kakė Makė ir draugystės šluota*. Alma littera, Vilnius. 2019. 36 p.
23. ŽUTAUTĖ, Lina. *Kakės Makės atradimai. Emocijos*. Alma littera, Vilnius, 2018. 14 p.

INTERNETINIŲ ŠALTINIŲ NUORODOS

SEMINARAI, PASKAITOS

1. ARVASEVIČIUS, Vaidas. *Kaip auginti laimingus vaikus [interaktyvus]*. [žiūrėta 2019 m. gruodžio 13 d.]. Prieiga internete <https://www.youtube.com/watch?v=t8zTENrfCpE&t=2805s>
2. *Vilnos vėlimas šlapiuoju būdu. [interaktyvus]*. [žiūrėta 2020 m. sausio 3 d.]. Prieiga internete https://www.youtube.com/results?search_query=vilnos+v%C4%97limas+%C5%A1lapiuoju+b%C5%ABdu
3. MARKUCKIENĖ, Silvestra. *Apie vaikų pyktį [interaktyvus]*. [žiūrėta 2020 m. kovo 20 d.]. Prieiga internete <https://www.pedagogas.lt/mokymas/apie-vaiku-pykti-2474.html#201679>
4. BANEVIČIUS, Lukas. *Streso valdymo būdai, patarimai ir kasdienės praktikos. [interaktyvus]*. [žiūrėta 2020 kovo 20 d.]. Prieiga internete <https://www.facebook.com/groups/233811434421277/>

5. LUKOŠEVIČIUS, Rytis. Emocijų paleidimo technika. [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. sausio 10 d.]. Prieiga internete <https://www.youtube.com/watch?v=iHBDEAZ-2DE>
6. LUKOŠEVIČIUS, Rytis. Kas yra nuoskaudos ir kaip jas paleisti? [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. sausio 17 d.]. Prieiga internete <https://www.youtube.com/watch?v=iWPc3F82pj8>
7. BANEVIČIUS, Lukas. Streso valdymo būdai, patarimai ir kasdienės praktikos. [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. gegužės 19 d.]. Prieiga internete <https://www.facebook.com/groups/233811434421277>
8. PAKALNIŠKIENĖ, Rasa. Kaip ugdyti savo socialinį-emocinį intelektą? [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. gegužės 25 d.]. Prieiga internete <https://facebook.com/dovile.naujokaite.3/videos/10217233032320904/>
9. Dėstytojų kavinė. Streso valdymas. [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. birželio 10 d.]. Prieiga per internetą: <https://www.youtube.com/watch?v=Ka68o397WBE>
10. Trys trūkumai, iš kurių kyla visos neramios mintys bei sunkios emocijos. Savi-vertė. [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. birželio 15 d.]. Prieiga internete <https://www.youtube.com/watch?v=sPIKj8o71fk>
11. STANKIUVIENĖ, Aušra. Streso valdymas. Tu tai gali. [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. birželio 17 d.]. Prieiga internete https://www.youtube.com/watch?v=q-ePgm_MFbY
12. KARMAZA, Evaldas. Vaiko motyvacijos skatinimas. [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. birželio 18 d.]. Prieiga internete <https://www.youtube.com/watch?v=bkqI3SqTeUU>
13. PAKALNIŠKIENĖ, Rasa. Kaip ugdyti savo socialinį-emocinį intelektą? [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 birželio 18 d.]. Prieiga internete <https://www.facebook.com/dovile.naujokaite.3/videos/10217233032320904>
14. „Ugdymo meistrai“. Kaip socialinis emocinis ugdymas veikia švietime? [interaktyvus]. [žiūrėta 2019 m. gruodžio 6 d.]. Prieiga internete <https://www.youtube.com/watch?v=uTvPEWMy44k>
15. KVĖDERIENĖ, Rasa. Socialinio-emocinio ugdymo programų įtaka vaiko kompetencijų ugdymui. [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. sausio 24 d.]. Prieiga internete https://lvjc.lt/media/files/Rasa_Kvederien%C4%97.pptx
16. LAPAŠINSKIENĖ, Erika ir kt.. Respublikinis ikimokyklinio ugdymo pedagogų forumas. Socialinis-emocinis ugdymas ir vaiko patirtis lauko aplinkoje. [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. sausio 31 d.]. Prieiga internete <https://lvjc.lt/forumo-pranesimai/>
17. VIGELIENĖ, Rita. Respublikinis ikimokyklinio ugdymo pedagogų forumas. Emocijos ir jausmai: jų raiška bei įtaka sveikatai. [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. sausio 10 d.]. Prieiga internete <https://lvjc.lt/forumo-pranesimai/>
18. Tarptautinės mokslinės praktinės konferencijos medžiaga: [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. gegužės 25 d.]. Prieiga internete <https://kaunokolegija.lt/2017%20m.%20JVMF%20konferencija.pdf>
20. Socialinis emocinis ugdymas. SEU gairės. Situacijos, rodiklių analizė: [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. gegužės 14 d.]. Prieiga internete https://lvjc.lt/media/files/SEU_gaires_TqofBT6.pdf

21. Psichologo patarimai. Padėkime augti (2016-03-20). [interaktyvus], [žiūrėta 2020 m. rugsėjo 17d.]. Prieiga internete https://www.youtube.com/watch?v=zMJqf9pab1w&ab_channel=Padekimeaugtilaida

STRAIPSNIAI

1. BRAZIENĖ, J. Mažų vaikų emocijos – mįslė, kurią svarbu įminti visiems tėvams [interaktyvus]. [žiūrėta 2019 m. gruodžio 20 d.]. Prieiga internete <https://www.ikimokyklinis.lt/index.php/straipsniai/tevams/mazu-vaiku-emocijos-misle-kuria-svarbu-iminti-visiems-tevams/2618>

2. DELFI.lt. Vaikų emocijos prieš tėvų kantrybę: išlikti ramiems padės keli paprasti dalykai [interaktyvus]. [žiūrėta 2019 m. gruodžio 20 d.]. Prieiga internete <https://www.delfi.lt/seima/psichologija/vaiku-emocijos-pries-tevu-kantrybe-islikti-ramiems-pades-keli-paprasti-dalykai.d?id=81955521>

3. Psichoterapija jums. Apie pyktį. [žiūrėta 2020 m. kovo 13 d.]. Prieiga internete http://www.psichoterapija-jums.lt/Straipsniai-apie_pykti.htm

4. DELFI TV Gyvai: socialinis emocinis ugdymas – dar viena populiari sąvoka ar būtinybė? [interaktyvus]. [žiūrėta 2019 m. gruodžio 20 d.]. Prieiga internete <https://www.delfi.lt/video/aktualijos/delfi-tv-gyvai-socialinis-emocinis-ugdymas-dar-viena-populiari-savoka-ar-butinybe.d?id=80271961>.

5. WHITWORTH, Laura ir kt. Bendravimo įgūdžiai. Jų tobulinimas. [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. vasario 28 d.]. Prieiga internete <https://mokslai.lietuviuzodynas.lt/psichologija/bendravimo-igudziai-ju-tobulinimas>.

6. LIUBARTIENĖ, Irma ir kt. Socialinių emocinių kompetencijų lavinimas ugdymo įstaigoje. [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. vasario 14 d.]. Prieiga internete <https://dramblys.lt/articles/socialiniu-emociniu-kompetenciju-lavinimas-ugdymo-istaigose2>.

7. Straipsnis „Tavo vaikas“. 6 žaidimai su vaikais, kurie padeda jiems atpažinti ir įvardinti emocijas. [interaktyvus], [žiūrėta 2020 m. rugsėjo 1 d.]. Prieiga internete <https://www.tavovaikas.lt/lt/lavinimas-ir-ugdymas/g-54404-6-zaidimai-su-vaikais-kurie-padedo-jiems-atpazinti-ir-ivardinti-emocijas>

8. RUŽELIENĖ, Inga . Pasvalio Lėvens pagrindinės mokyklos spec. pedagogė „Pozityvus bendravimas su vaiku“. [interaktyvus], [peržiūrėta 2020 m. rugsėjo 7 d.]. Prieiga internete http://www.levuopasvalys.lt/images/Bendri_dokumentai/spec_ped/Pozityvus_bendravimas_su_vaiku.pdf

9. Straipsnis specialistams. Ikimokyklinis.lt. [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. rugsėjo 17 d.]. Prieiga internete <https://www.ikimokyklinis.lt/index.php/straipsniai/specialistams/socialiniu-emociniu-ikimokyklinio-amziaus-vaiku-igudziu-lavinimas/14217>

10. Straipsnis „Socialinis emocinis ugdymas – šių dienų būtinybė“. [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. spalio 6 d.]. Prieiga internete <https://www.svietimonaujienos.lt/socialinis-ir-emocinis-ugdymas-siu-dienu-butinybe/>

11. Straipsnis „Vaikai mokosi pažinti jausmus. „Kimoči“ ugdymo programos įgyvendinimas“. [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. spalio 29 d.]. Prieiga internete <https://www.svietimonaujienos.lt/vaikai-mokosi-pazinti-jausmus-kimochi-ugdymo-programos-igyvendinimas/>

12. Respublikinio ikimokyklinio ugdymo pedagogų forumo lektorių pranešimai „Socialinis emocinis ugdymas darželyje: iššūkiai ir galimybės“. [interaktyvus]. [žiūrėta 2020 m. birželio 1, 2 d.]. Prieiga internete <https://lvjc.lt/forumo-pranesimai/>

13. VALIČKIENĖ, Raimonda. Ugdymo įstaigų žingsniai tvaraus ir nuoseklaus socialinio emocinio ugdymo link [interaktyvus]. [žiūrėta 2021 m. kovo 2 d.]. Prieiga internete <https://www.svietimonaujienos.lt/ugdymo-istaigos-zingsniai-tvaraus-ir-nuoseklaus-socialinio-emocinio-ugdymo-link/>

INTERNETINĖS NUORODOS Į ŽAIDIMUS

1. *Atspėk emociją*. Prieiga internete <https://www.tavovaikas.lt/lt/lavinimas-ir-ugdymas/g-54404-6-zaidimai-su-vaikais-kurie-padede-jiems-atpazinti-ir-ivardinti-emocijas>).

2. *Jausmų kubas*. Prieiga internete <https://www.tavovaikas.lt/lt/lavinimas-ir-ugdymas/g-54404-6-zaidimai-su-vaikais-kurie-padede-jiems-atpazinti-ir-ivardinti-emocijas>).

3. *Nuotraukų kaleidoskopas*. Prieiga internete <https://www.tavovaikas.lt/lt/lavinimas-ir-ugdymas/g-54404-6-zaidimai-su-vaikais-kurie-padede-jiems-atpazinti-ir-ivardinti-emocijas>).

4. *Namų teatras*. Prieiga internete <https://www.tavovaikas.lt/lt/lavinimas-ir-ugdymas/g-54404-6-zaidimai-su-vaikais-kurie-padede-jiems-atpazinti-ir-ivardinti-emocijas>).

5. MAINELIENĖ, A., BRISKMANTIENĖ, J. *Gero elgesio taisyklės*. Prieiga internete <https://www.patogupirkti.lt/knyga/Gero-elgesio-taisykles.html>

INTERNETINĖS NUORODOS Į REKOMENDUOJAMUS FILMUS, VAIZDO MEDŽIAGĄ

1. *Jausmai ir emocijos*. Prieiga internete https://www.youtube.com/watch?v=tyWko_DrajY

2. *Kodėl muštis negerai. Ką pasakė Kakė Makė?* Prieiga internete <https://www.youtube.com/watch?v=hkpAureNt8k>

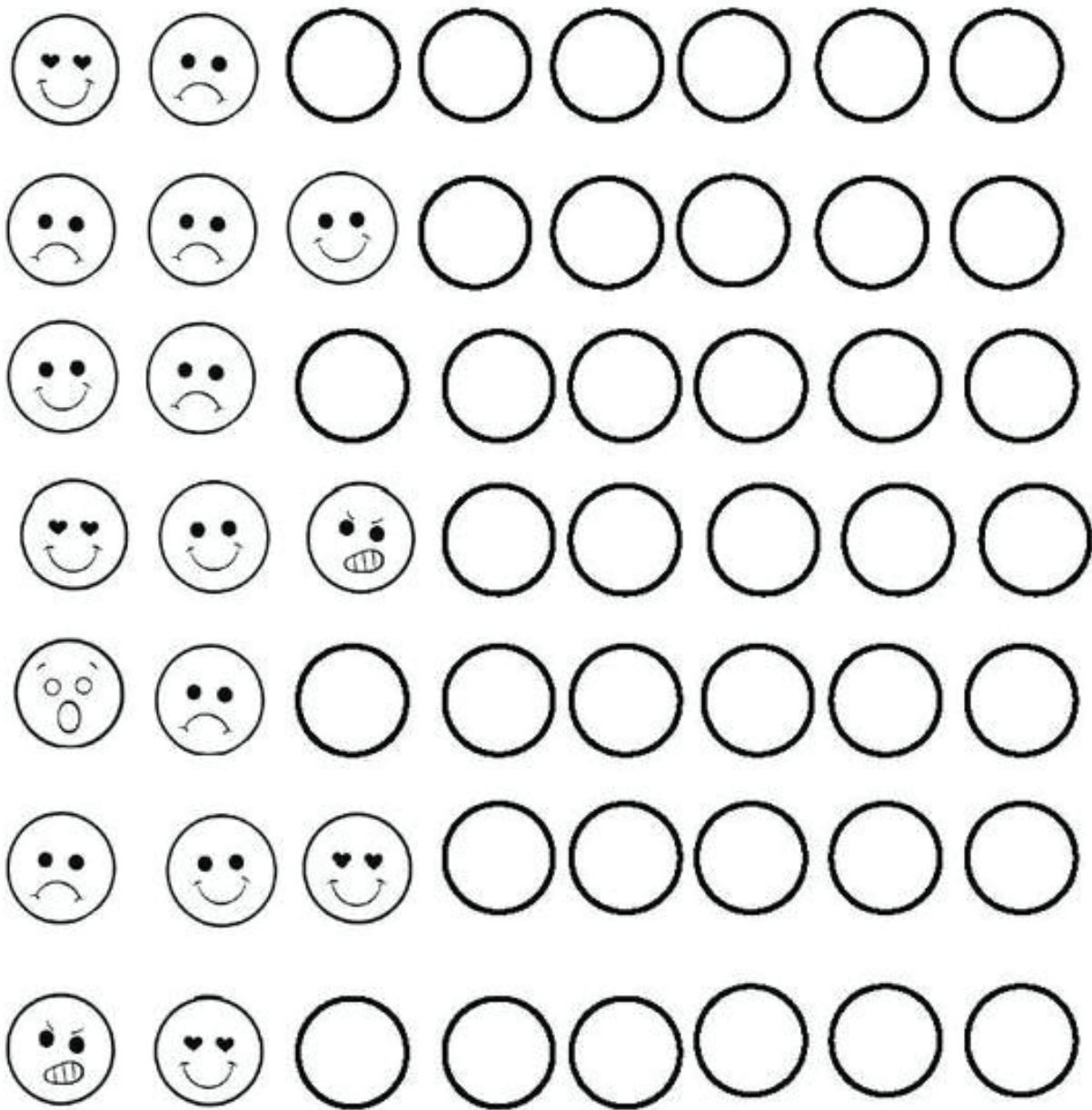
3. *Filmukas apie draugystę*. Prieiga internete <https://www.youtube.com/watch?v=ue3MBwXgDQ4&list=PL7wh9jEfZvc4ZCsS-DwJZPVozNjwR3d8Q>

4. *Didžiausias draugas*. Prieiga internete <https://www.youtube.com/watch?v=ue3MBwXgDQ4&list=PL7wh9jEfZvc4ZCsS-DwJZPVozNjwR3d8Q>

PRIEDAI

ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
1 UŽDUOTIS

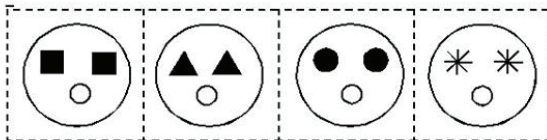
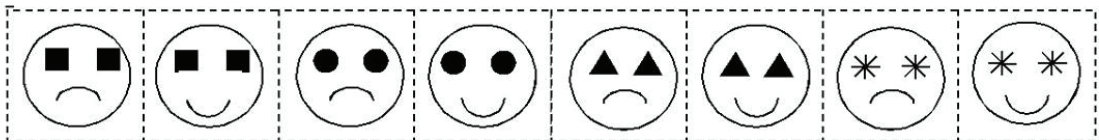
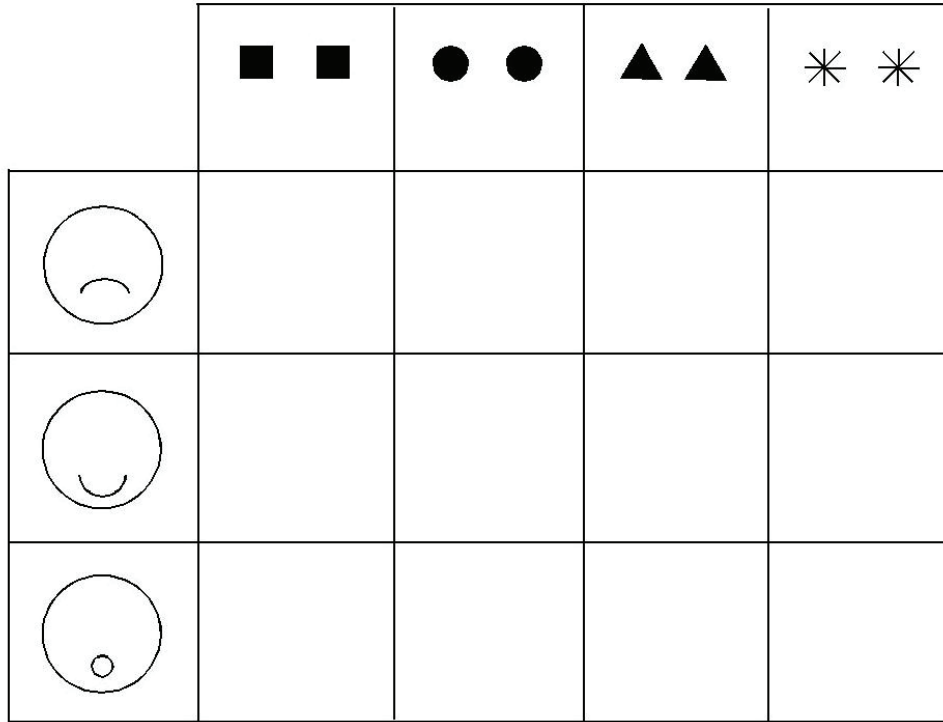
PABAIKITE EMOCIJŲ SEKĄ.

www.pinterest.com

2 UŽDUOTIS

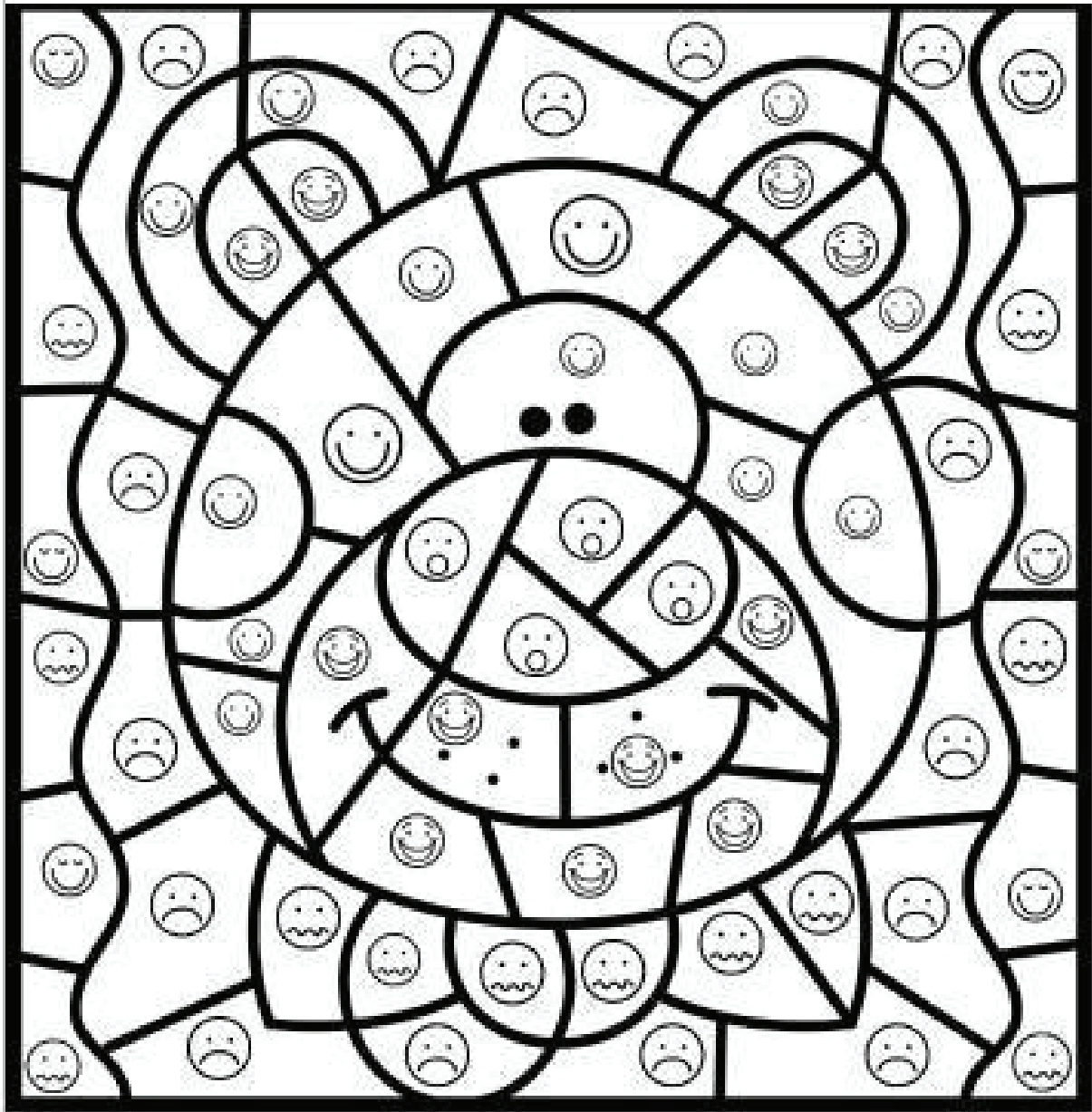
IŠKIRPKITE LAPO APAČIOJE ESANČIUS VEIDUKUS, SUKLIJUOKIT Į TINKAMAS VIETAS.

www.pinterest.com

3 UŽDUOTIS

NUSPALVINKITE EMOCIJŲ VEIDUKUS SKIRTINGOMIS SPALVOMIS, KURIAS PASIRINKOTE.

www.pinterest.com

4 UŽDUOTIS

Į LANGELĮ NUPIEŠK ☺ ARBA ☹ VEIDUKĄ.

www.pinterest.com

5 UŽDUOTIS

SUJUNKITE PAVEIKSLĖLĮ SU EMOCIJA.

ΠΟΥ ΤΟΥ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΕΙ.

www.pinterest.com

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Europos socialinio fondo finansuojamas projektas
„Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“

PANEMUNĖLIO MOKYKLA-DAUGIAFUNKCIS CENTRAS

TEORINĖ DALIS

Socialinis ir emocinis ugdymas – tai procesas, per kurį vaikai ir suaugusieji įgyja ir mokosi efektyviai panaudoti žinias, gebėjimus ir įgūdžius bei vertybines nuostatas norint:

- pažinti ir valdyti savo emocijas;
- išsikelti teigiamus tikslus ir jų siekti;
- jausti ir rodyti rūpestį kitais (empatija);
- kurti ir palaikyti pozityvius tarpusavio santykius;
- priimti atsakingus sprendimus (CASEL, 2019)

Socialinis ir emocinis ugdymas nėra viena konkreči ugdymo programa, atskiras mokymosi dalykas ar specifinė metodika. Tai koordinuota švietimo sistema, apimanti asmens, grupės, darželio, šeimos ar bendruomenės lygmenis.

Socialinio ir emocinio ugdymo objektas – socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymas. Socialinio ir emocinio ugdymo tikslinė grupė yra ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokiniai.

SEU yra procesas, kuris apima žinių, nuostatų ir įsitikinimų, susijusių su penkiomis pagrindinėmis kompetencijomis, formavimą ir ugdymą:

SAVIMONĖ

Gebėjimas atpažinti savo emocijas, mintis, stiprybes ir ribas, suvokti, kaip visa tai veikia elgesį, ugdo optimizmą, pasitikėjimą savimi ir mąstymą. Tai yra:

- Emocijų identifikavimas
- Tikslų savivoka
- Stiprybių atpažinimas
- Pasitikėjimas savimi
- Savarankiškumas

SAVITVARDA

Gebėjimas valdyti savo emocijas, mintis ir elgesį, stiprinti motyvaciją siekti asmeninių ir akademinį tikslų. Tai yra:

- Impulsų kontrolė
- Streso valdymas
- Drausmė
- Savimotyvacija
- Tikslų nustatymas
- Organizaciniai gebėjimai

ATSAKINGAS SPRENDIMŲ PRIĖMIMAS

Gebėjimas teisingai pasirinkti, atsižvelgiant į etines ir moralines vertybes, įvertinti įvairių pasirinkimų pasekmes apgalvojant kitų gerovę. Tai yra:

- Problemų identifikavimas
- Situacijų analizė
- Problemų sprendimas
- Įvertinimas
- Refleksija
- Etinė atsakomybė

SOCIALINIS SĄMONINGUMAS

Gebėjimas suvokti kito asmens požiūrį, ugdyti empatiją ir suprasti kitų kultūrų ar socialinių sluoksnių socialines ir etines normas. Tai yra:

- Gebėjimas pažvelgti iš kito asmens perspektyvos
- Empatija
- Įvairovės pripažinimas
- Pagarba kitiems

TARPUSAVIO SANTYKIAI

Gebėjimas sukurti ir palaikyti teigiamus santykius, bendrauti, klausytis, bendradarbiauti, valdyti konfliktus, prireikus ieškoti pagalbos ir ją pasiūlyti, atsispirti neigiamam spaudimui. Tai yra:

- Bendravimas
- Socialinis aktyvumas
- Tarpusavio santykių kūrimas
- Komandinis darbas

1 paveikslas. Penkios socialinių ir emocinių kompetencijų sritys, CASEL

Šaltinis: *Metodinis rinkinys. Socialinių ir emocinių įgūdžių ugdymui ir vertinimui mokyklose*

Visais vaiko raidos tarpsniais svarbiausią poveikį emocijų ir elgesio raidai daro šeima, tėvai, suteikiantys vaikui saugumo jausmą, psichologinį komfortą įvairiose situacijose. Bendravimas su tėvais lemia pasitikėjimą pasauliu, troškimą tyrinėti, pažinti, išbandyti. Kuo daugiau bendraujama su vaiku, tuo intensyvesnė jo fizinė ir psichinė raida.

Vaikas vystosi ankstyvojoje vaikystėje, mokydamasis emociškai susieti save su kitais, nes tai daugiausia nulems, kokius socialinius ryšius jis užmegs vėlesniame gyvenime, ar jis taps draugiškas, ar bus linkęs bendrauti. Maži vaikai patiria labai stiprius džiaugsmo ir jaudulio, taip pat pykčio bei susierzinimo jausmus. Jie turi įprasti reikšti jausmus priimtiniu būdu ir suvokti, kaip elgtis yra tinkama ir kaip ne (Dodge, 2008).

Nuo pat mažens vaikams stebint aplinką formuojasi suvokimas apie save ir juos supantį pasaulį. Taip vaikai įgauna pagrindinius socialinius įgūdžius bei mokosi socialaus elgesio, o tai ateityje tiesiogiai veiks tiek asmeninį, tiek akademinį jų gyvenimą. Todėl ypač svarbu, kad tinkamas socialinis elgesys būtų formuojamas ir ugdymo įstaigose, kur mažieji praleidžia didžiąją dalį savo kasdienio laiko.

Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų apraše (2014) akcentuojama, kad ikimokyklinio ugdymo pedagogams labai svarbu pažinti vaikus. Pažinti vaiko individualumą gali padėti ir minėtame apraše pateikiamos emocinio intelekto ugdymo(si) pasiekimų sritys, paremtos H. Gardnerio intelektų įvairovės teorija. Aiškėja, kad siekdamas ugdyti vaikų emocinį intelektą pedagogas turi būti pakankamai išplėtojęs ugdytinių skirtybių ir galimybių pažinimo, pagalbos teikimo ir ugdytinių motyvavimo kompetenciją (žr. Pedagogų profesijos kompetencijų aprašas, 2015).

Ikimokykliniame amžiuje vykstančios socializacijos intensyvumą lemia visiškas vaikų nesavaraikiškumas ir ypatingas imlumas aplinkos poveikiams – tuomet vaikas perima pačius svarbiausius elgesio, bendravimo ir veiklos būdus ir net renkasi pagrindinius vaidmenis visam gyvenimui. Todėl šis amžius vadinamas pradiniu visuomeninio patyrimo peržymimo etapu, siejamu su pirmine socializacija, itin intensyviai pasireiškiančia penktaisiais-septintaisiais gyvenimo metais (Juodaitytė, 2002). Socialiniai įgūdžiai įgyjami stebint, atkartojant aplinkinių elgesį bei gaunant grįžtamąjį ryšį apie savo elgesio pasekmes. Psychosocialiniai savikontrolės trūkumai yra susiję su socialinių įgūdžių stoka, todėl reiškiasi agresijos proveržiu ir konfliktais (Rubin ir kt., 2006, cit. Berkhout, Dolk & Goorhuis Brouwer, 2010). Žaisdami vaikai įgyja naujų sugebėjimų, įgūdžių, socialinės patirties, vertybių, žaisdami vaidmeninius žaidimus, įsisąmonina socialiai priimtinas elgesio normas ir moralės taisykles. (Žukauskienė, 2007). Todėl ikimokyklinio ugdymo pedagogai vaikus ugdo per žaidybinę veiklą. Socialinių įgūdžių ugdymas neatsiejamas nuo socialinių įgūdžių ugdymo struktūrinių dalių.

Vosylienės (2009) teigimu, svarbiausių socialinių įgūdžių ugdymo pratybas sudaro:

- Vaidybiniai žaidimai, piešimas, pasakojimas, analizė;
- Konkretaus įgūdžio mokymas;
- Įgūdžio aptarimas, analizė ir modeliavimas;
- Namų užduočių atlikimas, pateikimas ir aptarimas.

Autorės teigimu, žaidimų metu stebimas vaikų elgesys analizuojamas grupėje, ieškoma žaidimo medžiagos sąsajų su gyvenimiškoms situacijomis, atkreipiamas vaikų dėmesys į tam tikrus jų elgesio komponentus žaidybinėje situacijoje ir natūralioje aplinkoje. Įgūdžiai formuojasi palaipsniui, tačiau svarbu, kad pedagogas justų, kuriame etape yra vaikas ir kokios pagalbos jam reikia.

Socialinės ir emocinės kompetencijos vystosi nuosekliai. Jau mažieji turi pažinti save, savo emocijas, stiprybes ir silpnybes, paskui turi išmokti emocijas suvaldyti, tapti savo gyvenimo tvarkytojais, organizatoriais, atsakingais ir pasitikinčiais savimi piliečiais. Kai išmoksta pažinti save ir valdyti emocijas, stiprėja jų gebėjimas suprasti kitus žmones, empatiškumas, tolerancija. Kai įgyja gebėjimą būti empatiški, gali kurti gerus tarpusavio santykius, išmoksta bendrauti, dirbti kartu, taikiai spręsti konfliktus. Šie gebėjimai yra itin svarbūs, priimant atsakingus sprendimus, prisiimant asmeninę, socialinę ir moralinę atsakomybę.

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	Žaidimas „Surask ir atpažink“
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Rasa Ruseckienė, ikimokyklinio ugdymo pedagogė Panemunėlio mokykla-daugiafunkcis centras
Pagaminimo data	2020-10-20
Tikslas	Pažinti ir įvardinti emocijas.
Uždaviniai	Ugdyti emocijų pažinimą. Mokyti atpažinti ir įvardyti jausmus. Tyrinėti savo jausmų raišką.
Skirta (vaikų amžius)	3–5 m.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	4 maišeliai su berniuko ir mergaitės atvaizdais ir įvairių emocijų keičiami veidukai.
Naudojimo taisyklės, variantai	1 variantas: Vaikai randa maišelyje nurodytą emocijų veidelį ir uždeda ant mergaitės ar berniuko atvaizdo, įvardija emociją ir pasako, kada taip jaučiasi. 2 variantas: Iš maišelio ištraukia emocijų veidelį, uždeda ant atvaizdo, įvardina emociją ir parodo ją savo mimika ir gestais.
Numatomas rezultatas	Gebės surasti nurodytą emociją. Patirs teigiamų emocijų.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	-
Priedai	 <p>The image shows four small, light blue fabric pouches arranged in a 2x2 grid. Each pouch has a small character cutout on the front. The top-left pouch has a character with a blue top and white bottom. The top-right pouch has a character with a pink top and white bottom. The bottom-left pouch has a character with a green top and white bottom. The bottom-right pouch has a character with a blue top and white bottom. Below the pouches is a set of seven small, round, white buttons with different facial expressions, representing various emotions like happiness, sadness, anger, and surprise.</p>

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	Vaizdinė priemonė „Nykštukas stebėtojas“
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Aušra Marganavičienė, ikimokyklinio auklėjimo pedagogė Panemunėlio mokykla-daugiafunkcis centras
Pagaminimo data	2020-09-10
Tikslas	Lavinti atsakingų sprendimų priėmimo, savitvartos, tarpusavio santykių kompetencijas.
Uždaviniai	Suprasti „Nykštuko“ jausmus ir jų pasikeitimo priežastį. Ieškoti tinkamų išeičių. Įgyti problemų sprendimo įgūdžių.
Skirta (vaikų amžius)	3–5 m.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Nykštuko atvaizdas, keičiami emocijų veidukai, garsinis signalas (švilpukas).
Naudojimo taisyklės, variantai	Priemonė naudojama norint atkreipti vaikų dėmesį į netinkamą situaciją. Auklėtoja pakeičia nykštuko veidelį ir klausia vaikų, kodėl nykštukas tapo, pvz., piktas. Vaikai turėtų suprasti, kas grupėje atsitiko, kad nykštukas supyko ir, jei reikia, ištaisyti situaciją. Nykštuko veidelį gali pakeisti ir netinkamą situaciją ar elgesį pastebėjęs vaikas. Ištaisyti situaciją, uždedamas laimingas Nykštuko veidelis. Jei vaikai nesureaguoja, naudojamas garsinis signalas (švilpukas).
Numatomas rezultatas	Padės palaikyti pozityvią grupės atmosferą.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	
Priedai	

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	Žaidimas „Keliaukime kartu spalvingu emocijų taku“
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Inga Belovienė ir Inga Driskiuvienė, direktorė ir ikimokyklinio ugdymo pedagogės Panemunėlio mokykla-daugiafunkcis centras
Pagamavimo data	2020-11-12
Tikslas	Lavinti komunikavimo, pažinimo ir socialines kompetencijas
Uždaviniai	Pasitikėti savo jėgomis. Kurti pozityvius santykius su bendraamžiais. Valdyti emocijas.
Skirta (vaikų amžius)	4–5 m. 5–6 m.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Veltinio kilimėlis su įvairių užduočių takeliu, kauliukas, 3 bokšteliai.
Naudojimo taisyklės, variantai	Vaikas meta kauliuką ir keliauja takeliu per tiek laukelių, koks iškrito skaičius. Atsistojus ant laukelių su emocijų veidukais, reikia įvardinti emociją (pademonstruoti veido ir kūno mimika), ant metų laikų simbolių – įvardinti metų laiką (pasakyti keletą pagrindinių požymių), ant geometrinių figūrų – įvardinti figūras ir jas suskaičiuoti (atrasti tokių figūrų aplinkoje). Pataikius ant 4 ir 20 laukelių „tinkamas“ elgesys ir „netinkamas“ elgesys, reikės pasakyti, kas gerai, o kas blogai (pasakyti tinkamo arba netinkamo elgesio pavyzdžių). Galima žaisti patalpoje ir lauke. Žaisti gali iki 3 vaikų.
Numatomas rezultatas	Gebės atpažinti ir įvardinti emocijas. Įvardins metų laikus, geometrines figūras. Išmoks pažinti skaičius, spalvas. Žaidžiant lavės kalbiniai įgūdžiai, dėmesys, mąstymas, pastabumas.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	
Priedai	

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	Mokomoji priemonė „Sukurk istoriją ir pavadink jausmus“
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	R. Ruseckienė ir A. Marganavičienė, ikimokyklinio ugdymo pedagogės Panemunėlio mokykla-daugiafunkcis centras
Pagaminimo data	2021-02-25
Tikslas	Kurti pasakojimą ir susieti emocijas su tam tikra situacija.
Uždaviniai	Suvokti kitų emocijas, jausmus. Ugdyti kūrybiškumą, vaizduotę. Atpažinti ir įvardinti jausmus. Lavinti rišliąją kalbą.
Skirta (vaikų amžius)	3–5 m.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Sulankstomas takelis su keičiamomis dekoracijomis ir personažais, kurių emocijas galima keisti priklausomai nuo kuriamo pasakojimo.
Naudojimo taisyklės, variantai	Vaikas, kurdamas istoriją, pasakos, lipins pasirinktas dekoracijas, keis veikėjų veido išraiškas, įvardins, kokią emociją jaučia veikėjai tam tikrose situacijose.
Numatomas rezultatas	Gebės sukurti pasakojimą ir susieti jausmus su situacija, lavės vaiko kalba, vaizduotę.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	BAGDONAITĖ Rita. <i>Lašiuo kelionė</i> . Kaunas: Šviesa, 2006 Nuotaikų veidukai iš: https://www.facebook.com/photo?fbid=10159017103393584&set=bc
Priedai	

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	Vaizdinė priemonė „Atpažink jausmą“
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	A. Marganavičienė, ikimokyklinio ugdymo pedagogė Panemunėlio mokykla-daugiafunkcis centras
Pagaminimo data	2020-10-09
Tikslas	Pažinti emocijas ir jas pavadinti.
Uždaviniai	Mokysis pažinti savo ir draugo emocijas. Įtvirtinti spalvas.
Skirta (vaikų amžius)	2–3 m.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Įlaminuoti ir pritvirtinti prie pagaliukų spalvoti emocijų veidukai.
Naudojimo taisyklės, variantai	Priemonės padės vaikams atpažinti emocijas ir jas įvardinti.
Numatomas rezultatas	Padės susipažinti su emocijomis ir jas pavaizduoti veido mimika. Emocijų pavadinimai plės žodyną.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	https://www.google.lt
Priedai	

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	„Mano emocijos“
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	R. Ruseckienė, A. Marganavičienė, ikimokyklinio ugdymo pedagogė Panemunėlio mokykla-daugiafunkcis centras
Pagaminimo data	2020-09-14
Tikslas	Įvardinti savo emociją.
Uždaviniai	Atpažinti savo emociją ir ją įvardinti kitiems.
Skirta (vaikų amžius)	3–6 m.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Ant skirtingų spalvų veltinio žmogeliukų su pagrindinėmis emocijomis ir šalia esančiais užrašais su šios emocijos pavadinimu: linksmas, laimingas, liūdnas, piktas, segami segtukai su vaiko vardu (mažesniems su jo vardo pirmąja raide).
Naudojimo taisyklės, variantai	Iš ryto atėjęs į grupę vaikas prisega savo segtuką prie to emociuko, kuris atspindi jo nuotaiką. Nuotaiką galima keisti kelis kartus per dieną.
Numatomas rezultatas	Išmoks įvardinti, atpažinti savo emocijas.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	-
Priedai	

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	Lego „Emocijų dėlionė“
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	A. Marganavičienė, ikimokyklinio ugdymo pedagogė Panemunėlio mokykla-daugiafunkcis centras
Pagaminimo data	2020-12-16
Tikslas	Ugdyti vaikų gebėjimą įvardinti jausmus ir emocijas.
Uždaviniai	Lavinti pastabumą, jausmų žodyną. Mokyti įvardinti emocijas.
Skirta (vaikų amžius)	3–5 m.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Ant didelių lego kaladėlių užklijuoti įvairių emocijų grybukų ir saulūčių paveikslėliai.
Naudojimo taisyklės, variantai	Vaikai sudės lego dėlionę taip, kad išeitų teisinga emocija ir įvardins ją.
Numatomas rezultatas	Įvardins teisingai sudėliotą emociją.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	Paveikslėliai iš https://www.pinterest.com
Priedai	

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	Situacijų kortelės „Kas gerai ir kas blogai?“
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	R. Ruseckienė, ikimokyklinio ugdymo pedagogė Panemunėlio mokykla-daugiafunkcis centras
Pagaminimo data	2021-01-25
Tikslas	Skatinti pažinti emocijas įvairių situacijų metu.
Uždaviniai	Mokyti suprasti veido išraiškas ir kūno (neverbalinę) kalbą. Lavinti girdimąjį, regimąjį suvokimą. Turtinti aktyvųjų žodyną naujais žodžiais. Skatinti rišliai pasakoti pagal paveikslėlius.
Skirta (vaikų amžius)	4–6 m.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Laminuotos paveikslėlių kortelės su įvairiomis gyvenimiškomis situacijomis, kuriose pavaizduotas tinkamas ir netinkamas elgesys.
Naudojimo taisyklės, variantai	Vaikai įvardins ir paaiškins situaciją, skirdami kortelę – tinkamas arba netinkamas elgesys. Šis žaidimas turi ir kitų taisyklių.
Numatomas rezultatas	Kortelių tikslas – skatinti vaikų emocinį pažinimą. Padės identifikuoti savo ir draugų elgesį, padės ieškoti problemų sprendimo būdų, išmoks tinkamai elgtis įvairiose situacijose.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	-
Priedai	

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	„Spalvoti jausmų veideliai“
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	R. Ruseckienė, ikimokyklinio ugdymo pedagogė Panemunėlio mokykla-daugiafunkcis centras
Pagaminimo data	2021-02-05
Tikslas	Stiprinti vaikų emocinį pažinimą.
Uždaviniai	Mokyti atpažinti jausmus pagal spalvą. Įtvirtinti spalvas. Atkartoti pavaizduotą emociją.
Skirta (vaikų amžius)	3–5 m.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	5 dideli įvairių spalvų putplasčio emocijų veidukai: laimingas, linksmas, liūdnas, piktas, mylimas.
Naudojimo taisyklės, variantai	Šią priemonę naudojame įvairiose veiklose, žaisdami judriuosius žaidimus, muzikinius žaidimus.
Numatomas rezultatas	Ši priemonė padės atpažinti jausmus, juos įvardinti, atpažinti kito jausmus. Suprasti, kad kiekvienas jausmas turi spalvą.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	-
Priedai	

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	Nusiramino priemonė „Minkštukai“
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	I. Driskiuvienė, ikimokyklinio ugdymo pedagogė Panemunėlio mokykla-daugiafunkcis centras
Pagaminimo data	2021-01-25
Tikslas	Supažindinti vaikus su emocijomis, rasti nusiramino būdus.
Uždaviniai	Mokyti pastebėti, kasdieninėje veikloje draugų emocijas: liūdnas, piktas, linksmas, laimingas. Identifikuoti savo jausmus ir juos įvardinti kitiems. Rasti nusiramino būdų.
Skirta (vaikų amžius)	3–5 m.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Minkšti medžiaginiai kamuoliukai, pripildyti putplasčio užpildo, su emocijų veidukais.
Naudojimo taisyklės, variantai	Žaisdami, liedsdami, maigydami „Minkštukus“, vaikai mokysis pažinti ir įvardinti emocijas, bandys nusiraminti.
Numatomas rezultatas	Nusiramino priemonė „Minkštukai“ puoš grupės aplinką, vizualiai perteiks emocijas, padės jas suvokti, įvardinti ir nusiraminti. Emocijų pavadinimai plės vaikų žodyną.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	-
Priedai	

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	Žaidimas „Jausmų archeologai“
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	A. Marganavičienė, ikimokyklinio ugdymo pedagogė Panemunėlio mokykla-daugiafunkcis centras
Pagaminimo data	2021-03-12
Tikslas	Pažins ir įvardins emocijas.
Uždaviniai	Mokyti atpažinti ir įvardinti vis kitokią emociją. Lavinti pastabumą, reakciją. Ugdyti emocinį intelektą.
Skirta (vaikų amžius)	4–6 m.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Į medines dėžutes įdėtos laminuotos kortelės su emocijų veidukais ir užpiltos kintiniu smėliu, kavos tirščiais, smulkiomis kruopomis.
Naudojimo taisyklės, variantai	Vaikai teptuku „nukapsto“ smėlį, kruopas ar kavos tirščius, ten suranda pasislėpusį emociuką, jį pavadina ir atkartoja veido mimiką. Žaidimo tikslas – „atkasti“ visus emociukus ir juos pavadinti.
Numatomas rezultatas	Atpažins emocijas ir jas atkartos, mokės atpažinti draugo emociją.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	-
Priedai	

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	Kortelės „Kaip jaučiasi kitas?“
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	R. Ruseckienė, A. Marganavičienė, ikimokyklinio ugdymo pedagogės Panemunėlio mokykla-daugiafunkcis centras
Pagaminimo data	2021-03-19
Tikslas	Ugdyti vaikų gebėjimą suprasti ir reikšti savo ir kitų jausmus, emocijas.
Uždaviniai	Mokysis susieti spalvas su emocijomis. Ugdyti gebėjimą identifikuoti jausmus: linksmas, liūdnas, piktas... Mokyti suprasti kito žmogaus nuotaiką.
Skirta (vaikų amžius)	3–5 m.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Laminuoti paveikslėliai su žmogaus veido išraiškomis (pagrindinėmis emocijomis): linksmas, liūdnas, piktas... Spalvoti segtukai (žali, mėlyni, raudoni).
Naudojimo taisyklės, variantai	Vaikai įvardina emociją ir prisega atitinkamos spalvos segtuką prie vieno iš trijų veidukų, kurie nurodyti paveikslėlio krašte. Šio kortelių žaidimo taisyklės gali keistis.
Numatomas rezultatas	Vaikai supras kito žmogaus, draugo nuotaiką, jausmus, išsakys savo jausmus.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	-
Priedai	

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	Žaidimas „Emociukų šeimynėlė“
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	R. Ruseckienė, A. Marganavičienė, ikimokyklinio ugdymo pedagogės Panemunėlio mokykla-daugiafunkcis centras
Pagaminimo data	2021-04-09
Tikslas	Lavinti emocinį intelektą ir pojūčius.
Uždaviniai	Atpažinti ir įvardinti, koks pojūtis sukelia atitinkamą emociją. Plėsti emocijų žodyną.
Skirta (vaikų amžius)	3–6 m.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Įvairių spalvų balionai, pripildyti kruopų, miltų, krakmolo, akmenukų, žirnių, pupelių, pupų, kukurūzų. Iš siūlų pagaminti plaukučiai, markeriu nupiešti įvairių emocijų veidukai.
Naudojimo taisyklės, variantai	Vaikai žaidžia su emociukais, keičia jų formą maigydami, minkydami. Bando atspėti, koks užpildas yra balionėliuose (gaminant šią priemonę vaikai matė, kuo buvo pripildyti balionėliai).
Numatomas rezultatas	Lavins smulkiąją motoriką. Patirs teigiamų emocijų.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	-
Priedai	

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	„Sukurk veidelį“
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	A. Marganavičienė, ikimokyklinio ugdymo pedagogė Panemunėlio mokykla-daugiafunkcis centras
Pagaminimo data	2021-01-20
Tikslas	Pažinti ir įvardinti emocijas.
Uždaviniai	Mokyti atpažinti ir įvardinti pagrindines emocijas, kurios būdingos vaikų elgesiui. Ugdyti bendradarbiavimo įgūdžius.
Skirta (vaikų amžius)	3–5 m.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Įlaminuoti berniuko ir mergaitės veidukai, kiekvienam yra priedai: akytės, nosytės, burnytės, antakiukai, ausytės, akinukai, plaukai.
Naudojimo taisyklės, variantai	1 variantas: Vaikas arba mokytoja įvardina jausmą, o kiti vaikai iš turimų priemonių sudėlioja veiduką su to jausmo išraiška. 2 variantas: Vaikai patys sugalvoja kokią nors emociją, ją sudėlioja, paaiškina, kokia tai emocija. 3 variantas: Patys vaikai kuria žaidimo taisykles.
Numatomas rezultatas	Atpažins ir įvardins pagrindines emocijas, laikysis žaidimo taisyklių, mokės bendradarbiauti.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	https://www.google.lt
Priedai	

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	Dėlionė „Tinkamas ir netinkamas elgesys“
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	R. Ruseckienė, ikimokyklinio ugdymo pedagogė Panemunėlio mokykla-daugiafunkcis centras
Pagaminimo data	2020-10-20
Tikslas	Atpažinti ir įvardinti įvairius jausmus.
Uždaviniai	Mokyti nagrinėti tinkamo ir netinkamo elgesio pavyzdžius. Tyrinėti savo jausmų raišką.
Skirta (vaikų amžius)	3–5 m.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Iš laminuotų paveikslėlių su tinkamu ir netinkamu elgesiu paruošiamos dėlionės.
Naudojimo taisyklės, variantai	Vaikai žaidžia dėlionės principu.
Numatomas rezultatas	Vaikai išmoks atpažinti tinkamą ir netinkamą elgesį, įgis problemų sprendimo įgūdžių, ieškos tinkamų išeičių.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	-
Priedai	

1 SKYRIUS

Patarimai ir metodinės rekomendacijos ikimokyklinio amžiaus vaikų SEU ugdymui

Socialinės ir emocinės kompetencijos glaudžiai susijusios su vaiko amžiumi ir jo išsivystymo lygiu. Šių kompetencijų vystymuisi ankstyvame amžiuje lemiamą įtaką turi vaiko amžius, šeimos kultūra. Kuo socialinės ir emocinės kompetencijos yra labiau išsivysčiusios, tuo mažiau vaikui iškyla socialinių ir emocinių problemų.

Skirtingų šalių švietimo sistemose kuriamus socialinio ir emocinio ugdymo standartus nulemia gana įvairūs susitarimai dėl terminų ar įgūdžių grupių, vis dėl to mokslinėje ir praktinėje literatūroje paprastai yra kalbama apie penkis esmines kompetencijų grupes.

Tema	Tikslas	Priemonės, žaidimai, literatūra
Aš – ypatingas	Domėsis ir pažins save, suvoks save kaip savitą ir ypatingą. Pasitikės savimi ir savo gebėjimais.	Ugdomosios priemonės: „Sukurk veidelį“ Žaidimai (pratimai): „Aš – ypatingas“ (žr. 4 skyriuje literatūra tėvams ir pedagogams, knyga „Gyvenimo įgūdžių ugdymas“ psl. 6–7) Knygos: „Katino Vilburo jausmų knygelė“ Thomas Valiere, Paul Korky „Atverk ir sužinok. Jausmai“ Paolo Mancini, Luca De Leone „Ką aš jaučiu“ Marius Poškus
Mano emocijos	Atpažins ir įvardins savo emocijas, jausmus. Supras, kaip gera ar bloga savijauta veikia mūsų elgesį.	Ugdomosios priemonės: „Mano emocijos“, „Surask ir atpažink“, „Jausmų archeologai“ Žaidimai (pratimai): „Jausmų veidrodis“ (žr. 4 skyriuje literatūra tėvams ir pedagogams, knyga „Gyvenimo įgūdžių ugdymas“ psl. 8–9) Vaizdo, internetiniai šaltiniai: Išmok ir pažink emocijas su Kitsy! Linksma edukacinė laida https://www.youtube.com/watch?v=tyWKO_DrajY Kęstutis Ivinskis. Eilėraštkai apie emocijas https://www.facebook.com/groups/976828812401540/permalink/3583374545080274/ Pasaka „Kišenė, pilna bučinių“ („A Pocket Full of Kisses“). https://www.youtube.com/watch?v=BmoFWjJI4IM Filmukas. Istorija. „Pikta bitė“ https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=x6_K2Mit1ZQ&list=PL2aEKLNP03d5m8AHqoiuvcpaSi57Ue2i&index=5&fbclid=IwAR0z4tQk5yZIUgbs2rXTkyYmioxT2ODJJPj_DDtqzYL9QVw0sDsUDwCI-zQ Knygos: „Ką aš jaučiu“ Marius Poškus „Kaip zuikis jausmus pažino“ Šarūnė Baltruškaitė „Kai jaučiuosi geras“,... (visa jausmų serija) Trace Moroney
Spalvotas jausmų pasaulis	Susipažins su emocijų raiška ir priskirs joms spalvas. Mokysis suvokti, ką ir dėl ko jaučia, kokios emocijos ir jausmai užvaldė, gebės tai išreikšti žodžiais, pasakyti kitam.	Ugdomosios priemonės: „Atpažink jausmą“, „Spalvoti jausmų veideliai“ Vaizdo, internetiniai šaltiniai: „Lizdelis“ (socialinio elgesio ugdymui) https://www.youtube.com/watch?v=7B8MUGNkhsg Knygos: „Kakės Makės atradimai. Emocijos“, Daiva Gedvilienė „Vienaragis Gastonas. Mano jausmai. Kaip elgtis, kai užvaldo įvairios emocijos“, Aurelie Chien Chow Chine „Spalvų monstriukas“ Anna Llenas.

SAVĖS VALDYMAS – gebėjimas reguliuoti savo emocijas, mintis ir elgesį skirtingose situacijose. Tai apima įgūdžius ir strategijas, kurios padeda nutolinti pasitenkinimą, valdyti stresą, kontroliuoti impulsus, motyvuoti save, siekti asmeninių ir akademinių tikslų.

Tema	Tikslas	Priemonės, žaidimai, literatūra
Ar pyktis reikalingas? Moku nusiraminti.	Lavins gebėjimą reguliuoti savo emocijas, mintis ir elgesį skirtingose situacijose. Ugdys įgūdžius ir strategiją, kurios padeda nusiraminti, atsipalaiduoti, lavinti gebėjimą laikytis susitarimų ir taisyklių.	<p>Ugdomosios priemonės: „Minštukai“, „Emociukų šeimynėlė“</p> <p>Žaidimai (pratimai): „Kas įkris į vandenį?“ (žr. 4 skyriuje literatūra tėvams ir pedagogams, knyga „Žaidimai agresijai įveikti“ psl. 40)</p> <p>Vaizdo, internetiniai šaltiniai: Ką apie pyktį kalba kiti vaikai? https://www.youtube.com/watch?v=4XR23XKpppE Ką daryti, kai labai supyksti. Ką pasakė Kakė Makė? https://www.youtube.com/watch?v=1QG_Jafz5X8 Pasakos vaikams „Jausmų pilis“ http://www.pasakosvaikams.lt/pasakos-vaikams/jausmu-pilis/</p> <p>Knygos: „Vienaragis Gastonas. Mano jausmai. Kaip elgtis, kai užvaldo įvairios emocijos“, Aurelie Chien Chow Chine „Kai jaučiuosi piktas“, Trace Moroney</p>
Aš galiu	Pasitikės ir motyvuos save, sieks savo išsikeltų tikslų.	<p>Ugdomosios priemonės: Lego „Emocijų dėlionės“</p> <p>Žaidimai (pratimai): „Ką sako tavo nuojauta?“ (žr. 4 skyriuje literatūra tėvams ir pedagogams, knyga „Žaidimai agresijai įveikti“ psl. 30)</p> <p>Vaizdo, internetiniai šaltiniai: Galvok ir veik. Socialinės ir emocinės kompetencijos https://www.youtube.com/watch?v=Max2Ftdm7RM</p> <p>Knygos: „Laikas į darželį“ Anna Sojka</p>
Judėjimas ir atsipalaidavimas	Rūpintis savo kūnu ir gera savijauta, žinos, kaip galima atsipalaiduoti	<p>Ugdomosios priemonės: „Minkštukai“, „Spalvoti jausmų veideliai“, improvizacijos su muzika, plastilinas, kinetinis smėlis, antistresinis kamuoliukas</p> <p>Žaidimai (pratimai): „Atsipalaiduojau“ (žr. 4 skyriuje literatūra tėvams ir pedagogams, knyga „Gyvenimo įgūdžių ugdymas“ psl. 24).</p>

SOCIALINIS PAŽINIMAS – gebėjimas į situaciją pažvelgti iš kito žmogaus perspektyvos ir užjausti kitus (taikoma ir žmonėms iš kitokių kultūrų bei religijų). Socialinė atsakomybė apima socialinių bei etinių normų supratimą, gebėjimą ieškoti šeimos, mokyklos ir bendruomenės išteklių.

Tema	Tikslas	Priemonės, žaidimai, literatūra
Kaip suprasti kitus ir turėti draugų?	Lavins gebėjimą į situaciją pažvelgti iš kito žmogaus perspektyvos ir užjausti kitą. Išmėgins, kaip kiti veikia tavo nuotaiką, bandys patys daryti įtaką kitiems.	<p>Ugdomosios priemonės: „Kaip jaučiasi kitas?“</p> <p>Žaidimai (pratimai): „Komplimentai“ (žr. 4 skyriuje literatūra tėvams ir pedagogams, knyga „Gyvenimo įgūdžių ugdymas“ psl. 17).</p> <p>Vaizdo, internetiniai šaltiniai: Knygos: „Mylėsiu tave, kad ir kas nutiktų“ Debi Gliori „Dryžuota Kiškiukė“ Jurga Baltrukonytė „Apkabink mane“ Przemyslaw Wechterowicy, Emilia Dziubak.</p>
Draugiškas ir nedraugiškas	Stengsis suprasti bendraamžius, išreikšti jausmus, ketinimus, idėjas.	<p>Ugdomosios priemonės: „Kas gerai ir kas blogai?“</p> <p>Žaidimai (pratimai): „Draugiškas ir nedraugiškas“ (žr. 4 skyriuje literatūra tėvams ir pedagogams, knyga „Gyvenimo įgūdžių ugdymas“ psl. 16)</p> <p>Vaizdo, internetiniai šaltiniai: Kodėl muštis negerai. Ką pasakė Kakė Makė? https://www.youtube.com/watch?v=hkpAureNt8k</p> <p>Knygos: „Tukas lieka vienas“ Selemonas Paltanavičius.</p>
Bijau ir nebijau	Supras, kad kiekvienas žmogus išgyvena stiprius, sunkius jausmus, gebės juos atpažinti ir įvardinti, rodys rūpestį kitais, klausysis, matys, pajaus kitą. Pratinsis pastebėti kūno reakvimo į stiprius jausmus požymius.	<p>Ugdomosios priemonės: „Tinkamas ir netinkamas elgesys“</p> <p>Žaidimai (pratimai): „Jausmų barometras“ (žr. 4 skyriuje literatūra tėvams ir pedagogams, knyga „Gyvenimo įgūdžių ugdymas“ psl. 44–45)</p> <p>Vaizdo, internetiniai šaltiniai: Ko bijo kiti vaikai? https://youtu.be/AScycvO_cR4 Kaip galiu padėti kitam, kai jam liūdna? https://www.youtube.com/watch?v=Icx7hBWeULM Pasaka „Bučinys delne“ (“The Kissing Hand”). https://www.youtube.com/watch?v=0zRkdfWck_k Filmukas „Ai ir Oi“ (senoji animacija) https://www.youtube.com/watch?v=3_OH2GzuweI Filmukas „Apie begemotą, kuris bijojo skiepu“ (senoji animacija) https://www.youtube.com/watch?v=yCrllCkZg2A Knygos: „Užmiršau pasakyti, kad myliu tave“ Miriam Moss „Laikas į darželį“. Anna, Sojka.</p>

SANTYKIŲ KŪRIMO ĮGŪDŽIAI – gebėjimas sukurti ir išlaikyti tinkamus santykius (taikoma ir žmonėms iš kitokių kultūrų ir religinių grupių). Santykių kūrimo ir palaikymo įgūdžiai apima žinias, kaip reikia aiškiai bendrauti, klausyti, bendradarbiauti, atsisipirti neigiamai įtakai, spręsti konfliktus ir prašyti pagalbos.

Tema	Tikslas	Priemonės, žaidimai, literatūra
Visi kartu	Mokysis bendrauti ir bendradarbiauti, pratinsis susitarti, priimti bendrą sprendimą ir jo laikytis, supras, kad būtina vienas kitam padėti.	<p>Ugdomosios priemonės: „Keliaukime kartu spalvingu emocijų taku“ Žaidimai (pratimai): „Parašius ir balionai“ (žr. 4 skyriuje literatūra tėvams ir pedagogams, knyga „Gyvenimo įgūdžių ugdymas“ psl. 42)</p> <p>Vaizdo, internetiniai šaltiniai: Pasaka „Kartu geriau!“ https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=zYKTGbRzfs0&fbclid=IwAR2OQqQKo_cmddG4e7RTGhBYdDvXBfjKyYp2wKO-Ni8Ys4-rTWr6qXoVWh_4 „Kaip ančiukas nenorėjo dalintis“ https://www.youtube.com/watch?v=w4LKCd5ZhLQ</p> <p>Knygos: „Žvėreliai mokosi bendrauti“ Kęstutis Navakas „Baikštuolis liūtas“ Daniel Howarth, Melanie Joyce.</p>
Aš gali pasakyti NE	Lavins gebėjimą atpažinti, išvelgti problemas, ieškoti išeičių, tinkamų sprendimų, numatyti pasekmes ir jas įveikti.	<p>Ugdomosios priemonės: „Nykštukas stebėtojas“ Žaidimai (pratimai): „Pasakyk „ne““ (žr. 4 skyriuje literatūra tėvams ir pedagogams, knyga „Gyvenimo įgūdžių ugdymas“ psl. 42).</p> <p>Vaizdo, internetiniai šaltiniai: „Mūsų elgesys“ https://www.youtube.com/watch?v=EJFjxYYKGfI Konfliktų sprendimas. https://www.youtube.com/watch?v=IpMFiXhFndM</p> <p>Knygos: „Teta, kuri nesišypsojo“ Nomeda Balasevičiūtė „Konfliktų sprendimas“ Jennifer Moore- Malinos „Nereikalingos varžybos“ Jennifer Moore- Malinos.</p>
Kas yra draugystė?	Supras, kas yra draugystė ir draugai, gebės susidraugauti ir palaikyti draugystę, lavins suvokimą apie dalijimąsi, atleidimą, jei netyčia draugas suklydo.	<p>Ugdomosios priemonės: „Keliaukime kartu spalvingu emocijų taku“ Žaidimai (pratimai): „Tikras ir netikras draugas“ (žr. 4 skyriuje literatūra tėvams ir pedagogams, knyga „Gyvenimo įgūdžių ugdymas“ psl. 31)</p> <p>Vaizdo, internetiniai šaltiniai: Kakė Makė mokosi gražaus bendravimo. Ką pasakė Kakė Makė? https://www.youtube.com/watch?v=re7qs32ye2A</p> <p>Knygos: „Ačiū: žodis, kurį visi turime prisiminti“ Emily Bruce „Atsiprašau: žodis, kuris labai daug gali“ Emily Bruce „Prašau: žodis, kuris labai daug gali“ Emily Bruce „Peliukas Lukas nenori dalintis“ Anna Casalis „Šiltų švelnukų pasaka“ Claude Steiner.</p>

ATSAKINGAS SPRENDIMŲ PRIĖMIMAS – gebėjimas priimti sprendimus priklausomai nuo mokyklos ar gyvenimo lūkesčių, etinių standartų, saugumo ir socialinių normų ir realaus pasekmių įvertinimo. Priimant tokius sprendimus, atsižvelgiama į savo paties ir aplinkinių gerovę.

Tema	Tikslas	Priemonės, žaidimai, literatūra
Priimk tinkamą sprendimą	Mokysis įvairiose situacijose priimti tinkamus sprendimus, kritiškai mąstyti ir vertinti kito žodžius.	<p>Ugdomosios priemonės: „Atpažink jausmą“, „Tinkamas ir netinkamas elgesys“</p> <p>Žaidimai (pratimai): „Saugesnis sprendimas“ (žr. 4 skyriuje literatūra tėvams ir pedagogams, knyga „Gyvenimo įgūdžių ugdymas“ psl. 20–21)</p> <p>Knygos: „Katulis ir pykčio maišelis“. Tuula Korolainen, Christel Ronns „Pasakos apie tave ir mane“ Lina Krukauskienė „Nepamesk galvos! Praktinis vadovas vaikams, Kaip elgtis įvairiose situacijose“.</p>
Galiu padėti sau ir draugui	Gebės patarti, padėti draugui, stengsis sustabdyti nuo pavojingo sprendimo priėmimo, bandys rasti išeitį iš pavojingos situacijos.	<p>Ugdomosios priemonės: „Nykštukas stebėtojas“</p> <p>Žaidimai (pratimai): „Ką aš daryčiau?“ (žr. 4 skyriuje literatūra tėvams ir pedagogams, knyga „Gyvenimo įgūdžių ugdymas“ psl. 20).</p> <p>Knygos: „Baikštuolis liūtas“ Daniel Howarth, Melanie Joyse.</p>
Ar taisyklės reikalingos?	Tvirtai laikysis nuomėnės, susitarimų, taisyklių, numatys pasekmes.	<p>Ugdomosios priemonės: „Grupės taisyklės“</p> <p>Žaidimai (pratimai): „Triukšmas ir tyla“ (žr. 4 skyriuje literatūra tėvams ir pedagogams, knyga „Gyvenimo įgūdžių ugdymas“ psl. 35).</p> <p>Knygos: „Gerumo pamokėlės“ Stanislovas Abromavičius „Gero elgesio abėcėlė“ Juozas Nekrošius</p>

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Europos socialinio fondo finansuojamas projektas
„Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“

ROKIŠKIO LOPŠELIS-DARŽELIS „NYKŠTUKAS“

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	KIMOCHIS KAMPELIS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Audronė Galinienė, IU vyr. mokytoja, socialinė pedagogė, Rokiškio l.-d. „Nykštukas“
Pagaminimo data	2020 m.
Tikslas	Sukurti Kimochis kampelį – Emocinės ugdymo(si) programos simbolį. Estetinis ugdymo(si) aplinkos įvaizdis.
Uždaviniai	Suteikti teigiamas emocijas ugdantis patrauklioje, patogioje aplinkoje; Įsiminti personažus ir jų charakteristikas.
Skirta (vaikų amžius)	3–6 metai, tinka specialiųjų poreikių ugdytiniams.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Audiniu apliukuota dekoracija: medis, meškauogių krūmas, Vikšrelio maudykla, saulutė, dangus. Kilimas, patogios, estetiškai gražios pagalvėlės atsisėdimui.
Naudojimo taisyklės, variantai	Aplinka Kimochis pamokėlėms vesti.
Numatomas rezultatas	Vaikai su džiaugsmu dalyvaus veikloje, gerai įsimins, atpažins, įvardins ir apibūdins Kimochis personažus. Jaukioje, jiems patrauklioje aplinkoje veikla bus įdomesnė, kokybiškesnė.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	Socialinių emocijų įgūdžių ugdymo programa, skirta ikimokyklinio, priešmokyklinio amžiaus vaikams.

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	KIMOCHIS KAMPELIS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Vida Varnienė, IU vyr. mokytoja Rokiškio l.-d. „Nykštukas“
Pagaminimo data	2020 m. spalio mėn.
Tikslas	Įrengti Kimochis kampelį, tinkamą veiklos organizavimui, poilsiui, nusiramimui. Tikėtina, kad vaikams bus lengviau išmokti atpažinti jausmus ir emocijas.
Uždaviniai	Išmokti atpažinti jausmus ir emocijas, geriau mokysis jas valdyti.
Skirta (vaikų amžius)	5–7 metai.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Kimochis kampelyje yra medis, krūmas, debesėlis, bala, personažai, jų jausmai. Didelis krepšys, kuriame sudėtos jausmų pagalvėlės, knygelės apie jausmus, Kimochis paveikslėliai, emocijų veidukai, jutiminės priemonės, popierius, pieštukai.
Naudojimo taisyklės, variantai	Kimochis kampelyje vedamos veiklos, vaikai ateina nusiraminti, pabūti vieni, pabendrauti su personažais, atsipalaiduoti.
Numatomas rezultatas	Bendraudami su Kimochis vaikai išmoks atpažinti savo ir draugų jausmus, emocijas, mokysis jas valdyti.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	Kimochis programa.

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	KIMOCHI MEDIS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Ramutė Putrienė, IU vyr. mokytoja Rokiškio l.-d. „Nykštukas“
Pagaminimo data	2020 m. gegužės mėn.
Tikslas	Priemonė, skirta „apgyvendinti“ Kimochių personažus metų laikų pasikeitimų gamtoje stebėjimui.
Uždaviniai	Ugdyti meilę grožiui, gyvūnams. Supažindinti su Kimochių personažais ir jų jausmukais. Mokyti vaikus skirti metų laikus.
Skirta (vaikų amžius)	1,5–2,5 metai
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Medis, saulė, debesėliai, žolytė, pagaminti iš kartono ir aptraukti minkšta medžiaga. Viskas pritvirtinta prie sienos. Personažams yra skirtos kišenėlės ar kabliukai, prie kurių jie tvirtinasi.
Naudojimo taisyklės, variantai	Skirtingais metų laikais medis atitinkamai puošiamas. Supažindinant su Kimochiais, personažai vienas po kito apsigyvena kampeleje, aptariami jų jausmai. Reikalui esant (kai liūdna, pikta, skaudu ir pan.), vaikai „bendruoja“ su tais personažais, kurie nuramina, pralinksmina, paguodžia...
Numatomas rezultatas	Vaikai susipažins su Kimochiais, jų jausmais. Norės su jais žaisti, skirs, žinos pavadinimus. Mokės atskirti metų laikus.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	Socialinių emocijų įgūdžių ugdymo programa, skirta ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio amžiaus vaikams.

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	TYLIOS EMOCIJOS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Gražina Savickienė, IU vyr. mokytoja Rokiškio l.-d. „Nykštukas“
Pagaminimo data	2020 m. vasario mėn.
Tikslas	Išlaikyti dėmesį.
Uždaviniai	Gebėti išklausyti skaitomą, sekamą tekstą; Suvokti kūrinio nuotaiką; Emocijas parodyti kortelėse; Pakomentuoti.
Skirta (vaikų amžius)	3–6 metai.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Priemonė susideda iš Emociukų.
Naudojimo taisyklės, variantai	Vaikai, išklausę pasakojimo, pakelia kortelę su jausmą atitinkančiu Emociuku. Komentuoja patirtą jausmą.
Numatomas rezultatas	Lavins vaikų dėmesį, susikaupimą. Gebės įvardinti savo emocijas.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	

**ESF projekto „Keliuokim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	TAIP AŠ JAUČIUOSI ŠIANDIEN
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Gražina Savickienė, IU vyr. mokytoja Rokiškio l.-d. „Nyktukas“
Pagaminimo data	2020 m. sausio mėn.
Tikslas	Suvokti save įvardinant veiksmu ir žodžiu savo nuotaiką.
Uždaviniai	Supažindinti su keliomis emocijomis; Sugebėti atpažinti ir įvardinti savo būseną; Lavinti smulkiąją motoriką.
Skirta (vaikų amžius)	3–6 metai.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Keletas emocijų kortelių, sujungtų ant vientisos juostos. Drabužių segtukai su vaiko vardu.
Naudojimo taisyklės, variantai	Ryte, atėjus į grupę, drauge su mokytoja arba su tėveliais, prisegti savo vardo segtuką prie atitinkančios šiuo metu nuotaikos. Dienos metu, nuotaikai pasikeitus, segtuką persegti.
Numatomas rezultatas	Vaikai gebės įvardinti esamą emociją, jos kitimą. Įsimins vardų rašybą.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	SURASK, ATPAŽINK, ĮVARDINK
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Gražina Savickienė, IU vyr. mokytoja Rokiškio l.-d. „Nykštukas“
Pagaminimo data	2020 m. sausio mėn.
Tikslas	Dėmesio ir pastabumo lavinimas. Emocijų atpažinimas.
Uždaviniai	Surasti įvardintas emocijas; Suskaičiuoti surastas korteles; Korteles grupuoti (sunkinant užduotį).
Skirta (vaikų amžius)	4–6 metai.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Veidų iškarpos iš žurnalų. Kortelės su emocijos pavadinimu.
Naudojimo taisyklės, variantai	Surasti korteles pagal mokytojos ar draugo veido išraišką. Įvardinti emocijas. Patiems bandyti pavaizduoti matomą nuotaiką. Sunkinant užduotis: nematant traukti kortelę su užrašu, surasti tokią pat nuotaiką. Žaisti – kas greičiau suras reikiamą emociją.
Numatomas rezultatas	Skatins teigiamas emocijas, lavins pastabumą, akių ir rankų koordinaciją, supažindins su įvairiomis emocijomis.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	JAUSMŲ LĖLĖS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Dalia Staskonienė, IU mokytoja metodininkė Rokiškio l.-d. „Nyktukas“
Pagaminimo data	2020 m. vasario mėn.
Tikslas	Atpažinti, išmokti valdyti ir įvardinti savo emociją. Susieti emociją su ją atitinkančia spalva.
Uždaviniai	Siekti, kad vaikai, žaisdami su lėlėmis, išreikštų savo baimes, nerimą, pyktį, agresiją. Laisvai reikštų džiaugsmą, laimę, pasitenkinimą. Ugdyti kūrybiškumą.
Skirta (vaikų amžius)	3–6 metai.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Naudojamos 8 įvairių spalvų pirštinių lėlės. Lėlių veidukuose išsiuvinėta, aplikuota emocija.
Naudojimo taisyklės, variantai	Vaikai ima lėlę ir žaidžia. Žaisti gali vienas arba keli vaikai. Gali žaisti kartu su mokytoja ar mokytoja su vaikais. Galima kurti siužetus.
Numatomas rezultatas	Išmoks atpažinti jausmus, emocijas ir jas išreikšti kūnu ir balsu.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	Kęstučio Ivinskio eilėraščiai: Pikta varna; Laimingas skėtis; Emociukai.

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	STEBUKLINGOS KIŠENĖLĖS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Gražina Savickienė, IU vyr. mokytoja Rokiškio l.-d. „Nykštukas“
Pagaminimo data	2020 m. gruodžio mėn.
Tikslas	Matomą emociją išreikšti veido mimika.
Uždaviniai	Atkartoti pavaizduotą emociją; Lavinti pastabumą ir dėmesį, išrenkant labiausiai atitinkantį „pamėgdžiotoją“; Ugdyti drąsą.
Skirta (vaikų amžius)	5–6 metai.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Prijuostė su prisiūtomis peršviečiamomis kišenėlėmis. Įvairių emocijų kortelės.
Naudojimo taisyklės, variantai	Prijuostės kišenėlėse sudėtos apverstos įvairių emocijų kortelės. Vaikas traukia kortelę, įvardina emociją, parodo draugams. Draugai pavaizduoja tokią pat emociją. Tas, kuris parodo išraiškingiausiai, išrenkamas traukti kitą kortelę. Žaidimą galima sunkinti: vaikai pasidalina į dvi grupes, traukiamos dvi kortelės.
Numatomas rezultatas	Vaikai gaus daug teigiamų emocijų, patys pavaizduodami įvairias emocijas. Susipažins ir mokės įvardinti emocijas.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	JAUSMŲ IR EMOCIJŲ LAIKRODUKAS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Dalia Staskonienė, IU mokytoja metodininkė, Rokiškio l.-d. „Nykštukas“
Pagaminimo data	2020 m. lapkričio mėn.
Tikslas	Ugdyti vaikų gebėjimą įvardinti jausmus ir emocijas.
Uždaviniai	Identifikuoti jausmą (pyktis); Įvardyti emocijas (susierzinęs, įsiutęs ir t. t.); Išmokyti jausmų žodyną.
Skirta (vaikų amžius)	3–6 metai.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Iš spalvoto popieriaus ir kartono pagamintas apskritimas iš 6 dalių (mokytoja tai vadina laikrodžiu). Kiekviena dalis yra skirtingos spalvos, ant kurios yra užrašytas pagrindinis jausmas. Kiekvienam jausmui yra priskirta po keletą emocijų (nuo 3 iki 8 pavadinimų); emocijos užrašytos ant medinių segtukų, kurie prisegti prie tam tikro jausmo. Pvz.: Jausmas – nuostaba; emocijos: nustebęs, sujaudintas, priblokštas.
Naudojimo taisyklės, variantai	3 metų vaikai: Skatinami jausmą priskirti (asociacija) spalvai. Pvz., Pyktis – raudona. Ima medinių segtuką ir sega prie raudonos palvos. 4–6 metų vaikai: Skatinami pasirinktą jausmą apibūdinti įvairiais žodžiais (emocijomis). Imami mediniai segtukai, ant kurių yra emocijų pavadinimai, ir segami prie tam tikro jausmo. Pvz., prie jausmo „pyktis“ segami segtukai su žodžiais įskaudintas, kritiškas, įsiutęs, išprovokuotas, susierzinęs ir t. t.
Numatomas rezultatas	Išmoks atpažinti ir įvardinti jausmus ir emocijas.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	Kauno SPC psichologė Sigutė Adelbergytė

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	„EMOCIUKŲ“ DĖLIONĖ
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Dalia Staskonienė, IU mokytoja metodininkė Rokiškio l.-d. „Nykštukas“
Pagaminimo data	2020 m. rugsėjo mėn.
Tikslas	Ugdyti vaikų gebėjimą įvardinti jausmus ir emocijas.
Uždaviniai	Įvardyti emocijas; Lavinti jausmų žodyną.
Skirta (vaikų amžius)	5–6 metai.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Ant A4 formato atspausdinti apskritimo formos „Emociukai“, kurie yra laminuoti (daugkartinis naudojimas) ir sukarpyti į 12–15 dalių.
Naudojimo taisyklės, variantai	Vaikai turi sudėlioti detales taip, kad išeitų apskritimo formos „Emociukas“, sudėlioję turi įvardinti jausmą.
Numatomas rezultatas	Mokės įvardinti jausmą.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	JAUSMŲ BAROMETRAS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Dalia Staskonienė, IU mokytoja metodininkė Rokiškio l.-d. „Nykštukas“
Pagaminimo data	2020 m. rugsėjo mėn.
Tikslas	Skatinti įvardinti savo ESAMĄ jausmą.
Uždaviniai	Identifikuoti savo jausmus ir juos įvardyti kitiems.
Skirta (vaikų amžius)	3–6 metai.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Ant A4 atspausdinti skirtingų spalvų „Emociukai“, laminuoti. Prie „Emociukų“ prikabintos kortelės su jausmų pavadinimais. Vaikas per dieną kelis kartus, priklausomai nuo jo nuotaikos, sega medinį segtuką su savo vardu prie „Emociuko“.
Naudojimo taisyklės, variantai	Atvykęs į grupę (ryte) prisega segtuką su savo vardu prie „Emociuko“, kuris atspindi jo nuotaiką. Mokytoja stebi ir aptaria.
Numatomas rezultatas	Išmoks atpažinti ir įvardinti jausmus, emocijas čia ir dabar.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	Kauno SPC psichologė Sigutė Adelbergytė

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	Eilėraščių knygelė „EMOCIUKŲ ŠALIS“
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Vida Varnienė, IU vyr. mokytoja Rokiškio l.-d. „Nyktukas“
Pagaminimo data	2021 m. vasario mėn.
Tikslas	Ugdyti vaikų gebėjimą suvokti ir įvardinti jausmus ir emocijas.
Uždaviniai	Atpažinti ir įvardyti emocijas. Lavinti skaitymo įgūdžius. Skatinti vaiką skaityti, klausytis.
Skirta (vaikų amžius)	3–7 metai.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Priemonę sudaro eilėraščiai apie jausmus, emocijas.
Naudojimo taisyklės, variantai	Veidukai su aprašoma emocija. Šalia veiduko parašytas emocijos pavadinimas. Eilėraščiai parašyti didžiosiomis raidėmis, kad vaikams būtų lengviau skaityti.
Numatomas rezultatas	Vaikai klausosi skaitomų eilėraščių arba skaito patys.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	

LINKSMA

CHA – KAIP GERA.
CHA – KAIP LINKSMA.
CHI – PRAJUOKINO MANE.
ŠYPSENA MANO VEIDELY.
ŠIANDIEN AŠ LABAI LINKSMA.
NUSIŠYPSO MAN DRAUGAI.
ŠYPSENOS APLINKUI SKRAIDO.
JUOKIAMĖS VISI SMAGIAI.
LINKSMA, KAI LINKSMI VAIKAI...

NYKŠTUKAI EMOCIUKAI

GYVENA ŽEMĖJE NYKŠTUKAI.
MAŽI NYKŠTUKAI EMOCIUKAI.
PO ŽEMĘ LAKSTO JIE PO VIENĄ.
APLANKO MUS KIEKVIENĄ DIENĄ.
LAIMINGAS, MYLINTIS, BAILUS.
LINKSMUTIS, PYKTAS, PAVYDUS.
JAUTRUS, DĖKINGAS, IŠDIDUS,
ĮSKAUDINTAS IR MALONUS...

APLINK JIE SUKAS VISĄ DIENĄ.
ŠIRDELĖN LENDA PAS KIEKVIENĄ.
KĄ ĮSILEIST, O KĄ ATSTUMTI?
SU KUO GYVENTI, KUR IŠGUITI?
IR TAIP KASDIEN, NUO PAT GIMIMO!
VIENI MIELI, KITŲ PRIBIJOM...
BE ŠIŲ NYKŠTUKŲ IŠDYKAVIMO,
KOKS NUOBODUS BŪTŲ GYVENIMAS!..

MYLIU

MYLIU MAMĄ, MYLIU TĖTĮ –
MYLIU SAULĘ IR GĖLES.
MYLIU SAVO GRAŽIĄ LĖLĘ
IR SESYTES MAŽUTES.
MYLIU ŠVELNŲ KATINĖLĮ.
MYLI JIS MANE LABAI.
DUODU JAM AŠ ŠILTO PIENO.
MES ABU GERI DRAUGAI.
MANE MYLI MANO LĖLĖS.
MAMA, TĖTIS IR ŽAISLAI.
ŠIANDIEN GAL MEILUMO DIENA?
NET SAVE MYLIU LABAI...

PAVYDAS

DRAUGAS TURI DVIRATUKĄ.
O AŠ TOKIO NETURIU.
SUKA RATĄ PO KIEMELĮ.
JAM PAVYDŽIU AŠ LABAI.
GAL ATIMT IŠ DRAUGO SAVO
NAUJĄ DVIRATĮ? TEGUL,
TEGUL ŽINO, KAIP AŠ NORIU
VAŽINĖT RATU, RATU...
BĖGSIU, NEGALIU ŽIŪRĖTI.
NORIU DVIRAČIO LABAI!
KVIEČIA DRAUGAS. PAVAŽIUOKI.
TAM JUK IR YRA DRAUGAI!

IŠSIGANDE

OI, KAS ČIA?
KĄ MAN DARYTI?
SPOKSO Į MANE PELYTĖ.
AŠ PELIŲ LABAI BIJAU.
O KODĖL? DAR NEŽINAU.
JOS BIJAU, BIJAU BE GALO.

MAN JI NIEKO NEPADARĖ.
TA PELĖ LABAI MAŽYTĖ.
JOS NEBIJO NET KATYTĖ.
O KATĖS PELYTĖ BIJO.
KARTĄ VOS JOS NEPRARIJO.
ŽIŪRIU AŠ Į TĄ PELYTĖ.
O JI ŽIŪRI Į MANE.
BIJOME MES VIENAS KITO.
O KODĖL? DAR NEŽINIA.

PIKTAS

ATSIKĖLIAU ŠIANDIEN PIKTAS.
NE TA KOJA IŠLIPAU.
MAMA PRAŠO NUSIPRAUSTI.
AŠ IŠ PYKČIO PRAVIRKAU.
NESIPRAUSIU, NESIPRAUSIU.
NESIRENGSIU, NESIAUSIU...
LOVOS AŠ NEPASIKLOSIU...
TIK TREPSĖSIU IR RAUDOSIU!
APKABINA MANE TĖTIS.
GAL GANA JAU TAU TREPSĖTI?
UŽSIVERKĖS, SUSIRAUKĖS,
SUSIVĖLĖS, NESIPRAUSEŠ.
TIKRAS PYKČIO KAMUOLIUKAS.
O BUVAI ŠAUNUS BERNIUKAS!
TĖTIS GREIT MANE PAKĖLĖ.
PRINEŠĖ PRIE VEIDRODĖLIO.
O GI TEN KAŽKOKS BAUBUKAS!
TIKRAS PYKČIO KAMUOLIUKAS.
AŠ NENORIU JO MATYTI.
JAU GERIAU SUSITVARKYTI.
JAU GERIAU NUSIŠYPSOSIU
IR TĖVELĮ PABUČIUOSIU.

LIŪDNA

PAPT, NUKRITO AŠARĖLĖ.
RIEDA VEIDUKU KITA.
Į ŠIRDELĘ LIŪDESELIS
MAN ĮSLINKO NEJUČIA.
SUSIPYKOM SU DRAUGU.
VIENO ŽAISLO NEUŽTEKO.
LIŪDIME DABAR ABU...
SUSITAIKYKIM!
SKUBU!

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	EMOCIJŲ KRAITELĖ
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Vida Varnienė, IU vyr. mokytoja Rokiškio l.-d. „Nykštukas“
Pagaminimo data	2021 m. vasario mėn.
Tikslas	Ugdyti vaikų gebėjimą įvardinti jausmus ir emocijas.
Uždaviniai	Atpažinti ir įvardyti emocijas; Lavinti skaitymo įgūdžius; Spalvų pažinimas.
Skirta (vaikų amžius)	3–7 metai.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Priemonę sudaro iš spalvoto kartono iškirpti apskritimai-veidukai, skirtingų spalvų ir formų detalės: „antakiai“, „akytės“, „lūpos“. Kortelės su emocijų pavadinimais.
Naudojimo taisyklės, variantai	Pagal norą ar duotą užduotį dėlioja apskritimuose emocijas, keisdami detales, sukurdami norimą išraišką. Mokantys skaityti vaikai skaito užrašą su emocijų pavadinimu. Skatinami pasirinktą emociją apibūdinti žodžiais.
Numatomas rezultatas	Išmoks atpažinti ir įvardinti jausmus ir emocijas.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	DOMINO „EMOCIJOS“
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Audronė Galinienė, IU vyr. mokytoja, socialinė pedagogė Rokiškio l.-d. „Nykštukas“
Pagaminimo data	2020 m. lapkričio mėn.
Tikslas	Ugdyti vaikų gebėjimą įvardinti jausmus ir emocijas.
Uždaviniai	Atpažinti ir žaisti su pagrindinėmis emocijomis, kurios būdingos mūsų elgesiui: laimė, pasitikėjimas savimi, susižavėjimas, smalsumas, nustebimas, pyktis, pasibjaurėjimas, liūdesys, baimė ir kaltė.
Skirta (vaikų amžius)	3–7 metai.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	56 laminuotų kortelių (10x5 cm) rinkinys. Kortelės pateiktos dėžutėje.
Naudojimo taisyklės, variantai	Vaikai paeiliui ima užverstas korteles. Turi įvardinti turimos kortelės emocijos pavadinimą ir priskirti prie pirmos (su dviem vienodomis emocijomis) kortelės. Laimi žaidėjas, kuris pirmas priskiria visas turimas korteles atitinkamoms emocijoms. Žaidimo tikslas – kad neliktų kortelių. Sudėlioti kortelių grandinę pagal žaidimo taisyklės.
Numatomas rezultatas	Įsimins, atpažins ir įvardins pagrindines emocijas.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	JAUSMŲ DETEKTYVAS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Raimonda Palavinskienė, l.-d. „Nykštukas“ direktoriaus pavaduotoja ugdymui, Audronė Galinienė, IU vyr. mokytoja, socialinė pedagogė, Rokiškio l.-d. „Nykštukas“
Pagaminimo data	2020 m. lapkričio mėn.
Tikslas	Tyrinėti, atpažinti, įvardinti.
Uždaviniai	Atpažinti ir įvardinti pagrindines emocijas, kurios būdingos mūsų elgesiui: laimė, pasitikėjimas savimi, susižavėjimas, smalsumas, nustebimas, pyktis, pasibjaurėjimas, liūdesys, baimė ir kaltė.
Skirta (vaikų amžius)	3–6 metų amžiaus ir specialiųjų poreikių vaikams
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Knygelė
Naudojimo taisyklės, variantai	Knygelės puslapiais keliauja Nykštukas. Įvardina jausmuką, sukuria ir papasakoja trumpą istoriją apie tai, kaip Nykštukas susipažino su jausmukais.
Numatomas rezultatas	Įsimins, atpažins ir įvardins pagrindines emocijas. Sukurs pasakojimą pagal emociją.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	Emocijų veidukai iš interneto puslapio https://www.google.lt

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	TERAPINIAI MAIŠELIAI
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Audronė Galinienė, IU vyr. mokytoja, socialinė pedagogė, Rokiškio l.-d. „Nykštukas“
Pagaminimo data	2020 m. gruodžio mėn.
Tikslas	Lavinti pojūčius ir emocinį intelektą.
Uždaviniai	Atpažinti ir įvardinti, koks pojūtis sukelia atitinkamą emociją.
Skirta (vaikų amžius)	3–6 m. amžiaus ir specialiųjų poreikių turintiems vaikams.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Sudėtis: balionai (tvirti, storesni), įvairios kruopos, pupelės, makaronai, miltai, krakmolos, druska, siūlai, markeris. Į balioną pripilta įvairiausių smulkių, skirtingos tekstūros priemonių. Iš siūlų – plaukučiai, markeriu nupiešti įvairių emocijų veidukai.
Naudojimo taisyklės, variantai	Čiupinėja, minko, maigo, atspėja, kas balione. Bando parodyti, kurio dubenėlio (šalia padėti dubenėliai su balionuose esančiais užpilai) turinį užpilas atitinka.
Numatomas rezultatas	Lavins taktilinius įgūdžius bei smulkiąją motoriką. Patirs raminamąjį poveikį.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	http://www.kuriavaikai.lt/u/uzsiemimu-idejos-ir-fotoreportazai/params/post/1017904/pojuciu-maiseliai-linksmas-ir-lavinantis-zaidimas-visai-seimai

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	DĖLIONĖ „EMOCIJOS“
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Genė Medelskienė, IU vyr. mokytoja Rokiškio l.-d. „Nykštukas“
Pagaminimo data	2020 m. sausio mėn.
Tikslas	Sudėti dėlionę, įvardinti emociją.
Uždaviniai	Lavinti pastabumą, taktilinius įgūdžius, smulkiąją motoriką, ugdyti emoci- nį intelektą.
Skirta (vaikų am- žius)	2–3 metai.
Priemonės aprašy- mas ir sudėtis	Dėlionėje yra 12 laminuotų emocinių veidukų. Veidukas susideda iš dviejų dalių.
Naudojimo taisy- klės, variantai	Vaikas turi surasti ir sujungti dvi atskiras, atitinkančias dėlionės dalis į vie- ną. Teisingai sudėjus, pasimatys veidukas su emocija.
Numatomas rezul- tatas	Sudės dėlionę iš dviejų dalių. Mokės pažinti ir įvardinti emocijas. Žaidimas lavins vaiko mąstyseną, pastabumą, smulkiąją motoriką, regimąją atmintį, rankų ir akių koordinaciją.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	DIDELIS – MAŽAS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Genė Medelskienė, IU vyr. mokytoja Rokiškio l.-d. „Nykštukas“
Pagaminimo data	2020 m. kovo mėn.
Tikslas	Skirti didelį ir mažą, spalvas.
Uždaviniai	Mokyti įvardinti emociją, skirti didelį apskritimą nuo mažo.
Skirta (vaikų amžius)	2–3 metai.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Ant A4 formato mėlyno popieriaus nupiešti įvairių spalvų ir dydžių skrendantys balionai. Panaudota antrinė žaliava: įvairių spalvų ir dydžių dangteliai. Ant balionų ir dangtelių užklijuoti veidukai su emocijomis.
Naudojimo taisyklės, variantai	Vaikas turi surasti ir sujungti du dangtelius ir uždėti ant baliono, kad tiktų dydis, emocija ir spalva.
Numatomas rezultatas	Sudės dangtelius pagal dydį, spalvą, emociją. Mokės pažinti emocijas. Žaidimas lavins vaiko mąstymą, pastabumą, smulkiąją motoriką, regimąją atmintį, rankų ir akių koordinaciją.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	„EMOCIJŲ VEIDUKAI“ IR „LINKSMOSIOS DARŽOVĖS“
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Genė Medelskienė, IU vyr. mokytoja Rokiškio l.-d. „Nykštukas“
Pagaminimo data	2020 m. spalio mėn.
Tikslas	Įvardinti emocijas, pažinti daržoves.
Uždaviniai	Mokyti pastebėti, kada būna linksmas, kada nuliūdes ar supykęs. Kasdieninėje veikloje mokytis atpažinti ir įvardinti savo, draugo emocijas (linksmas, piktas, liūdnas). Įtvirtinti spalvas.
Skirta (vaikų amžius)	2–3 metai.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Spalvoti veidukai su emocijomis – pagaminti iš popieriaus, laminuoti. Linksmosios daržovės – spalvotas popierius su pieštomis daržovėmis, su linksmomis emocijomis (laminuotos).
Naudojimo taisyklės, variantai	Žiūrėdami į priemonę, ją liudami, vaikai mokysis atpažinti emocijas ir jas įvardinti.
Numatomas rezultatas	Vaizdinės priemonės „Emocijų veidukai“ ir „Linksmosios daržovės“ žaismingai puoš ugdymo aplinką, vizualiai perteiks emocijas, padės jas suvokti, įvardinti, ugdytis empatiją, o emocijų pavadinimai plės vaikų žodyną.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	JAUSMŲ LAIKRODUKAS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Audronė Galinienė, IU vyr. mokytoja, socialinė pedagogė, Rokiškio l.-d. „Nykštukas“
Pagaminimo data	2020 m. spalio mėn.
Tikslas	Atpažinti emocijas ir jausmus.
Uždaviniai	Atpažinti ir įvardinti vaikų elgesiui būdingas emocijas.
Skirta (vaikų amžius)	3–6 m. amžiaus ir specialiųjų poreikių turintiems vaikams.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Apskritimas su jausmų paveikslėliais: laimingas, pasitikintis, susižavėjęs, smalsus, nustebęs, piktas, liūdnas, išsigandęs ir kaltas. Naudodami laikrodžio rodyklę, vaikai suras jausmuką ir parodys draugams, kaip jis jaučiasi atitinkamoje situacijoje.
Naudojimo taisyklės, variantai	Vaikai, naudodami laikrodžio rodyklę, gali atrasti, parodyti kitiems, kaip jie ar kiti grupės draugai jaučiasi skirtingose situacijose. Reikia laikrodžio rodyklę sustabdyti prie atitinkamo jausmuko.
Numatomas rezultatas	Jausmų laikrodis suteiks vaikams galimybę, pasirenkant atitinkamą jausmą, spalvą, išivertinti, kaip jie jaučiasi. Papildomai pasigaminome įvairių jausmų kortelių, kad vaikai galėtų lyginti, atrasti, parodyti kitiems, kaip jie ar kiti grupės draugai jaučiasi skirtingose situacijose.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	Emocijų veidukai iš interneto puslapio https://www.google.lt Socialinių emocijų įgūdžių ugdymo programa, skirta ikimokyklinio, priešmokyklinio amžiaus vaikams.

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	NUOTAIKOS ATMINTINĖ
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Audronė Galinienė, IU vyr. mokytoja, socialinė pedagogė Rokiškio l.-d. „Nykštukas“
Pagaminimo data	2020 m. vasario mėn.
Tikslas	Mokyti grupuoti pojūčius, praktikuoti emocijų žodyną.
Uždaviniai	Sujungti dvi identiškąs emocijas, susieti spalvas su emocijomis.
Skirta (vaikų amžius)	3–6 m. amžiaus ir specialiųjų poreikių turintiems vaikams.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Apskritimas su jausmų paveikslėliais: laimingas, pasitikintis, susižavėjęs, smalsus, nustebęs, piktas, liūdnas, išsigandęs, kaltas ir kt. Vaikų nuotraukos, atspindinčios emocijas. Medinė dėžutė emocijoms sudėti.
Naudojimo taisyklės, variantai	Sujungti dvi identiškąs emocijas: jausmo paveikslėlį su vaiko nuotrauka.
Numatomas rezultatas	Vizualiai sugrupuos pojūčius, praktikuos emocijų žodyną.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	http://www.kuriavaikai.lt/u/uzsiemimu-idejos-ir-fotoreportazai/params/post/1017904/pojuciu-maiseliai-linksma-ir-lavinantis-zaidimas-visai-seimai

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	PAKEISK EMOCIJĄ
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Ramutė Putrienė, IU vyr. mokytoja Rokiškio l.-d. „Nykštukas“
Pagaminimo data	2020 m. lapkričio mėn.
Tikslas	Atpažinti jausmus ir emocijas.
Uždaviniai	Mokyti atpažinti ir įvardinti pagrindines emocijas, kurios būdingos mūsų elgesiui: laimė, pasitikėjimas savimi, susižavėjimas, smalsumas, nustebimas, pyktis, pasibjaurėjimas, liūdesys, baimė ir kaltė. Ugdyti bendravimo, bendradarbiavimo, draugystės, komandinio darbo įgūdžius.
Skirta (vaikų amžius)	3–6 metai.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Priemonėje yra popieriniai laminuoti du berniukai ir viena mergaitė, kuriems kiekvienam yra priedai: priklijuojami 6–8 veidukai su skirtingomis emocijomis.
Naudojimo taisyklės, variantai	Galimi įvairūs žaidimo variantai: 1. Mokytoja ar vaikas įvardina jausmą, o kiti vaikai ieško atitinkamo veiduko ir jį priklijuoja prie turimo žmogeliuko veido. 2. Galima rasti suvaidintą emociją, esamą, buvusią. 3. Vaikai pasirenka patys kokią nors emociją, uždeda ir įvardina, komentuoja, kaip tuo metu jaučiasi. 4. Patys vaikai ar pedagogai gali susikurti žaidimo taisykles.
Numatomas rezultatas	Įsimins, atpažins ir įvardins pagrindines emocijas. Mokės bendrauti, bendradarbiauti, laikytis žaidimo taisyklių.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	Emocijų veidukai iš interneto puslapio https://www.google.lt

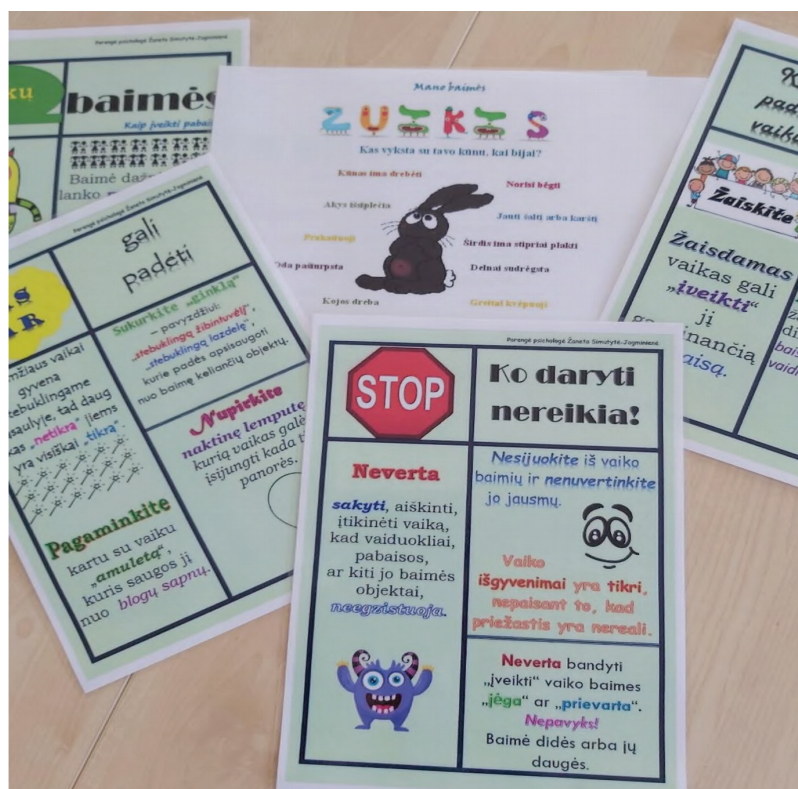
**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	EMOCIJŲ DĖŽUTĖ
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Ramutė Putrienė, IU vyr. mokytoja Rokiškio l.-d. „Nykštukas“
Pagaminimo data	2020 m. gruodžio mėn.
Tikslas	Lavinti pojūčius ir emocinį intelektą.
Uždaviniai	Mokyti atpažinti ir įvardinti vis kitokią emociją. Lavinti taktilinius įgūdžius ir smulkiąją motoriką.
Skirta (vaikų amžius)	3–6 metai.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Medinė dėžutė, kurioje sudėti kamuoliukai, magnetukai, kortelės su skirtingomis emocijomis.
Naudojimo taisyklės, variantai	Iš dėžutės išsiima, liečia, stebi, atspėja, mėgdžioja tai, ką mato. Įvardina, bando pritaikyti, kuriam draugui ta emocija tinka.
Numatomas rezultatas	Lavės taktiliniai įgūdžiai bei smulkioji motorika. Atpažins emocijas, mokės jas atkartoti, pritaikyti, kuriam draugui esamu laiku tinka.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	

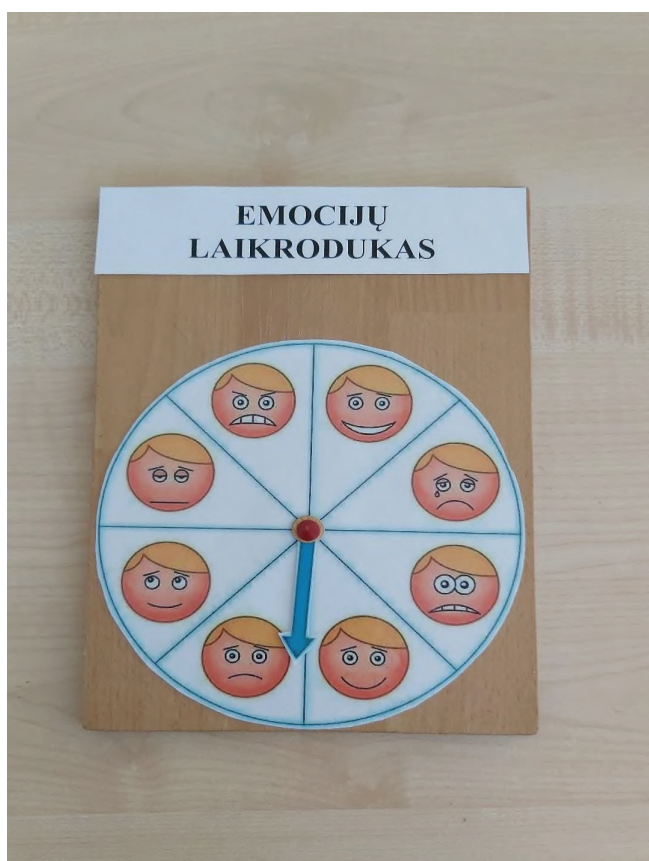
**ESF projekto „Keliuokim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	PATARIMŲ KOMPLEKTAS TĖVAMS IR PEDAGOGAMS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Ramutė Putrienė, IU vyr. mokytoja Rokiškio l.-d. „Nykštukas“
Pagaminimo data	2021 m. sausio mėn.
Tikslas	Teikti pagalbą tėvams ir pedagogams ugdant vaikų emocinį intelektą.
Uždaviniai	Šviesti tėvus ir pedagogus apie emocinio intelekto ugdymą. Padėti suaugusiems čia ir dabar suvaldyti vis kitokią vaiko emociją.
Skirta (vaikų amžius)	Suaugusiems.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Segtuvas, į kurį sudėti lapai su įvairiausiai patarimais emocinio intelekto ugdymui. Patarimai, kaip elgtis norint suvaldyti vaiko isteriją, pyktį, baimę, liūdesį, nuotaikų kaitą ir t. t. Lapai laminuoti.
Naudojimo taisyklės, variantai	Segtuvas, apie kurį žino ir tėvai, ir pedagogai, laikomas grupėje. Iškilus problemai, bet kas ir bet kada gali pasiimti ir paskaityti patarimus, rasti problemos sprendimo būdus.
Numatomas rezultatas	Suaugusieji galės greitai gauti atsakymus į jiems išlikusius klausimus, gebės greitai rasti pagalbą, kaip elgtis tam tikrų situacijų metu.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	Facebook gr. Edukaciniai žaidimai; psichologės E. Jakubovič, R. Beležnytė, Ž. Simutyte-Jagminienė, D. Česonytė, V. Mikutaitienė; psichologė-psichoterapeutė G. Jurkevičienė; Vilniaus šeimos psichologinis centras; <i>Šeimospsichologija.lt</i>

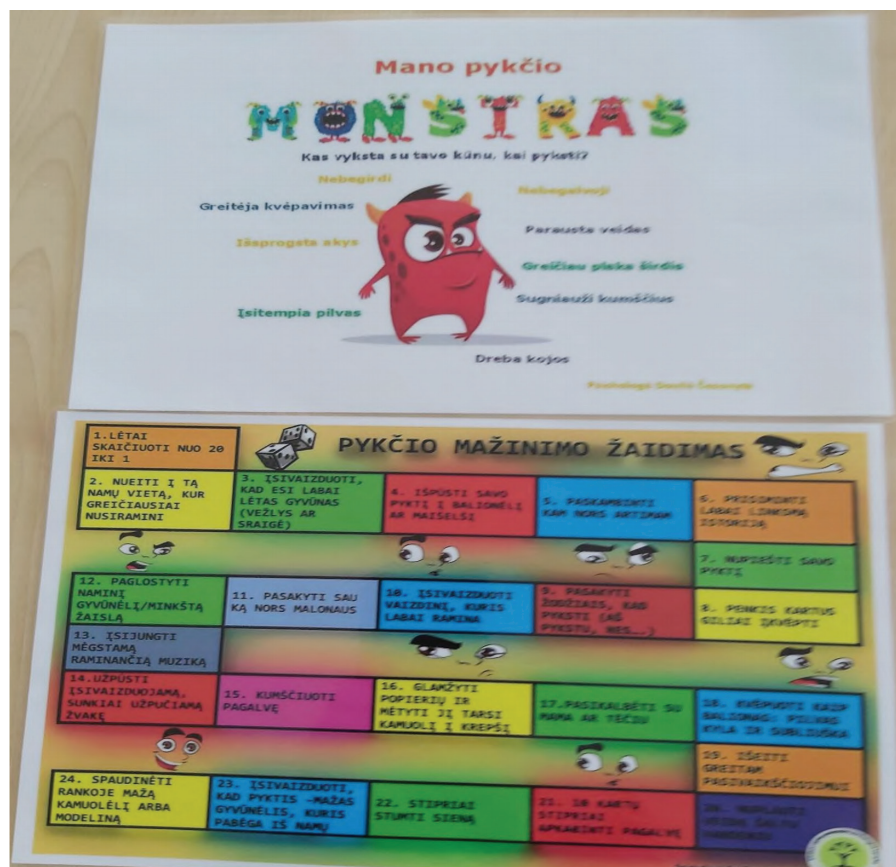
ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS

Priemonės pavadinimas	EMOCIJŲ LAIKRODUKAS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Ramutė Putrienė, IU vyr. mokytoja, Rokiškio l.-d. „Nykštukas“
Pagaminimo data	2021 m. sausio mėn.
Tikslas	Atpažinti jausmus ir emocijas.
Uždaviniai	Mokyti atpažinti ir įvardinti pagrindines emocijas, kurios būdingos vaikų elgesiui.
Skirta (vaikų amžius)	3–6 metai.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Ant medinės lentelės priklijuotas apskritimas su jausmų paveikslėliais: laimingas, pasitikintis, susižavėjęs, smalsus, nustebeš, piktas, liūdnas, išsigandęs ir kaltas. Laikrodukas turi rodyklę, kuri sukasi.
Naudojimo taisyklės, variantai	Vaikai, naudodami laikroduko rodyklę, gali atrasti, parodyti kitiems, kaip jie ar kiti grupės draugai jaučiasi skirtingose situacijose. Galima žaisti žaidimą „Įvardink emociją“ – tą, ties kuria sustojo rodyklė.
Numatomas rezultatas	Jausmų laikrodis suteiks vaikams galimybę, pasirenkant atitinkamą jausmą, įsivertinti, kaip jie jaučiasi. Mokysis atskirti ir įvardinti emocijas.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	Emocijų veidukai iš interneto puslapio https://www.google.lt

ESF projekto „Keliuokim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS

Priemonės pavadinimas	MANO PYKČIO MONSTRAS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Ramutė Putrienė, IU vyr. mokytoja Rokiškio l.-d. „Nykštukas“
Pagaminimo data	2020 m. sausio mėn.
Tikslas	Atpažinti ir suvaldyti pyktį.
Uždaviniai	Padėti atpažinti pyktį. Suprasti, kas vyksta su mano kūnu ir protu, kai aš pykstu.
Skirta (vaikų amžius)	Vaikams ir suaugusiems.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Du laminuoti lapai. Viena aprašyta apie pykčio pasireiškimą, o kitame – 24 patarimai, kaip tą pyktį suvaldyti, kaip nusiraminti.
Naudojimo taisyklės, variantai	Naudojamas tuo atveju, kai vaikas labai supyksta. Galima jo klausti, kaip jaučiasi jo kūnas, jis pats. Ieškoti tinkamo atsakymo pirmame lape. Po to leisti išsirinkti iš antro lapo užduotėlę, kuri leis nusiraminti.
Numatomas rezultatas	Gebės atpažinti savo ar draugo pyktį ir mokės, žinos, kaip jį valdyti.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	Psichologės Evelina Jakubovič ir Dovilė Česonytė.

Kuriame
Lietuvos ateitį

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Europos socialinio fondo finansuojamas projektas
„Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“

**ROKIŠKIO MOKYKLA-DARŽELIS „AŽUOLIUKAS“
IKIMOKYKLINIO (2–5 METŲ) AMŽIAUS VAIKŲ
SOCIALINIO EMOCINIO INTELEKTO UGDYMAS
PRIEMONIŲ IR PATARIMŲ KOMPLEKTAS**

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	NUOTAIKINGOS GEOMETRINĖS FIGŪROS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Dalia Guogytė, IU mokytoja metodininkė Rokiškio m.-d. „Ąžuoliukas“
Pagaminimo data	2020 m. vasario mėn.
Tikslas	Siekti, kad vaikai tobulintų gebėjimus: atpažinti ir pavadinti geometrines figūras, įvardinti pavaizduotas ir jaučiamas emocijas.
Uždaviniai	1. Pasirinkę žaismingą figūrą, vaikai įvardins jos formą, spalvą, emociją, spėlios, kokių bierių medžiagų yra viduje; 2. Bandys įvardinti žodžiais savo jausmus žaidžiant; 3. Atrastoms geometrinėms figūroms grupės aplinkoje „suteiks emociją“.
Skirta (vaikų amžius)	4–5 metai.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	4 spalvotos geometrines figūras iš drobės, emocijų aplikacijos, viduje bierių medžiagos, spalvingi burbulai.
Naudojimo taisyklės, variantai	Gali žaisti 2–4 vaikai. Užsimerkę liečia, pavadina geometrines figūras, jos spalvą, kas viduje, suskaičiuoja burbulus. Apibūdina pjaustytas medines figūras.
Numatomas rezultatas	Atpažįsta, pavadina geometrines figūras, teisingai įvardina bieras medžiagas, emocijas, suskaičiuoja burbulus ant figūros. Veikdami mažose grupelėse vaikai įgys tarpusavio bendravimo patirties, teigiamos emocijos stiprins matematinio suvokimo gebėjimus (grupuoti daiktus pagal dydį, spalvą, formą).
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	

Veiklos aprašymas.

Vaikai žaidžia poromis arba mažomis grupelėmis. Kartu su vaikais mokytojas aptaria žaidimo taisykles, veiksmus.

Užduotys

1. Užsimerkęs vaikas turi pasakyti, kokios geometrines figūras formą pasirinko, paaiškinti, kodėl taip mano.
2. Liečiant atpažinti vienodas ir skirtingas burbulų formas, kurios yra prisegtos aplink pasirinktą geometrines figūrą. Bandyti jas sugrupuoti ir suskaičiuoti ir palyginti.
3. Įvardinti pasirinktos geometrines figūros spalvą, nuotaiką.
4. Papasakoti žodžiais, kaip jautėsi žaisdamas.

Patarimai mokytojams

Brandesniems vaikams gali būti skiriama užduočių papildomai. Pvz., surasti grupės aplinkoje pažįstamos geometrines figūras formas žaislą, jį nupiešti ir pavaizduoti galimą žaislo emociją.

Kokie klausimai pateikiami žaidžiantiems vaikams?

- Apibūdink, kokia biri medžiaga slypi tavo pasirinktame maišelyje?
- Kodėl mėlyna geometrinė emocija (trikampis) draugauja su mėlynais rutuliukais?
- Suskaičiuok, kiek rutuliukų ir kvadratų prisikabinę prie stačiakampio ir kvadrato?
- Papasakok, kokia pasirinkta priemonė tiksliausiai išreiškia tavo jausmus?
- Liesdamas priemonę apibūdink situaciją, kurioje kilo jausmai?
- Pasakyk, kuriame maišelyje liesdamas atpažįsti gilutes, kuriame ryžius (žirnius, pupas)?
- Kokias pažįsti geometrines figūras, apibūdink jų panašumus ir skirtumus?
- Kokius jausmus jauti žaisdamas su šiais maišeliais?

MOKYTOJŲ IŽVALGOS:

Leisti pasirinkti spalvines, geometrines emocines figūras.

Leisti vaikui pasirinkti, kuri emocija jam šiuo metu svarbi.

Padėti išreikšti vaiko emocinę būseną, jausmus.

Nematant priemonės atrasti netikėtą, emocija išreikštą sprendimą.

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	VISI TURI PAREIGŲ
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Asta Kiliuvienė, IU vyr. mokytoja Rokiškio m.-d. „Ąžuoliukas“
Pagaminimo data	2020 m. vasario mėn.
Tikslas	Ugdyti atsakingą asmenybę, kuri galėtų laiku vykdyti savo pareigas, laikytis susitarimų ir suprastų savo elgesio pasekmes.
Uždaviniai	1. Vaikai įgis papildomų elgesio savireguliacijos gebėjimų; 2. Atlikdami kasdienes pareigas įgis daugiau motyvacijos. 3. Patirs malonumą bendraudami ir bendradarbiaudami su bendraamžiais ir suaugusiais.
Skirta (vaikų amžius)	3–5 metai.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	<ul style="list-style-type: none"> • Tai pagalbinė priemonė, skirta koreguoti vaikų elgesį; • Išugdyti atsakomybę už kasdienes pareigas; • Tinkamai ir neskaudinant kitų reaguoti į kylančias emocijas.
Naudojimo taisyklės, variantai	<p>Vaikas jaučia emocijas, tuomet mes, mokytojai, matome vaiko elgesio modelį. Kai vaikas jaučia emociją, vadinasi, jis galvoja, jis turi minčių (jam kyla mintys), jausmai veikia, formuoja elgesį. Visi esame skirtingi, bet visi turime savo teises, jas žinom, bet taip pat turime ir kasdieninių pareigų. Rezultatas gali būti pasiekiamas tik dirbant kartu su tėvais. Būti- na stipri tėvų įtaka.</p> <p>Pirmiausia su priemone supažindinami tėvai ir pristatomas jos veiksmingumas, argumentuojant jos poveikį, tai yra, tikslas – tolimesnis nei ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas.</p> <p>Kadangi mes skirtingi, ši elgesio korekcijos lentelė pildoma individualiai kiekvienam vaikui, taip pat individualiai su kiekvienu aptariama.</p>
Numatomas rezultatas	Motyvuoti ir atsakingi vaikai.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	

Rekomendacijos tėvams

Dažnai vaikai tikrina tėvus savo elgesio ribų tikrinimu.

Toks elgesys perauga į nepaklusnumą ir taisyklių nepaisymą. Kad tai netaptų tėvams problema, vaikams reikalingas režimas, ribų ir taisyklių nustatymas. Sistema – tai lentelė, kurioje surašytos kasdienės vaiko pareigos.

Patarimas tėvams

Už tinkamą elgesį savaitės pabaigoje vaikas gali būti skatinamas. Pagalbos priemonę reikėtų taikyti visose aplinkose, tai yra, darželyje, namuose, pas senelius.

KASDIENĒS PAREIGOS	PIRMADIENIS	ANTRADIENIS	TREČIADIENIS	KETVIRTADIENIS	PENKTADIENIS
SUSITVARKYTI ŽAISLUS IR DARBO VIETA					
MANDAGIAI ELGTIS PRIE STALO					
NEBĒGIOTI GRUPĒJE					
GRUPĒJE KALBĒTI RAMIAI					
NEDARYMAS KAIP LIEPTA					
NEPAKLŪSIMAS DRAUDIMUI					
ATSIKALBINĒJIMAS					
MUŠIMASIS, ERZINIMAS					
MELAVIMAS					
SKUNDIMAS					
NERVINĀMĀSIS DĒL NIEKO					

 AŠ PRIPAŽĪSTU DŽIAUGIUOSI

 VĒL NEPAVYKO MAN PASISEKĒ

CS Scanned with CamScanner

ŽENKLAI

NEGERAI

BLOGAI

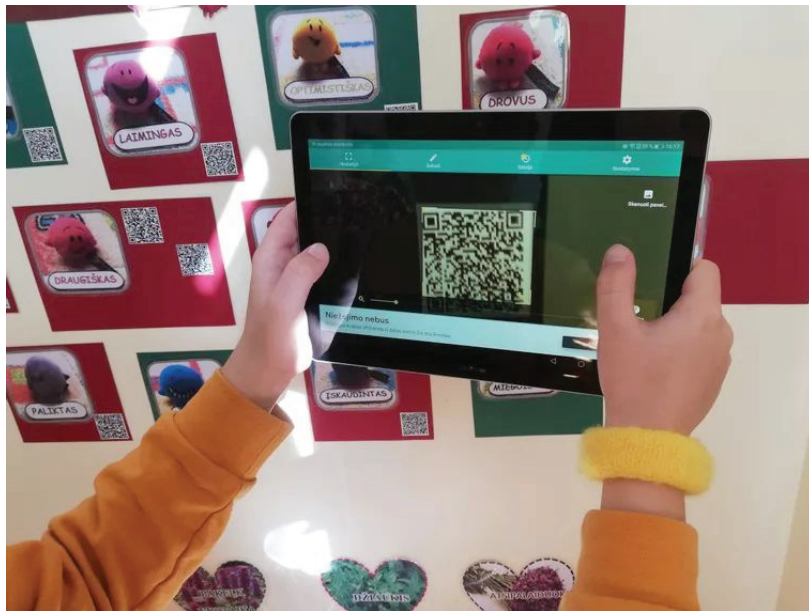
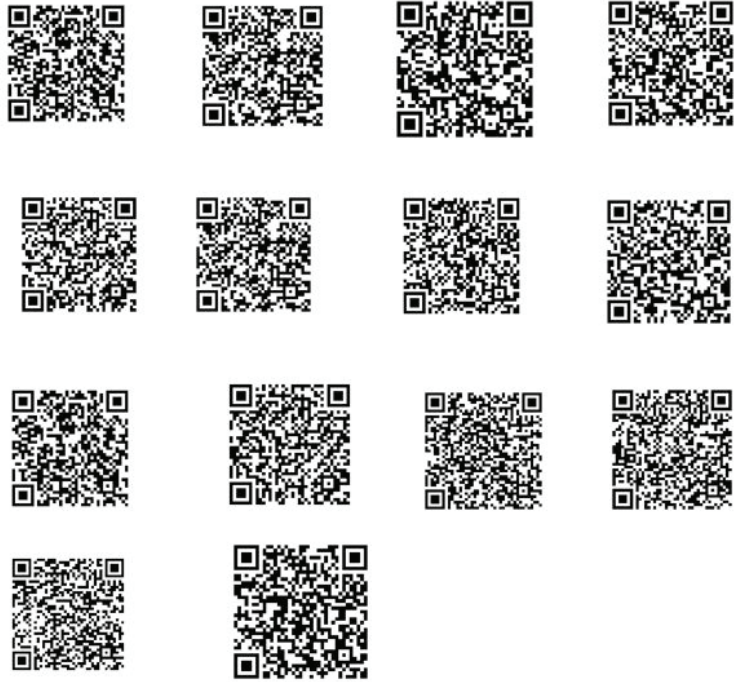

CS Scanned with CamScanner

**ESF projekto „Keliaukim kartu spalvingu emocijų taku (K2SET)“
UGDYMO PRIEMONĖS APRAŠAS**

Priemonės pavadinimas	JAUSMŲ ŽEMĖLAPIS
Autoriaus v., pavardė, kval. kategorija, ugdymo įst. pavadinimas	Asta Kiliuvienė, IU vyr. mokytoja Rokiškio m.-d. „Ąžuoliukas“
Pagaminimo data	2020 m. vasario mėn.
Tikslas	Naudojantis šiuolaikinėmis technologijomis, sukurti priemonę, leidžiančią 5 metų vaikams susipažinti su pagrindiniais jausmais, juos išklausant (garsas) ir pamatant (vaizdas) ekrane.
Uždaviniai	1. Nuskenavęs QR kodus susipažins su pagrindiniais jausmais; 2. Interaktyvus žemėlapis leis vaikams išbandyti ir panaudoti programas „QR code Generator“, „Scen Me“ kasdienybėje; 3. Patirs pozityvių emocijų, naudodamas programas, kurias jau žino iš „YouTube“.
Skirta (vaikų amžius)	4–5 metai.
Priemonės aprašymas ir sudėtis	Priešmokyklinio amžiaus vaikų mintys užfiksuotos garso ir vaizdo įrašuose, bei suteikti QR kodai. Kai kuriems jausmams atskleisti buvo kuriamos situacijos ir kaupiama vaizdo medžiaga. Iš užkoduotų emocijų aplikacijų sukurtas jausmų žemėlapis.
Naudojimo taisyklės, variantai	Vizualinė priemonė „Jausmų žemėlapis“ padeda, palengvina vaikams, jausmų, sąvokų supratimą. Tai garso, vaizdo jausmų žemėlapis, kuriame informaciją perduoda vaikai: <ul style="list-style-type: none"> • įgarsina paaiškinimus (savo mintis); • padeda sutelkti dėmesį; • padeda prisiminti, ko išmoko, o atsiradus naujai patirčiai jį • galima papildyti.
Numatomas rezultatas	Patirtinio mokymosi įgūdžių lavinimas. Vaikai turi įgūdžių, susijusių su vaiko asmenybės branda. Įgijo bendravimo su bendraamžiais, su suaugusiais gebėjimų. Pokalbių, diskusijų, situacijų, pasakų aptarimų metu atsirado supratimas apie įvairius jausmus. Todėl atsirado pastangos juos valdyti. Stengiasi išreikšti emocijas kitų neskaudinančiais būdais. Ištobulėjo jausmų raiška, suvokimas, gebėjimas juos pavadinti. Savo ir kitų jausmų atpažinimas, tinkamas reagavimas. Jausmų apmąstymai.
Naudota literatūra ir kitų šaltinių sąrašas	

<https://www.youtube.com/embed/zq3Nw0qLqrA?feature=oembed>

„EMOCIUKŲ“ KELIU

Veikla „SUSITIKIMAS SU KATE“

Gebėjimų sritys:

- socialinės emocinės srities gebėjimai;
- meninės raiškos gebėjimai;
- pažintinės srities gebėjimai.

Vaikai gebės:

- atpažins emocijas pagal veido išraišką, elgesį ir tinkamai į jas reaguos. Išreikš jausmus mimika ir žodžiais, o ne veiksmis;
- improvizuos trumpas žodines veikėjų frazes;
- pastebės ir įvardins, kaip maišant spalvas išgaunamos vienos ar kitos spalvos.

Veiklos eiga:

Socialinis-emocinis mokymasis *Būgnelio garsai*. Du vaikai groja būgneliu, kol kiti renkasi spalvotas pagalvėles. Naujas personažas. Užmenama mįslė, atsakymas – žodžio dėlionė.

Emocijų arbatėlė. Pokalbio metu išsiaiškinama, kas nutinka, kai emocijos „susimaišo“.

Praktinė užduotis – pila dažytą vandenį, klausosi draugų signalų.

Emocijų suvokimas. *Jausmų pagalvėlės*. Atverčia pasislėpusią emociją, įvardina, pakartoja veido mimiką ir raišką mokosi atpažinti emociją savo draugo veide. Vaikai įvardina savo jausmus ir situacijas, kuriuos patyrė.

Kimochis dėlionės. Sudėlioja dėlionę, įvardina personažą, jausmus, suranda ir atneša jiems skirtingas jausmų pagalvėles.

Meninė raiška. *Teatriukas*. Vaidina su personažais, keičia balso intonacijas, išreiškia savo jausmus, pasikartoja emocijų valdymo būdus: kaip valdyti konfliktus, puoselėti draugystę, pagarbą.

Poilsio Saulytė. Du vaikai groja būgneliu, kiti pasirenką personažą ir sugula atsipalaidavimo valandėlei. Vaikų vaizduotė nuneša juos ir Kimochis personažus į pačias įdomiausias istorijas, kuriomis pasidaliname „grįžę atgal“.

Veiklai naudojamoms priemonėms, medžiagai:

- vaikų vardų kortelės;
- būgnai, pagaliukai;
- spalvotos pagalvėlės;
- žodžio KATĖ raidės;
- padėklas, dvi stiklinės raudono, mėlyno vandens, stiklinė „arbatėlei“, servetėlės;
- kortelės su emocijų veidukais;
- dėlionės su Kimochis personažais;
- jausmų pagalvėlės;
- Kimochis personažai.

Patarimai mokytojams:

- Meninę vaikų raišką integruoti į ryto ratą.
- Atsipalaidavimo pratimus „Poilsio Saulytė“ taikyti po aktyvių veiklų.

Patarimai tėvams:

- Žaisti žaidimą „Atspėk emociją“. Ant lapelių nupieškite įvairių emocijų. Užverskit, sumaišykite, traukit po vieną ir vaidinkit. Kiti turi atspėti, kokia tai emocija.
- Rankomis uždenkite veidą, o patraukę rankas, nutaisykite veido išraišką, atitinkančią kokią nors emociją. Vaikas turi atspėti, įvardinti.
- Atsigulti į „Poilsio Saulytė“ atsipalaidavimo valandėlei, klausantis muzikos atlikti pratimus, patirti įdomias istorijas, sugrįžus jas aptarti.

„ATSIPALaiduojū su KIMOCHI“

Gebėjimų sritys:

- emocijų suvokimas ir raiška;
- meninė raiška.

Vaikas gebės:

- domėtis emocijomis;
- jausti meninės raiškos džiaugsmą;
- atsipalaiduoti, pailsėti per kūrybinius sprendimus;
- gebės improvizuoti, patirdamas pozityvių jausmų.

Ugdomosios veiklos eiga:

Mokytoja: Aš atsinešiau keletą būgnelių, labai norėčiau jais su jumis pasidalinti. Šie instrumentai bus mūsų įrankis labiau pažinti jausmus.

Balandė meilė – puiki mokytoja. Moko būti pagarbiam, atsakingam, geranoriškam. Laimingas skaičius 11.

Vaikai: Vaikai vėjo varpelių lazdelėmis groja 11 dūžių.

Mokytoja: Debesėlis – moko būti pagarbiam, atsakingam, atspariam. Laimingas skaičius 9.

Vaikai vėjo varpelių lazdelėmis groja 9 dūžius. Lipšniakojė – aukština toleranciją. Ji padeda susikoncentruoti.

Vaikas: Kai aplink kažkas kvailioja. Groja ekspromtu kurdama.

Vaikas: Katė – moko valdyti kaprizus, būti drąšiam ir atsiprašyti išskaudinus. Groja ekspromtu kurdama.

Mokytoja: Vikšrelis – moko būti pagarbiam. Groja epizodą.

Vaikai deklamuoja ketureilį: Vikšrelis ropojo gaudyt sapno šilto, rausvo.

Kuris rytą dingo. Groja „drums būgneliu“.

Vaikas: Tam sapne virš pievos žiedlapių daug skrido.

Patarimai mokytojams

1. Kimochi personažai kartu su vaikais mokosi, žaidžia, skaičiuoja, o šį užsiėmimą muzikuoja.
 2. Pasitelkus Kimochi personažus lengviau nukreipti dėmesį nuo mokytojo į muzikinius instrumentus ir improvizuoti iki atsipalaidavimo.
 3. Skatinamas išsilaisvinimas su žaislu, instrumentu be mokytojo.
- Nauda: Kartu su vaikais daro klaidų ir iš jų mokosi.

Žiūrėti:

<https://www.youtube.com/watch?v=OyGkShJojAM&t=1s>

<https://www.youtube.com/watch?v=OyGkShJojAM&t=1s>

KIMOCHIS EMOTIONS IN MOTION

(KIMOCHIS EMOCIJOS JUDESYSJE)

Socialinio-emocinio ugdymo programa su integruota anglų kalba
5–6 metai

Socialinio-emocinio ugdymo su integruota anglų kalba veiklų metu vaikai mokėsi užsienio kalba (anglų):

- Taisyklingai išstarti mylimų Kimochis personažų vardus bei įvairių emocijų, jausmų pavadinimus;
- Įvardyti kiekvieno Kimochis personažo keletą charakterio ypatybių;
- Pasirinkti savo asmenybei labiausiai tinkantį Kimochis personažo charakterį ir pagrįsti savo pasirinkimą;
- Atpažinti ir įvardinti skirtingas vaikų emocijas viktorinoje;
- Paklausti draugo, kaip jis jaučiasi (How are you feeling?) ir į šį klausimą atsakyti (I feel happy, sad and etc.).

Which Kimochis® character are you?

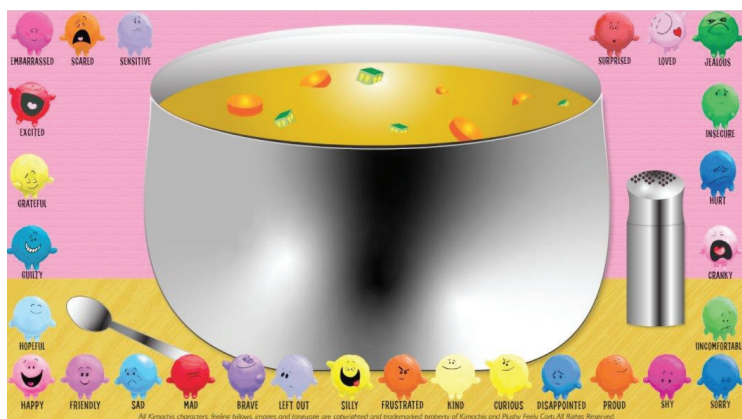

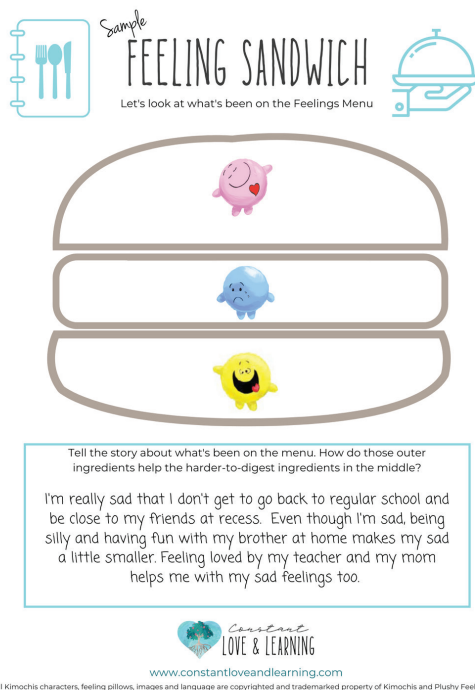
Veiklose, mokydamiės angliškai įvardyti jausmus bei žaislingai ir smagiai atrasti jausmų pasaulį, naudojome jausmų pagalvėles.

Atlikome interaktyvias užduotėles, pvz., „Create your own feelings soup“, žaidėme ir mokėmės sukdami virtualų jausmų ratą „Spin the Spinner“, tapdami jausmų detektyvais „Feeling Detective“, taip pat atlikdami kūrybines užduotėles, pvz., „Make your own feeling“.

Jausmų sumuštinis

Žiūrėti: <https://www.youtube.com/watch?v=1BdNsRW1pUk&t=3s>

Socialinio-emocinio ugdymo programa „KIMOCHIS NAMUOSE“

Bendradarbiavimas su vaikų šeimomis, integruojant Kimochi.

Šiandien kaip niekada yra labai svarbu mokėti atpažinti ir valdyti emocijas, kurti teigiamus santykius, grindžiamus rūpesčiu ir atjauta kitiems, priimti atsakingus sprendimus ir konstruktyviai elgtis prieštaringose situacijose.

Todėl nuo mažens ugdant socialinius-emocinius įgūdžius, vaikai išmoksta spręsti problemas ir bendrauti su bendraamžiais ne tik darželyje, tai įgūdžiai, išliekantys visam gyvenimui.

Kiekvieną savaitę iš darželio mokytojos gauname informaciją, su kokiais personažais vaikai draugavo ir patarimų, kaip galime įtvirtinti įgūdžius tęsdami programą namuose.

Žaidžiant mokomės pažinti Kimochis personažus, o ypač jų asmenybes bei elgesį.

Kimochis komunikacijos raktai padeda mokytis klausytis, pasirinkti tinkamą elgesį tam tikrose situacijose, būti atviram ir mokėti pažinti problemines situacijas.

Kimochis jausmų pagalvėlės padeda mokantis pažinti ir valdyti jausmus.

Šeimoje praktikuojame dėmesingumą, todėl Kimochis programos vertybės yra ypač artimos mums. Dukrelė mielai supažindina šeimos narius su personažais, labai greitai įsimena jų asmenybės bruožus, mielai pati skaito istorijas apie juos, pvz., akių kontaktas ir draugiškas patapšnojimas per petį tapo įprastu ženklu, kai mažajai reikia dėmesio, o mama ar tėtis tuo metu yra užsiėmę.

Dukrelė mėgsta vaikų jogos žaidimus, be suaugusiųjų pagalbos dėlioja pratimų korteles ir daro pratimus, į draugiją pasikviesdama Kimochis draugus. Praktikuojame nusiramino kvėpavimą, „pykčio žygiavimą“ arba „gimtadienio torto žvakučių“ užpūtimą, kurie irgi tampa emocijų valdymo, nusiramino įrankiais kasdieniniame gyvenime.

Kadangi visi šeimos nariai yra labai užsiėmę, darome „Šeimos norų sąrašą“, kuriame rašome visų šeimos narių laisvalaikio drauge idėjas (ir net pačias beprotiškiausias!) ir burtų keliu savaitgaliais jas pildome. „Kimochis reikalingi tam, kad padėtų išsiaiškinti vaikams, kokias emocijas jie turi savo širdyje“, Jurga 5 metai.

Žiūrėti <https://www.youtube.com/watch?v=BWnrULN4KFM&t=28s>

KIMOCHIS VALANDĖLĖ IR TERAPINĖ PASAKA „LAPIUKAS SMALIŽIUKAS“

Socialinio-emocinio ugdymo programa Kimochi

Estetinio suvokimo gebėjimai:

Keliais sakiniais pasakys savo įspūdžius apie išgirstą pasaką, papildys vieni kitus. Mėgausis menine veikla, pasakys, kaip jautėsi kurdamas gėlių pievą. Pasakys, kaip jautėsi, elgėsi vaidindamas.

Estetinis suvokimas. *Kalbasi vaikai.* Vaidindami su personažais naudoja „ramų“ ir „šiurkštų“ balso toną, nykščio ženklą. *Terapinės pasakos „Lapiukas smaližiukas“ klausymas.*

Skambant būgnelio garsams sugula atsipalaidavimo valandėlei. Klausosi pasakos nuo pradžios iki pabaigos *Dalyvauja diskusijoje:*

- Kokios mintys, jausmai įsiminė išklausius pasaką?
- Kokius jausmus išgyveno lapiukas?
- Kaip Lapiukui padėjo voveraitė?
- Koks Kimochis personažas atskubėtų į pagalbą lapiukui?

Emocijų suvokimas ir raiška. *Korekcinis žaidimas.* Mergaitės prisimena girdėtą pasaką, suvaidina sceną su Balande Meile „Sugalvok kitaip“, kuri atskuba lapiukui į pagalbą. Balandė Meilė pasiūlo išeitį, nenusimink, kiek miške žydinčių gėlių, priskinkim jam puokštę, bus geriausia dovana.

Gėlių pieva. Pasirenka priemones ir kuria gėles, pavadina jas, suskaičiuoja.

Kimochis jausmų pagalvėlės.

Ko galime pasimokyti iš pasakos (lapiukui nutikusios istorijos)?

Prisimena jausmus, įvardina, kada juos išgyveno lapiukas. Naudoja jausmų termometrą, pažymi savo išgyventą jausmą, jausmų pagalvėlę deda į Jausmų ratą.

Kimochis valandėlės refleksija. Apsikabina rankose laikomus personažus, atsisveikina su jais ir sugražina į savo vietas.

Veiklai naudojamoms priemonėms, medžiagai:

- Vaikų vardų kortelės
- Būgnai, pagaliukai
- Garso įrašas – įrašyti vaikų balsai
- Kimochis personažai
- Spalvotos pagalvėlės
- Maria Molicka „Terapinės pasakos“
- Šviesos stalas, gėlių žiedai, lapeliai.
- Planšetė
- Padėklas su kamšteliais
- Kortelės su emocijų veidukais
- Jausmų pagalvėlės

Patarimai mokytojams:

- Rašyti vaikų balsus, šnekamąją kalbą, atpažinti, kieno tai balsas.
- Terapines pasakas klausyti prieš miegą.

Patarimai tėvams:

• Kartu su vaiku pažaiskite žaidimą „Prašome perduoti ramų balsą“. Žaidžiant siūloma padėti vaikui atpažinti skirtumą tarp ramaus ir šiurkštaus balso tono. Perduodant ką nors nuo stalo kartu „perduokite“ ramų arba šiurkštų balso toną.

- Klausykite terapinių pasakų kartu. Pasakos skirtos nusiramimui, atsipalaidavimui. Vaikas tiesiog įsijaučia į pasaką ir mėgaujasi. Pasakos leidžia drąsiau reikšti savo mintis bei jausmus, moko įvardyti juos. Tai puiki, maloni galimybė patirti įvairių nuotykių ir daugybę įspūdžių.

Žiūrėti <https://www.youtube.com/watch?v=SKcn5WHF2KQ&t=3s>

